

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਜਨਵਰੀ 24, 1986

January 24, 1986

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਲੇਕ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਜਿੱਤ

ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ — ਪਿਛਲੇ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਹੋਈਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਅਖੌਤੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਸਲੋਟ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨਾਮੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਸਲੋਟ ਨੂੰ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਭਾਰੀ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਜਿਤਾਇਆ।

ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਖ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅੰਝਾਈਂ ਗਈਆਂ ਜਦੋਂ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਧੜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੰਗ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਅਕਾਲੀ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਚੁਣੀ ਗਈ ਸਲੋਟ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਪਾਲਸੀਆਂ ਨਾਲ ਚਲਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਨੀਯਤ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਹਜਿਧਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਇਹ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਹਜਿਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਹੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਸਲੋਟ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਟੇਟ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਅਸਫਲ ਬਣਾ ਦਿਤੀਆਂ।

ਸ: ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਜੋ ਦੁਬਾਰਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ ਉਹ 1969 ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ 1975 ਦੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਚਲਾਏ ਗਏ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਵੀ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ। ਲੁਧਿਆਣੇ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਜਥੇ ਦੇ ਉਹ ਸਰਗਰਮ ਵਰਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਜਿੱਤ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ ਦਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਝੰਡਾ ਬੁਲੰਦੀ ਉੱਤੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਤਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸ: ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਫੋਨਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਅਖੀਰਲੇ ਸਮੇਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਵੀ ਚੱਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਲਾਂ ਵਿਚ ਫਸਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਘਰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਅਵਾ ਤਵਾ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਟੇਪ ਪੁਲੀਸ ਕੋਲ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦਾ ਧੜਾ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ

ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੱਦੇ ਉੱਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਹੜਤਾਲ

ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ — ਸੈਂਕੜੇ ਜ਼ਖਮੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — 10 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੱਦੇ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅੰਸ਼ਕ ਹੜਤਾਲ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੜਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸੂਬੇ ਦੀ ਉਨਤੀ ਵਿਚ ਰੋਕ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ।

‘ਰਸਤਾ ਰੋਕੋ’ ਦੇ ਸੱਦੇ ਉੱਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਝੜਪਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਵੀ ਹੈ। ਇਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ

ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਸੰਗਤਾਂ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੀ।

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਇੱਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਖੌਤੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋ: ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਮੱਦਦ ਦਿਤੀ।

ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋ: ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ, ਸਮਾਜੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਠੱਕੇ ਬਣੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਹ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜਦ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਅਕਾਲੀ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਲਈ ਇਕ ਪੈਨੀ ਦਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਮੋਹ ਜਾਗਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਾਠ ਵੀ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨੂੰ ਦਾਨ ਨਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇ।

ਪਟਿਆਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁਲਸ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਹਲਾਕ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 9 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ 11 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਬੰਦ ਰੱਖਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿਤੇ ਸਨ।

ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ‘ਰਸਤਾ ਰੋਕੋ’ ਦਾ ਸੱਦਾ ਰੁੱਖੇ ਹੋਏ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਫ਼ਾਹਿ ਗਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਖਾਤਰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦਰਾ ਦਾ ਸਟੇਟ

ਅਟਵਾ — ਟਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਕੌਂਸਲੇਟ-ਦਫਤਰ ਦੇ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦਰਾ ਨੇ ਗੈਰੀਊਜ਼ੀ ਸਟੇਟਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਤੋੜ ਫੌੜ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ 1982 ਤੋਂ ਟਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਇਥੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।

ਅਟਵਾ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿੰਦਰਾ ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਇਸ ਲਈ ਘੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਸਕੇ।

ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਸ਼ੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿੰਦਰਾ ਦੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਇਥੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਇਸੇ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਘੜੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬੜੀ ਦੁਖਦਾਈ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਜਾਤੀ ਗਰਜ ਲਈ ਧਰਮ ਨੂੰ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿੰਦਰਾ ਇਸੇ ਸਾਲ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਗੈਰਾਇਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਵੀ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸੂਚਨਾ

ਸਾਡਾ ਅਗਲਾ ਅੰਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
 ਰੀਪਬਲਿਕ ਡੇ ਅੰਕ ਹੋਵੇਗਾ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਨਵਾਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣਾ ਫਰਨੀਚਰ ਖ਼ੀਦਣਾ ਜਾਂ ਟ੍ਰੇਡ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਟੋਰ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਓ

ਟੋਪ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਤੇ ਵਾਜਿਬ ਕੌਮਤਾਂ

● ਲਿਵਿੰਗ ਰੂਮ ● ਡਾਇਨਿੰਗ ਰੂਮ ● ਬੈਡ ਰੂਮ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਸਾਥੋਂ ਖ਼ੀਦੋ

* New * Used or * Trade-ins :

ਫਰਨੀਚਰ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ 36 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਸਟੋਰ

ਰੌਇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਲਿਮ:

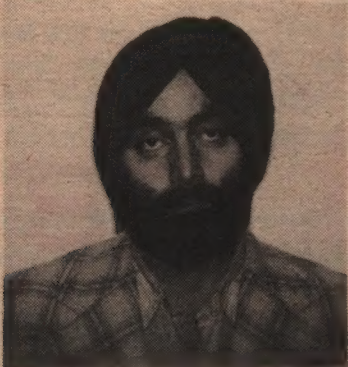
2607 ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ, ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ. (At 10th Ave. East)

Ph: 874-9525

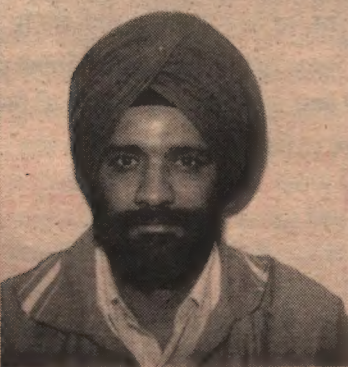

ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ ਦੇ ਨਵੇਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਸੀ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਕਾਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹਿੰਸਕ ਸੇਵਾ 'ਚ ਵਿਘਨ ਨਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਪਾਏ — ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨਿਖੇਧੀ ਹੀ ਯੋਗ

ਭਾਈ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ — ਪ੍ਰਧਾਨ
ਭਾਈ ਕੁਲਵਰਨ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ — ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਭਾਈ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ — ਸਕੱਤਰ
ਭਾਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ — ਖਜ਼ਾਨਚੀ
ਭਾਈ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ —
ਭਾਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਨਵਤ —
ਭਾਈ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ —
ਭਾਈ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਿਨੀਵਾਲ —
ਭਾਈ ਸ਼ਿਵਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ —
ਬੀਬੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਖੱਖ —

ਭਾ: ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ — ਪ੍ਰਧਾਨ

ਭਾ: ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ — ਸਕੱਤਰ

ਭਾ: ਕੁਲਵਰਨ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ — ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਭਾ: ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ — ਖਜ਼ਾਨਚੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਫੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਕ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖਾਂ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਥੇ ਗੜਬੜ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਲੈ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਇਹ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਸਿਥਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਜ-ਵਿਰੋਧੀ ਤੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਬਿਆਨ ਤੇ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਸਰਵ ਸ੍ਰੀ ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧੂਰੀ, ਉਪਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਚਾ ਸਿੰਘ ਛੋਟੇਪੁਰ ਤੇ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ), ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਤੋੜੀ ਆਉਣ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਇਕਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਡਾ: ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਤੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਵ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਵਿਗੜ ਗਈ ਹੈ। ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਹਿਤ ਅਭਿਲਾਸ਼ੀ ਨੇ ਵਖਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਵੂਨਾਂ ਅਕਾਲੀ ਭੀਰਸ਼ਿਪ ਵਲੋਂ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਦਾ ਡਟਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਏ ਗਏ ਪ੍ਰਣ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਮਾਝੇ ਤੇ ਅਮਲ ਲਈ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁਕਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

386 ਦੰਗਾ-ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਪੰਜਾਬ ਵਾਈਨੇਸਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਨ. ਐਸ. ਰਤਨ ਨੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ 386 ਦੰਗਾ-ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 6.16 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵੰਡੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਗਰਮ ਕਪੜੇ ਖਰੀਦ ਸਕਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰੇ 23 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਦਾ ਮਕਸਦ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੀ। ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ 16 ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅੱਠ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੈਂਡ ਕਰਾਸ ਸ਼ਸਾਇਟੀ ਨੇ ਸਾਈਕਲ ਦਿੱਤੇ।

ਸ੍ਰੀ ਰਤਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚੋਂ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ। ਦੰਗਾ-ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ 15 ਜਨਵਰੀ ਤਕ ਉਹ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਨਾ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਵਾ ਲੈਣ ਤਾਂ ਕਿ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਹਨ।

ਜ਼ੀਰਾ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਵਿਚ 3 ਫੜੇ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ — ਜ਼ੀਰਾ ਸਿਨੇਮੇ ਤੇ ਬਾਹਰ ਗੋਲੀ ਚਲਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਜਿਸ 'ਚ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ ਤੇ ਇਕ ਫੱਟੜ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਸ਼ੱਕ ਵਿਚ ਤਿੰਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਇਥੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜੇ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਫਰੀਦਕੋਟ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਨਿਧੰਤਕ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ। ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਅਨੁਸਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਨਾ ਪਾਉਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਹੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਫਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਥ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ 27 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹਾਊਸ ਅਗੇ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਸ: ਨਿਧੰਤਕ ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਗੱਦਾਫੀ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ

ਕਾਹਿਰਾ — ਲਿਬੀਆ ਦੇ ਨੇਤਾ ਕਰਨਲ ਮੁਆਮਰ ਅਲ ਗੱਦਾਫੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਲਕ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਫੌਜੀ ਧਮਕੀ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਚੇਤ ਹੈ। ਰਿਤਪੋਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਨਲ ਗੱਦਾਫੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਹਰਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਤੋੜਵਾਂ ਉਤਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਅਸੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ “ਚੁਝਾਰੂ ਦਸਤ” ਭੇਜਾਂਗੇ।” ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸਾ ਦਿਤਾ ਕਿ ਲਿਬੀਆ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ।

ਲਿਬੀਆਈ ਨੇਤਾ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਬੂ ਨਿਦਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੇ ਫਲਸਤੀਨੀ ਧੜੇ ਦੇ ਲਿਬੀਆ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਰੋਮ ਤੇ ਵੀਆਨਾ ਦੇ ਹਵਾਈ ਔਡਿਆਂ ਉੱਤੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋਏ ਆਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਇਸ ਧੜੇ ਨੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕਰਨਲ ਗੱਦਾਫੀ ਨੇ ਕਿਹਾ “ਅਬੂ ਨਿਦਾਲ ਧੜੇ ਦੇ ਲਿਬਨਾਨ ਤੇ ਫਲਸਤੀਨੀ ਨੇੜਲੀਆਂ ਹੋਰਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਕੈਂਪ ਹਨ ਜਿਥੇ ਫਲਸਤੀਨੀ ਗੁਰੀਲੇ ਸਿਖਲਾਈ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਬੀਆ 'ਚ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੇ ਕਿ ਫਲਸਤੀਨੀ ਤੋਂ ਇਨਾ ਦੂਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ 'ਚ ਫਿੱਟ ਕੀਤੀਆਂ ਰੂਸ 'ਜ ਬਣੀਆਂ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਉਡਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਤਿਆਰ-ਬਰ ਤਿਆਰ ਹਨ ਤੇ ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਚਾਹੀਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਵੇਸਵਾ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ‘ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ’ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ 26 ਸਾਲਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਇਕ ਵੇਸਵਾ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ 13 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਬਰਨਬੀ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਅਕਤੀ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲਏ ਹਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ 'ਚ ਬਾਰਾਂ ਬੋਰ ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਤੇ 303 ਬੋਰ ਦੇ ਪਿਸਤੌਲ ਵਿਚੋਂ ਫੜਾ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਘਟਨਾ 'ਚ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ 22 ਸਾਲਾ ਰਾਜੂ ਤੇ ਮਾਲੀ ਦਾ 14 ਸਾਲਾ ਲੜਕਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੁਲਸ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਕ 303 ਬੋਰ ਦਾ ਪਿਸਤੌਲ, ਤਿੰਨ ਹੋਂਡ ਗਰਨੇਡ ਤੇ 31 ਕਾਰਡੂਸ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ।

United Realty Ltd.

3879 Oak Street, Vancouver, B.C. V6H 2M6

Malkit Dhami,
M.A. (Eco.)

■ BUYING
■ SELLING

Free Evaluation For Your
Property Call Any Time
Without Any Obligation

Bus. 736-3831 or Res. 434-8548
Pager— 524-8581, +2229

AMIN ON MARINE

Canada's autosales leader, now invites you at 86 S.E. Marine Dr. Vancouver [Between Main & Cambie] to make your own deal for any make or model of car including Cadillac, Chevrolet, Oldsmobile, any import or domestic car

dueck
CHEVROLET-OLDSMOBILE-CADILLAC LTD.

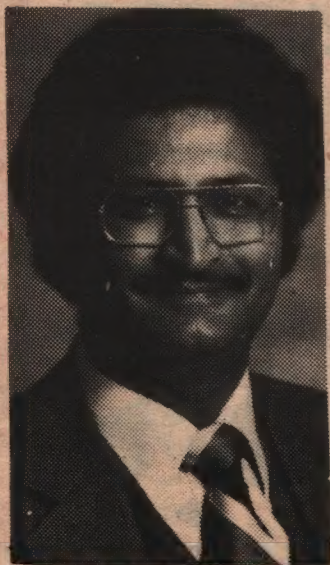
86 SE Marine Dr., [between Main & Cambie]

Ph: 324-7222

Res.: 433-1681

Pager 687-7711 Pager #2122

DUECK CHEVROLET OLDSMOBILE
CADILLAC LTD.

AMIN LADHA

ਕੇਂਦਰ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ — ਬਾਦਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਨਾ ਮੰਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਇਹ ਕੌਮੀ ਹਿਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਕਈ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮੂੰਹ ਜੁਥਾਨੀ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਭਰੋਸੇ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਕਿ ਅਬੋਹਰ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦਾ ਇਕ ਵੀ ਪਿੰਡ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮੇਂ ਬੇਰਕਾਂ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਮੁਆਫੀ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿਠਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਕਾਲੀ ਸਮਝੌਤੇ ਅਧੀਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮੁੱਦਾ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਉਲਝਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਵੱਲ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਰੋਲਾ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ।

ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਯੂ. ਪੀ. ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਸਨ ਪਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਜੇ ਤਕ ਨਹੀਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਉਹ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਭੋਜਨ ਦੀਆਂ ਸਹੀ ਕੀਮਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਨਰਮੇ ਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਉੱਚੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਫਿਰ ਪਈਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰੋ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਤਾਰਪੀਡੋ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ - ਰਾਜਾ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਅਮਲੋਹ — ਰਾਜਾ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਸ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਢੂਰਨ ਨੇ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰਾਹੀਂ ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰੋ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਤਨਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਤਾਰਪੀਡੋ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪ੍ਰੋ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਨਹਿਰੂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਾਇਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਅਤੇ ਵਿਤ ਮੰਤਰੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਇਥੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਅਰੁਨ ਨਹਿਰੂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ।

ਮੈਥਿਊ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 13 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ 15 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਦੇਵੇਗਾ। ਮੈਥਿਊ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਨੇ ਵਿਚਾਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਦੇ ਕੁਝ ਇਲਾਕੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਬਾਹਰ ਬਾਹਰ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਦੇ ਦੋ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਹਨ।

5 ਲੱਖ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਨਾਲਾ ਕਿਉਂ ਟੁਟਾ

ਅਮਲੋਹ, — (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) ਸ. ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਪਾਠੀ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਹਲਕਾ ਅਮਲੋਹ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਮਲੋਹ ਵਿਖੇ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਵਲੋਂ ਬਣਾਏ ਨਿਕਾਸ ਨਾਲੇ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਉਚ ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਸ. ਪਾਠੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਪਰ ਸਖ਼ਤ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਵਲੋਂ ਕਈ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਜੋ ਨਿਕਾਸੀ ਨਾਲਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲਗਪਗ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਇਸ ਉੱਪਰ ਖਰਚ ਕੀਤਾ

ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਬਾਰੇ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਿੱਧ ਹੋਣ ਦੀ ਬਾਂ ਸਿਰ ਦਰਦੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਲਾ ਤੌਰ ਕੇ ਨਾਲੀਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ 'ਰੀਪਬਲਿਕ ਡੇ' ਬਾਰੇ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਅਗਾਮੀ 26 ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਰੀਪਬਲਿਕ ਡੇ ਸਮਾਰੋਹ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬੈਠਕ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਰੇਡ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇ ਤੱਕ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਹ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿ ਰੀਪਬਲਿਕ ਡੇ ਸਮਾਰੋਹ ਕਿਸ ਗਰਾਊਂਡ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਾ ਹੀ ਅਜੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹਸਤੀ ਬਾਰੇ ਹੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਲਈ ਇਥੇ ਸੈਕਟਰ 17 ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਪਰੇਡ ਗਰਾਊਂਡ ਦੇ ਨਾਲ ਇਥੋਂ ਦੇ ਸੈਕਟਰ 1 ਦੇ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਰਾਜਿੰਦਰਾ ਪਾਰਕ ਵੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਇਕ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੰਭੀਰਤਾ 17 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਗਰਾਊਂਡ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰੀਪਬਲਿਕ ਡੇ ਦਾ ਸਮਾਰੋਹ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਪਰੇਡ ਗਰਾਊਂਡ ਛੋਟੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਮਸਲਾ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕਈ ਉਚ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਰਾਜਪਾਲ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਦਿਆਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨਾਲ ਇਕ ਬੈਠਕ ਹੋਈ ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ ਡੇਢ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਚਲੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਨਹਿਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਨਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ?

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ. ਐਸ. ਗਿੱਲ ਨੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਉੱਤੇ ਸਤਲੁਜ ਜਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਬਦਲਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖੋਵਾਲ ਅਤੇ ਮੋਰਚਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਵਾਲਾ ਨੇ ਇਥੇ ਦਿਲਚਸਪ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ. ਗਿੱਲ ਇਸ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਵਾਲ ਹਨ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਸ. ਗਿੱਲ ਨੇ ਨਹਿਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਬਦਲਣ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿਤੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੀਨੀਅਰ ਮੰਤਰੀ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਬਣਾਇਆ ਕੰਮ ਵਿਗਾੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ. ਲੱਖੋਵਾਲ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹਿਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਜ਼ਿਲਾ ਰੋਪੜ ਦੇ ਪਬਲਿਕ ਜੱਟਾਂ ਪਿੰਡ 'ਚ 150 ਕਿਸਾਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ 50 ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਧਰਨੇ ਤੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਲੱਖੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਧਰਨੇ ਤੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਉਥੇ ਮੋਰਚਾ ਲਗਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੀਟਿੰਗ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ 'ਚ 'ਅਗਲਾ ਪਰੋਗਰਾਮ' ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਚਿੱਠੀ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਇਥੇ ਅਕਾਲੀ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤਕ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮਾਫ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਪੱਕੇ ਖਾਲਿਆਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਸਰਕਾਰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰੇ। ਇਸ ਚਿੱਠੀ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨਹਿਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਪੂਰੀ ਤੋਂ ਮੋਰਚਾ ਲਗਾਇਆ, ਪਰ ਯੂਨੀਅਨ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਹੋ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਹਿਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਬਦਲੀ ਜਾਵੇ। ਚਿੱਠੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸ. ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਦਲ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਸਰਕਾਰੀ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਉਤੇ ਨਵੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ

ਰੋਪੜ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਸਵੇਰ 7 ਵਰਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਵੇਰੇ 4 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬੱਸਾਂ ਚਲਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬੱਸ ਐਂਡੋ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਭਗ ਅੱਧੀ ਘਟਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਵੇਲੇ ਸਿਰਫ ਬਾਰਾਂ ਬੱਸਾਂ ਚਲਿਆ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਹੋਇਆ ਕਰਨਗੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਡ ਨਾਲ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਦਾ ਪਾਣੀ ਸਿੱਧਾ ਪਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ. ਪਾਠੀ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਪਾਸੇ ਧਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਧਾਂਦਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਮਾਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ

— ਪ੍ਰੋਮ ਸਿੰਘ ਐਡਵੋਕੇਟ —

ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੁੰਜੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਭਾਰਤੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਨੇ 250 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਭੋਟ ਵਿਚ ਲਗਪਗ 45 ਮਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਾਓ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹਨ।

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕੋ ਹੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੁੰਜੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲਾ ਸਕਣ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪੁੰਜੀ ਲਾਉਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਬੜਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ

(1) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵੇਚ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਚੈਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਚੈਕ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਗੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਲੈਣ ਦੇਣ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਕੇ ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਲੈਣ ਲਈ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਬੰਦਸ਼ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀ ਮੁਨਾਫਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਖਰੀਦ ਸਕਣਗੇ। ਪਰ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਲੀ ਹੱਦ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗੀ। ਹਾਂ ਬੜ੍ਹ ਬਹੁਤ ਘਾਟ ਵਾਧ ਨੂੰ ਗੰਜਨਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਸਕੇਗਾ।

(3) ਹਿੱਸੇ ਵੇਚਣ ਖਰੀਦਣ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 120 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਆਮ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਫਾਰਨ ਐਕਸਚੇਂਜ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(4) ਹਿੱਸੇ ਵੇਚ ਕੇ ਸਿਧਾ ਰੁਪਿਆ ਭਾਰਤੀ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕੇਗਾ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀ ਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(5) ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਪਬਲਿਕ ਇਸ਼ੂ ਲੈਣ ਸਬੰਧੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਫਾਰਨ ਐਕਸਚੇਂਜ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲਾਵੇਗਾ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਬੰਧੀ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਬੰਧੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਲਈ 1977 ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਬੰਧੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਲਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦ ਕਾਫੀ ਚੁਰਮਾਨੇ ਲਗਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ। ਜਨਤਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1980 ਤਕ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਏ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿਤੇ। 1974 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਵਿਚੇ ਲਟਕਿਆ ਰਿਹਾ। ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੂਨ 1980 ਤਕ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ 1980 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਰੀਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਹਾਲਾਂ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ, ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਤੇ ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉਦਮ ਕਰਕੇ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦਿਵਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਮਸਲਾ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦਮ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇਹ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਹੋਇਆ ਹੀ ਸੀ।

ਹੋਰ ਛੋਟਾਂ

ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਛੋਟ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਬੀਮਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਆਦ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਬੈਂਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ 25 ਫੀਸਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੁਣ 50 ਫੀਸਦੀ ਤਕ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਿਆਦ 10 ਸਾਲ ਹੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਦੌਲਤ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੱਤ ਸਾਲ ਲਈ ਟੈਕਸ ਮਾਫੀ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੈਪੀਟਲ ਮੁਨਾਫੇ ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਲੋਟ ਰੇਟ 20 ਫੀਸਦੀ 1986-87 ਤੋਂ ਹੋਣਗੇ।

ਟੈਕਸ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਈ ਨਵੇਂ ਦਫਤਰ ਖੋਲ੍ਹੇ

ਜਾਣਗੇ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੁਣ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀ ਬਿਨਾਂ ਭਿਜਕ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਛਾਉਣੀ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ — ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੇੜੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਛਾਉਣੀ ਦੀ ਥਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਐਸ. ਡੀ. ਓ. (ਐਕਸ ਸਿਵਲ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇਕ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਨਵੀਂ ਥਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰੇਗੀ। ਡੀ. ਸੀ. ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਐਸ. ਡੀ. ਓ. (ਸਿਵਲ) ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ, ਇਕ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਇਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਫਸਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਥਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਕੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

THE CANADA DARPAN

(Punjabi Weekly Newspaper)

P.O. Box 67344 Stn. 'O', Vancouver, B.C. V5W 3T1

Chief Editor: (Hon.) DARSHAN GILL

Advertising:

Circulation: SATINDER SIDHU

Art: N. DHALIWAL

All office holders of CANADA DARPAN are honorary associates.

'ਕੋਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਮੋਹ

ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਮੋਹ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਜਜ਼ਬਾ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਭਾਰਤਵਾਸੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ੀ ਲਈ ਆਇਆ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹਰ ਦੋ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ ਆਪਣੀ ਜੰਮਣ-ਭੋਮ ਵੱਲ ਨੂੰ ਨੱਸਦਾ ਹੈ — ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ, ਆਪਣੇ ਸਬੰਧੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਚਾਅ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਰਥਿਕ ਖਸਾਰਾ ਝੱਲ ਕੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਮੋਹ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਿਚ ਬੱਝਾ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਸੁਗੰਧ ਮਾਨਣ ਲਈ ਤਤਪਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਪੰਜਾਬ ਗਏ ਹਨ — ਬੇਸ਼ਕ ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪਹਾੜ ਵਾਂਗ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੀਜ਼ਾ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ, ਉਹ ਨਮੋਸ਼ੀ ਹੋਵਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀ ਉੱਕਾ ਹੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਜੋ ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਪੰਜਾਬ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਦਫਤਰੀ ਅੜਚਨਾਂ ਨੇ ਕਈਆਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨਾਲ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਮਾਯੂਸੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਜ਼ਰੂਰ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਸਤਰ ਉੱਤੇ ਹੀ ਮੁੜ ਕੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ 1982 ਵਿਚ ਸੀ। ਇਕਾ-ਦੁੱਕਾ ਘਾਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਵਾਹ ਨਾਰਮਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਆ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚ ਖਿਚਾਅ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧਾਅ ਚੜ੍ਹਾਅ ਕੇ ਇਥੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ — ਉਹ ਖਿਚਾਅ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਹਾਲਾਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਗੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਏਨੀ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗੜੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵੀ ਫਿਰਕੂ ਦੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਜਿਥੇ 1983 ਵਿਚ ਲੋਕ ਖੋਸ਼ਾਂ, ਗੱਡੀਆਂ, ਟਾਂਗਿਆਂ, ਸਕੂਟਰਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਕਤਰਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਉਥੇ ਲੋਕ ਹੁਣ ਆਮ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਾਰੇ ਖੁਲ੍ਹਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਟਰੈਫਿਕ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੈਰ ਧਰਨ ਲਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ। ਖੋਸ਼ਾਂ ਕੇਵਲ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਤੂੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਗੋਂ ਛੱਤਾਂ ਉਪਰ ਵੀ ਤਿੱਲ ਧਰਨ ਲਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਫਿਰਦਿਆਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵੱਲ ਹੀ ਤੁਰੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵਧ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਹਿਸੂਸ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਏਨੇ ਗਲਤਾਨ ਹਨ ਕਿ ਫਜ਼ੂਲ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਕਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੋਨੇਡਾ ਵਿਚ ਬੰਨਿਆਂ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੇ ਬਾਰੂਦ ਉੱਤੇ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਪੈਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ 'ਜਨੂੰਨੀ' ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਮਜ਼ਾਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀਆਂ।

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ — (ਕੇਵਲ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਜਿਥੇ ਬੰਨਿਆਂ ਨਾ ਲੁੱਟੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੋਣ, ਜ਼ਾਤੀ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਕਤਲ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਹੋਣ, ਭਾਕੇ ਨਾ ਪੈਂਦੇ ਹੋਣ, ਬੇਰਾਂ ਨਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹੋਣ — ਇਹ ਹਿਸਾਤਮਕ ਵਤੀਰਾ ਸਗੋਂ ਸਰਮਾਇਦਾਰੀ ਸਮਾਜ ਦਾ ਖਾਸਾ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਰਗੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲੋਂ ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਾਂ ਕੇ ਜਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਿਛੇ ਕਿਹੜੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਘਟਨਾ ਨੂੰ 'ਅਤਿਵਾਦ' ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਜਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਸ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਬਣ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੈਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਨੂੰਨੀ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਕੱਟ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਭਰਨ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਸਵਾਇਆ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖੋਸ਼ਦਹਾਰੀ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਘੱਟ ਹੀ ਨਸੀਬ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨਮੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦਿਨ ਕੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਸਫਾਂ ਵਿਚ ਤਲਵੰਡੀ ਦਲ ਅਤੇ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦਲ ਆਦਿ ਸੰਮਿਲਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਵਜੂਦ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਤਾਕਤ ਬਣ ਕੇ ਉਭਰਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਬੱਲਿਓਂ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕ ਗਈ ਹੈ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦਾਗਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਹੋਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ।

ਆਏ ਦਿਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਸਤਕਾਰੀ, ਸਨਅਤ, ਮਿਲਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਨਅਤੀਕਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਿਨੀ ਖੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਰਮਿਟ ਦਿਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਜ਼ੋਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਉੱਤੇ ਦਿਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਘੱਟ

ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 100 ਦਿਨ

ਹਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭੰਵਰ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ 100 ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਇਤਨਾ ਸਮਾਂ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਜੋ ਕਦਮ ਹੁਣ ਤਕ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਾਂ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ, ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ, ਦਾ ਵਰਨਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੰਭਾਲੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਉਨਤੀਸ਼ੀਲ ਸੂਬਾ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬੜੇ ਹੀ ਸੰਕਟ 'ਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਥਾਂ, ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਬਰਬਾਦੀ ਹੋਣ ਲਗੀ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ 3-4 ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਹੈ, ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ, ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ, ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਸੀ। ਇਕ ਭਰਾ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਭਰਾ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉਠਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਸਾਂਝ ਵਿਚ ਤਰੇੜਾਂ ਪੈਣ ਲਗੀਆਂ ਸਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚਲਾ ਰਹੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉਠਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਭਰੋਸੇ ਦਿਤੇ ਸਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਗੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਜਿਤਾਇਆ। ਦੇਖਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਲ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਖੁਦ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਹਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦੁਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਆਪਣੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸਤਾਵੇਜ਼ 224 ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਐਨ ਐਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸਨ, ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਜਿਹਨਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੇਵਲ ਐਨ ਐਸ ਦੇ ਹੀ ਲਗਾ ਸੀ, ਉਹ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਛਾਣਬੀਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਸਟਿਸ ਏ ਐਸ ਬੈਂਸ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਇਕ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਹੁਣ ਤਕ 2000 ਤੋਂ ਉਪਰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ 'ਨਿਰਦੋਸ਼' ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਜੇਧਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨ ਬੰਦ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਧਪੁਰ ਵਿਖੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਤੇ ਵੀ ਐਨ ਐਸ ਦੇ ਲਗਾ ਸੀ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਠਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਦੋ ਦਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲੇ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੂਜਾ ਜੋ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਵਖ ਵਖ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਿਤਨੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਹੈ। ਚਪੜਾਸੀ, ਚੌਕੀਦਾਰ ਆਦਿ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਬੀ ਏ ਤਕ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਤਰਲੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਕਿਤਨੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਲੱਭਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਖੁਦ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿਚ ਨਰਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਘੱਟ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਸਵੈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਕਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਬਾਕੀ ਸਭ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਬੜੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਈ ਇਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਬੜਾ ਹੀ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਈ ਇਸ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਰੰਗ ਦੇਣੇ ਦਾ ਵੀ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਝੋਕ ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖਤ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੰਗਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਆ ਗਏ ਹਨ, ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਯਾਦ ਕਰੋ, ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਜਦੋਂ ਦੰਗਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਾਡੇ ਦੁਖੀ ਇਹ ਭੈਣ ਭਰਾ ਤੇ ਬਚਰਗ ਪੰਜਾਬ ਆਏ ਸਨ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ, ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਪਣੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਵਿਧਵਾ ਬੀਬੀਆਂ ਦੇ ਪੱਕੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਈ ਸਕੀਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਮਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਕੰਮ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਰੁਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਖਾਲੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਸਗੋਂ ਬਜਟ ਲਗਪਗ ਚਾਰ ਸੌ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਘਾਟੇ ਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਸਨਅਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਨਵੀਆਂ ਸਨਅਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਖੁਦ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖੇ ਹਨ।

ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਰੁਸੇ ਹੋਏ ਫੌਜੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਬਾਕੀ ਸਭ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜੋ

ਰਹੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ-ਸਾਧਨਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਤਲਖੀ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਝਗੜੇ ਦਾ ਮੂਲ ਆਰਥਿਕਤਾ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਟੁੱਟਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਰਾਹ ਵੱਲ ਤੁਰਦਾ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਖਾਂਦੇ ਪੀਂਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਤੁਰਦੇ। ਇਹ ਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ।

ਆਉਂਦੇ ਅੰਕਾਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂਕਿ ਕੋਨੇਡਾ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਖੁਦਗਰਜ਼ ਪ੍ਰੈਸ ਅਤੇ ਖੁਦਗਰਜ਼ ਲੋਕ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਵਰਤਕੇ ਆਪਣਾ ਉਲੂ ਸਿੱਧਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ।

ਫੌਜੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 5-5 ਏਕੜ ਥਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ 'ਅਤਿਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਖਵਾਦੀ' ਗਰਦਾਨ ਰਹੀ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਰਾਮ ਬਾਗ ਵਿਖੇ 9 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ 'ਸ਼ਹੀਦਾਂ' (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਤਿਵਾਦੀ, ਵਖਵਾਦੀ ਤੇ ਗੱਦਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 20-20 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਬਾਕੀ ਗੈਰ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਸੁਖਾਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਕੁਝ ਗੈਰ ਸਮਾਜੀ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਫੇਰ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨਾਲੋਂ ਨਵਾਂ ਮਾਹੌਲ ਬੜਾ ਹੀ ਸੁਖਾਵਾਂ ਹੈ। ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੁਦ ਹੀ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ 25 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲੋਂ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਦਾ ਰਵਈਆ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕਿਤਨਾ ਰੁਖਾ ਤੇ ਜ਼ਾਲਮਾਨਾ ਸੀ। ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਵਾਲੇ ਕੁਟਮਾਰ ਕਰਨ ਲਗ ਪੈਂਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਝੂਠਾ ਕੇਸ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਹੋ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਵਾਲੇ ਅਖ ਵਿਚ ਪਾਏ ਨਹੀਂ ਰੜਕਦੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਜੀ ਆਰ ਪੀ ਵੀ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੋ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦੇਖੀ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਵੀ ਛੋਟੀ ਵਾਪਸ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲੁਟਮਾਰ ਤੇ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿਚ ਅੜਿੱਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਹੇ, ਸਗੋਂ ਜੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਨੌਜਵਾਨ ਹਾਲੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹਨ, ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਘਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਰੰਟ ਤੇ ਹਾਲੇ ਤਕ ਪ੍ਰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਕਰੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਫਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕਰਾਂਗੇ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਅਮਨ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਕੂਟਰਾਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਦੋਹਰੀ ਸਵਾਰੀ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਚੁੱਕ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਬਸਾਂ ਚਲਣ ਲਗਣਗੀਆਂ।

ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਹਾਲੇ ਤਕ ਆਪਣੇ 6 ਮੈਂਬਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ — ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਪਿਛੋਂ ਕਰਾਂਗਾ ਤੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ — ਉਹ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਹਾਂਗਾ। ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਉਥੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਛੇ ਮੈਂਬਰੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਘਟੇਗਾ ਤੇ ਸਾਰੇ ਮੰਤਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗ ਵਲ ਹੋਰ ਤਵਜੋ ਦੇ ਸਕਣਗੇ। ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਤੇ ਅਮਲ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਬੋਰਡਾਂ, ਨਿਗਮਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਹਲਕਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵਲ ਹੋਰ ਧਿਆਨ ਦੇ ਸਕਣਗੇ।

ਜਿਸ ਦੁਖਾਂਤ ਭਰੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਗੁਜ਼ਰ ਕੇ ਵਰਤਮਾਨ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਪੁਜਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਵਿਚ ਹੀ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਹੈ। ਜੇ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਭੋਗਣ ਦੇ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ ਤਾਂ ਖੁਦ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 1984 ਤੇ ਚੁਲਾਈ 1985 ਤਕ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਭੁਲਣੇ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੇ। ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਮੁੜ ਉਹੋ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਯਾਦ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਹਾਲੇ ਤਕ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਂ, ਸੰਤ ਜੀ ਦੇ 54ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਤੇ ਦੋ ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਤੇ ਬੜੇ ਸੁਹੱਤੇ ਸਪਲੀਮੈਂਟ ਦੇਣ ਅਤੇ ਗਿਦੜਿਆਨੀ ਵਿਖੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਕਦਮ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਦਮ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ 'ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ' ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਵਲ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਜਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਬੜਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਵਲ ਵੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਸਿਖੀ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ — ਟੋਹੜਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਥੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਸ: ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਵਿਤਰ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਣਾ ਦਾ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰੀ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿਤੀਆਂ। ਸ: ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਨੀ ਭਰਲੇ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਭਾਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫਤਵਾ ਲੈਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਜਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਲ ਇਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਥ ਦੇਖੀਆਂ ਨੂੰ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦੇਣ। ਸ: ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਜਥੇਦਾਰਾਂ, ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਤੇ ਐਮ ਪੀਜ਼ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਆਰਥੀ ਹਿਤਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਸਥਿਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾਵੇ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਵਲ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਸਰਬਤ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਸਮੇਲਨ ਸਦਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਤੰਬਰ 1984 ਵਿਚ ਸਰਬਤ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਸਮੇਲਨ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਲੰਕਾ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ

ਕੋਲੰਬੋ — ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਲਲਿਤ ਅਤੁਲਾਤਮੁਦਾਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਾਲੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਥੇ ਜਾਰੀ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭੰਡਾਰਨਾਇਕੇ ਵਲੋਂ ਫੋਤੀ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਵਰਤਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 1989 ਤਕ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਨ ਲਈ ਫਤਵਾ ਦੇ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਮਦਰਾਸ ਜਾ ਕੇ ਉਥੇ ਤਾਮਿਲ ਗੁਰੀਲਿਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਗੇ।

ਤਾਮਿਲਾਂ ਹਥੋਂ ਸੱਤ ਲੰਕਾ ਦੇ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਹਲਾਕ

ਕੋਲੰਬੋ — ਤਾਮਿਲ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬਾਰੂਦੀ ਸੁਰੰਗਾਂ ਵਿਛਾਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਸੈਨਕਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵਹੀਕਲ ਉਡ ਜਾਣ ਨਾਲ 7 ਫੌਜੀ ਹਲਾਕ ਅਤੇ ਇਕ ਫੱਟੜ ਹੋ ਗਿਆ। ਘਟਨਾ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਉਤਰੀ ਜਾਵਨਾ ਵਿਚ ਤਾਮਿਲਾਂ ਤੇ ਫੌਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝੜਪਾਂ ਕਾਰਨ 13 ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ ਅਤੇ 70 ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਨਰਮ ਨੀਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਚੁੜੀਆ, — (ਪ. ਪ.) ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਐਕਟਿਵ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸਰੂਰ ਜੋ ਕਿ ਅੰਜਕਲੂ ਜਥੇਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹਨ ਨੇ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਰਕਲ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਚੁੜੀਆ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਦਾਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਥਾਰਾਲੀ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਇਕ ਚਿਠੀ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਖਾਈ ਨਰਮ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜਿਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਰਿਹਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਚਿਠੀ 'ਚ ਜਿਥੇ ਜਥੇਪੁਰ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਸਮੇਤ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਥੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਚਿਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਨੂੰ ਸੰਤੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਥਾਈ ਅਮਨ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਇਖਲਾਕੀ ਜ਼ਰਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਲੈਣ ਦੇ ਚੱਕਰ 'ਚ

ਸੰਗਰੂਰ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦੰਗਾ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਤਬਦੀਲੀ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਹ ਲੋਕ ਵੀ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਵਾਲ ਵੀ ਵਿੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਲੋਕ ਵੀ ਜੇਲ੍ਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਚੁਕੀ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਕਰਮੀਨਲ ਕੋਸਾਂ ਵਿਚ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤੀ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਕੀਮ ਬਣਾਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਲਗਪਗ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵਿਧਾਇਕ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪਬਲਿਕਮੈਨ ਵੀ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਮੇਤ ਇਹਨਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਏ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਇਖਲਾਕੀ ਜ਼ਰਮਾਂ ਅਧੀਨ ਜੇਲ੍ਹ ਕੱਟੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਉਪਰ ਇਹ ਗੱਲ 'ਤਾਂ ਅੰਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਹੋ ਲੋਕ ਵੀ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਇਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਅਲੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਆਪਣੇ ਫਾਰਮਾਂ ਨਾਲ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਜਾਅਲੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਕ ਤਰੀਕਾ ਤਾਂ ਇਹ ਲਭਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਰਗਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਜੋ ਇਕ ਸਲਿਪ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ) ਕਿਧਰੋਂ ਛਪਵਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਪਰ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੀ 'ਘੁਰੀ' ਮਾਰ/ਮਰਵਾ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਦੂਜਾ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਦਾ ਅਸਲ ਜੇਲ੍ਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚ 'ਫ' ਗ ਸਿਰ ਨਾਲ ਚੋਪੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਫੋਟੋ ਸਟੇਟ ਕਾਪੀ ਕਰਵਾ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਭਰ 'ਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਾਅਲੀ ਕੋਸ ਮਿਲ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸਰੂਪ ਜਾਸੂਸੀ ਕੇਸ 'ਚ ਫੜੇ ਇਕ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ 21 ਤਕ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਰਿਮਾਂਡ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਮੈਟਰੋਪਾਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਓ ਪੀ ਗੋਗਨੇ ਨੇ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਜਾਸੂਸੀ ਕੇਸ ਵਿਚ ਫੜੇ ਗਏ ਇਕ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਵੇਦ ਸਦੀਕੀ ਦਾ 29 ਜਨਵਰੀ ਤਕ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਸਦੀਕੀ ਨੂੰ ਬ 4 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸੀ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਸਟਾਫ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ ਸੀ। ਜਾਵੇਦ ਸਰੂਪਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਦੀਕੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਫੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। 27 ਸਾਲਾ ਸਦੀਕੀ ਉਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਭੇਦਾਂ ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵੀ ਕਈ ਦੋਸ਼ ਹਨ। ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰੂਪ ਇਸਰਾਈਲ, ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ, ਤਾਇਵਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਵਲੋਂ ਦਿੱਲੀ, ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿਚ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਹੈ। ਸੁਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜਾਂਚ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਪੁਲਸ ਤੋਂ ਨਾਖੁਸ਼ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਨਾ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਹੱਥੀਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲਸ ਸ: ਬੀ ਐਸ ਪਾਲੀਵਾਲ ਨੂੰ ਬਲਾਇਆ ਤੇ ਪੁਲਸ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੇ ਨਾਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਤੀਜੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਸਤਾਧਾਰੀ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਪਾਰਟੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਤੇ ਭਾਰੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

NON-SMOKERS & SMOKERS

TOGETHER WE ARE STRONGER

NORTH AMERICAN LIFE

Permanent & Terms Plan

- * Life and Group Insurance
- * Retirement & Pension Plans
- * Company Pension and Health Benefit Plans
- * Estate Protection
- * Business & Mortgage Insurance

Ph. 685-9335

SUDESH KALIA

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ 'ਚ ਫੜੇ ਨਕਲੀ ਐਸ. ਪੀ. ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਭੇਦ ਖੋਲ੍ਹੇ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ — ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ. ਪੀ. ਵਿਰਦੀ ਨੇ ਜਿਸ ਨਕਲੀ ਐਸ. ਪੀ. ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖੁਦ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਬੜੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੇਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿਲਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨੰਗਲ ਲੋਥਾਣਾ ਦਾ ਵਾਸੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਭੋਗਪੁਰ ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਤਰਸੇਮ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਪੁਲਸ ਪਾਸ ਬਿਆਨ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਕਲੀ ਐਸ. ਪੀ. ਬਣਨ ਦਾ ਖ਼ੋਲ੍ਹਾ ਇਸ ਲਈ ਉਤਪਨ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਜਿਹਨਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਪੁਲਸ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਹ ਸਾਰੇ ਤਰੱਕੀ ਪਾ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਅਤੇ ਐਸ. ਪੀ. ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅਸਲ 'ਚ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਪੁਲਸ ਦੇ ਸੁਗੀਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਬਤੌਰ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਘਟਾ ਕੇ ਪੀ. ਏ. ਪੀ. ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਉਹ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਨਕਲੀ ਐਸ. ਪੀ. ਬਣ ਕੇ ਠਗੀਆਂ ਮਾਰਨ ਦਾ ਧੰਦਾ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਨਕਲੀ ਦਸਖਤਾਂ ਵਾਲੀ ਇਕ ਚਿਠੀ ਵੀ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਰਖੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਐਸ. ਪੀ. ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ੀ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਪੀ. ਏ. ਪੀ. ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਤੋਂ ਵਾਇਰਲੈਸ ਰਾਹੀਂ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਤਿਜਵਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਐਸ. ਪੀ. ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲਸ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੰਦ ਲਿਵਾਫ ਚਿਠੀ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਠਹਿਰਨ ਸਮੇਂ ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਹ ਚਿਠੀ ਲੈ ਕੇ ਦੇਸ਼ੀ ਰਾਤ ਸਾਢੇ ਅੱਠ ਵਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਸ ਲਾਈਨ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਵਿਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਡੀ. ਜੀ. ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਚਿਠੀ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ ਮੈਂ ਐਸ. ਪੀ. ਹਾਂ ਇਸ ਲਈ ਠਹਿਰਨ ਲਈ ਮੇਰਾ ਸਥਾਨਕ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਚਿਠੀ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ., ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ. ਪੀ. ਵਿਰਦੀ ਪਾਸ ਪੁੱਜੀ ਤਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਪਿਛੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਖ਼ੋਲ੍ਹ ਪਿਆ ਕਿ ਇਸ ਚਿਠੀ ਤੋਂ ਡੀ ਜੀ ਪੁਲਸ ਦੇ ਜਾਹਲੀ ਦਸਖਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਚਿਠੀ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਐਸ. ਪੀ. ਫਰਾਡ ਗਿਰਵਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਭਰੋਸਾ ਹੋਣ ਪਿਛੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਰਦੀ ਨੇ ਨਕਲੀ ਐਸ. ਪੀ. ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਭੇਜਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਥਾਨਕ ਥਾਣੇ ਦੀ ਹਵਾਲਤ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿਤਾ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਬਰਾਬ ਪੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਨੇ ਇਥੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਆਮ ਕਰਕੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਦੇ ਕੇ ਪੁਲਸ ਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਪਰਯੋਗ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੇ ਇਸ ਨੇ ਕਈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਠਾਹਰਾ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਬਾਨਾ ਸਿਟੀ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਬਠਿੰਡਾ ਦਾ ਐਸ. ਐਚ. ਓ. ਵਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਥਾਣੇ ਦੇ ਐਸ. ਐਚ. ਓ. ਵਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਬਿਲ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਪੁਲਸ ਪਾਸੋਂ ਠੱਗੀ ਮਾਰਕੇ ਇਕ ਬੱਜਰੀ ਦਾ ਭਰਿਆ ਟਰੱਕ ਲੈਣ 'ਚ ਵੀ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ।

ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਪੀ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਪੀ. ਵੀ. ਐਸ. ਐਮ., ਐਮ. ਓ. ਸੀ., ਏ. ਵੀ. ਐਸ. ਐਮ. ਵਾਈਸ ਚੀਫ ਐਫ ਏਅਰ ਸਟਾਫ ਜੋ ਅਜ 8 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਦਖਣੀ ਪਛਮੀ ਏਅਰ ਕਮਾਂਡ ਜੇਥ-ਪੁਰ ਦੇ ਏਅਰ ਆਫੀਸਰ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਇਨ ਚੀਫ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮਿਸ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਦੇ ਵਾਪਸ ਪਾਕਿ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ — ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਐਕਟਿਵ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਿਸ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਨੇ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪਰਤਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਨੂੰ ਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੋਲ੍ਹਣ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਰਾਜਸੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਾਜਸੀ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਤਸਵੀਰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਨਿਖਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਸਵਰਗੀ ਭੁੱਟੋ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਬਹੁਤ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਸਮਾਗਮ ਲਾਹੌਰ, ਹਾਵਲਪਿੰਡੀ ਅਤੇ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟੀ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮ ਲੀਗ (ਪਗਾਰਾ ਗਰੁੱਪ) ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਪੀਰ ਪਗਾਰਾ ਵਲੋਂ ਵੀ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਿਛੇ ਹਟ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀ ਚੁਨੇਜੇ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਤਿਆਗ ਦੇਣਗੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਂਤਕ ਅਸੰਬਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਯੋਗ ਹਮਾਇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਅਪਵਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਨ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕਸਲ ਲਾਮ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਰਾਜਸੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਜੋ 1977 ਤੋਂ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਇਕੱਲੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਪਾਰਟੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹੋਈਆਂ ਖੋਜਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਸ਼ਤ ਹਵਾ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸਾਡੀਆਂ ਪੇਂਡੂ ਔਰਤਾਂ ਹੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਅੱਗੇ ਬੈਠ ਕੇ ਧੂੰਏਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਇਕ ਅਧਿਐਨ ਮੁਤਾਬਕ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਲੱਕੜਾਂ ਬਾਲ ਕੇ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਝੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਹਵਾ ਨਾਲੋਂ 40 ਗੁਣਾਂ ਵਧੇਰੇ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹਵਾ ਵਿਚ ਸਾਹ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਹੋਈ ਇਕ ਖੋਜ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਵਿਚ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਅੱਗੇ ਬੈਠ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਦੇ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਕਾਨਸੀਨੇਜੈਨਿਕ ਬੈਂਸ - ਏ - ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਕੋਈ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਪਾਈਰੀਨ ਦੀ ਓਨੀ ਹੀ ਮਾਤਰਾ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਸਿਗਰਟਾਂ ਦੇ ਵੀਹ ਪੈਕਟ ਪੀਣ ਨਾਲ। ਸਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਬਰਸਾਤਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਖਿੜਕੀਆਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬੰਦ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਹਵਾ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਅੱਠ ਗੁਣਾਂ ਵਧੇਰੇ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪੇਂਡੂ ਔਰਤਾਂ ਦੂਸ਼ਤ ਹਵਾ ਦੀਆਂ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਿਕਾਰ

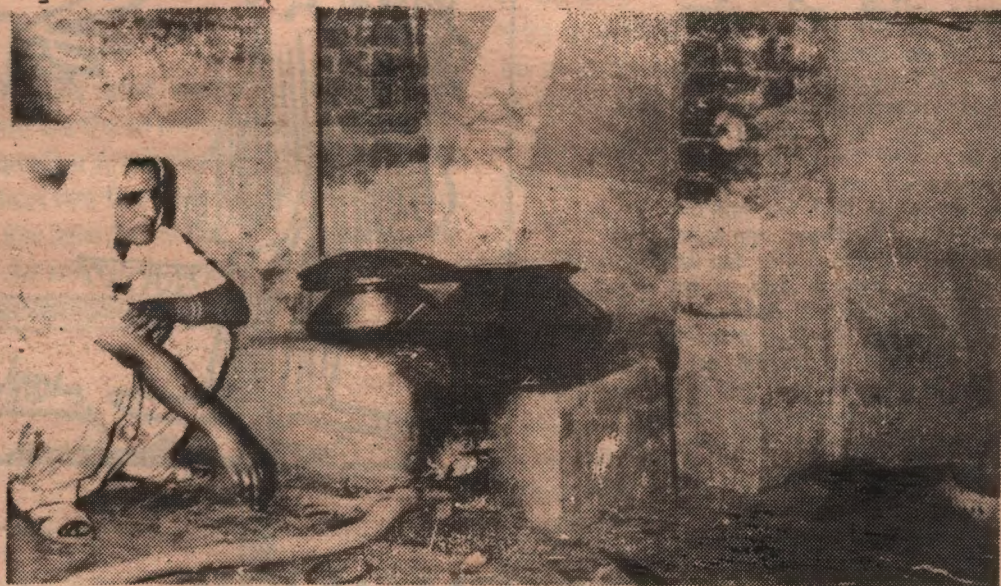
ਜਿਹੜੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਚੁੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਲੱਕੜ ਦੀ ਥਾਂ ਪਾਥੀਆਂ ਬਾਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ ਛਿਟੀਆਂ, ਪਗਲੀ, ਸਰਕੜਾ, ਅਰਹਰ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਧੂੰਏਂ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇਪਣ ਦਾ ਹਾਲੇ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਕੋਈ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਭੁੱਗੀਆਂ ਵਿਚ ਲੱਕੜਾਂ ਅਤੇ ਪਾਥੀਆਂ ਬਾਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲ ਦੇ ਵਧਣ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਧੂੰਏਂ ਹੀ ਹੈ। ਨਿਪਾਲ ਦੇ ਇਕ ਪਹਾੜੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ

ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਦਰ ਹੇਠਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਦੂਸਰਾ ਬੱਚਾ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਮੌਤਾਂ ਸਾਹ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਖ ਕਾਰਨ ਚੁੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਧੂੰਏਂ ਹੀ ਹੈ।

ਕਮਰੋਰ ਅਤੇ ਅਨੀਮੀਆ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਇਹ ਧੂੰਏਂ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਧੂੰਏਂ ਵਿਚ ਪਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਗੈਸ ਕਾਰਬਨ ਮਾਨੋਆਕਸਾਈਡ ਖੂਨ ਵਿਚਲੇ ਲਾਲ ਕਣਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਅਨੀਮੀਆ ਦਾ ਹਮਲਾ ਹੋਰ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਔਰਤਾਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਨੀਮੀਆ ਦੇ ਰੋਗ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ।

ਇਸ ਲਈ ਚੁੱਲ੍ਹਿਆਂ ਉਪਰ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ 90% ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਸਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧੂੰਏਂ-ਰਹਿਤ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਪਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਚਿਮਨੀ ਲਾ ਕੇ ਜਾਂ ਜਾਲੀ ਲਾ ਕੇ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

Goyal Travels Inc.

4152 Fraser Street, Vancouver, B.C., Canada V5V 4E8

Toll Free Numbers PH: (604) 872-7658

In B.C. 112-800-663-9079

In Alberta 1-800-663-9079

From 4 pm to 7 p.m.

Cheapest Fares to:

FIJI—INDIA—PAKISTAN—COLOMBO—NEPAL

THINKING OF TRAVEL?

WE CAN SAVE YOU
TIME—TROUBLE—MONEY

ASSOCIATED OFFICES IN INDIA:

- 2 Asia House, K.G. Marg, New Delhi—110001 Phone 389217
- Opposite Nehru Gardens, G.T. Road, Jullundur City Phone 77526
- Court Road, Moga, Distt. Faridkot Phone 2798
- Court Road, Jagraon, Distt. Ludhiana Phone 252

ਪਾਕਿ 'ਚ ਗੰਭੀਰ ਬਿਜਲੀ ਸੰਕਟ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ — ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਈ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਸੰਕਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਦਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਬੁੜ੍ਹ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 1986 ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਸੰਕਟ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਮਸਲਾ ਉਦੋਂ ਤਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤਕ ਹੋਰ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਨਹੀਂ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ। ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦੁਕਾਨਾਂ ਸ਼ਾਮ ਪੰਜ ਵਜੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ। ਸਨਅਤਾਂ ਵਿਚ 25 ਤੋਂ 50 ਫੀਸਦੀ ਤਕ ਕਟੌਤੀ ਲਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਡਾ. ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਅਟਾਰੀ — ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਡਾ. ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਸਹਾਰਨਪੁਰ (ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਹਿੰਦੀ ਵਲੋਂ ਵਿਭੂਸ਼ਣ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਬੇਦੀ ਕਈ ਕਾਵਿ — ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਸਿਜਰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਵਲਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਜੈਨਦਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਲ ਤੇ ਨਕਦ ਰਾਸ਼ੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

ਇਸਤਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਨਿੰਦਾ

ਇਸਤਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪੰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੀਰਤਨੀਏ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ। ਇਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੀ ਸਿਖ ਮਾਰੂ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਗੰਭੀਰ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਬੀਨ ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੌਣ ਕਰੇ?

ਸਤਿੰਦਰ ਬੈਂਸ

ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ : ਬੀਨ ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਇਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫਰਮ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੇ ਸੁਆਲ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਮੱਤਭੇਦ ਉਭਰਨ ਕਾਰਨ, ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨੇੜ-ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਆਰੰਭ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘਟ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਬੀਨ ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ "ਇਟਲੀ - ਜਪਾਨ" ਸਹਿਯੋਗੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੇਜ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਵਿਚ ਨਿਜੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸਿੱਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ।

ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਨ ਡੈਮ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਰਾਜੀ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿੱਚਾਈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਵਲੋਂ ਤਿੱਧਾ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੁਚਿਤੀ ਵਿਚ ਫਸੀ ਹੋਈ ਹੈ ਹਾਲੇ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਿਕਲਦਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਵਕਤ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਐਕੜ ਧਨ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਸਮੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਭਾਰੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਪੂਰਾ ਖਰਚ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੈ ਜੋ ਡੈਮ ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਡੈਮ ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲੇ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਮੋੜਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਡੈਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਤਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗਾ।

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿਚ ਡੈਮ ਉਸਾਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੇ

ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ 1000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਾਮਾਨ, ਜਿਵੇਂ ਸੀਮਿੰਟ, ਬੱਜਰੀ, ਰੇਤਾ ਅਤੇ ਲੋਹਾ ਆਦਿ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਪਲਾਈ ਲੈਣ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕੰਮ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਇਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹਰਜਾਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਮਲਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਲੇਬਰ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਡੈਮ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਨਕਸ਼ਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੈਮ ਟੁੱਟਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਬਣਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (ਡਿਜ਼ਾਈਨ) ਜੇ. ਐਸ. ਸੰਘਣਾ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਡੈਮ ਦਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਉਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੇਠ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ 'ਅਸਮਰਥਾ' ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਉਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿਭਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਉੱਤੇ 700 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਆਉਣਗੇ ਤੇ ਛੇ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਸਾਰਾ ਤਕਨੀਕੀ ਤੇ ਗੈਰ ਤਕਨੀਕੀ ਅਮਲਾ ਸਥਾਨਕ ਹੋਣ ਨਾਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਧਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਚਾਈ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਵਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਇਕ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸਟਾਫ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੰਮ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦੇ ਵਕਾਰ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗੇਗੀ।

ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ, ਬਿਆਸ ਡੈਮ ਅਤੇ ਦਮੋਦਰ ਘਾਟੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਭਾਰਤੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਚਮੇਰਾ ਡੈਮ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਇਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਉੱਤੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਅੱਜ ਗਿਆਰਾਂ ਵਰ੍ਹੇ ਬੀਤਣ 'ਤੇ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਤੇ ਸਵੈਦ ਹਾਬੀ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਇਹ ਵਰਨਣ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਜਾਣ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਸਟਾਫ ਦਾ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਭਾਗ ਵਿਹਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 1982 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਅਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਿਹਲੇ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲੱਗਿਆਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲਾ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਆਸ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਸਿੱਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵੱਡਾ ਅੰਦੋਲਨ ਆਰੰਭ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਵੀ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਵਲੋਂ ਜ਼ੋਨਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ 15 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਵਲੋਂ ਡਾਕਟਰ ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸਦਭਾਵਨਾ ਯਾਤਰਾ ਸਸਕਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਦਫਾ 144 ਹੋਰ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਦਫਾ 144 ਅਧੀਨ ਲੱਗੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਧੀਨ ਪਿੰਡ ਮਾਖਣ ਮਾਜਰਾ, ਦਾਗੀ, ਰਾਏਪੁਰ ਕਲਾ, ਮੋਜੀ ਜਾਗਰਾਂ ਮਨੀ ਅੰਬ, ਮਨੀ ਮਾਜਰਾ, ਕਿਸ਼ਨਪੁਰਾ ਅਤੇ ਭਗਵਾਨਪੁਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਉਸ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਪੰਜ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਹੋਣ ਤੇ ਜਲਸੇ ਜਲੂਸ ਕੱਢਣ, ਰੈਲੀਆਂ, ਵਿਖਾਵੇ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਣ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰਨ ਤੇ ਲਗੀ ਪਾਬੰਦੀ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਵਖਰੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਆਰ. ਕੇ. ਰੰਗਾ ਨੇ ਸਿਨਮਾ ਹਾਲ ਵਿਚ ਲੰਚ ਬਾਕਸ, ਟਰਾਂਜਿਸਟਰ ਕੈਮਰੇ, ਪੈਕਟ ਅਤੇ ਪਰਸ ਲਿਜਾਣ ਤੇ ਲਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀਆਂ 8 ਫਰਵਰੀ ਤਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ।

ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਜ਼ਬਰਦਸ ਵਿਰੋਧ

ਜਲੰਧਰ — ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰ ਸ: ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ ਨੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਾ ਦਫਤਰ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਬਦਲਕੇ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਲੈ ਜਾਣ ਦੇ ਕਥਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਖਤ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਸ: ਸਮਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਉਹਨਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵਧ ਵਿਅਕਤੀ ਰੇਜ਼ਗਾਰ ਆਦਿ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਥੋਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਅਨੇਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸੁਵਿਧਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਫੇਰ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ। ਸਾਬਕਾ ਐਮ. ਪੀ. ਮਾਸਟਰ ਭਗਤ ਰਾਮ ਨੇ ਵੀ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬਦਲਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਰੋਗਾਨੀ ਅਤੇ ਦੇਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਫਤਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਦਾ ਭਾਰ ਬਹੁਤ ਵਧ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਚੱਕਰ ਮਾਰਨੇ ਪੈਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਕੰਮ ਦੀ ਦੇਰੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਵੀ ਲਿਖੇ ਹਨ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੋਟਾ ਦਾ ਵਾਸੀ 15 ਸਾਲਾ ਸਿਖ ਨੌਜਵਾਨ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਅਜੀਤ' ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਈਕਲ ਯਾਤਰਾ 350 ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ 15 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਕੋਟਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਾਰਮਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਦਭਾਵਨਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਇਥੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਾਪਸ ਪਰਤਰੇਗਾ।

ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ

ਜਲੰਧਰ — ਜੰਡਿਆਲਾ 'ਚ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਘਟਨਾ 'ਚ ਦੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੌਕਰਾਂ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਫਿਲੋਰ ਦੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਐਸ. ਡੀ. ਐਮ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਸ੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਸ਼ਰਮਾ ਮੌਕੇ ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਜਤਿੰਦਰ ਸੱਚਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਤੋਖ ਰਾਮ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਗੋਲੀ ਲਗੀ ਜਦ ਕਿ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਗੋਲੀਆਂ ਲਗੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਜਾਨ ਲੇਵਾ ਸਿੱਧ ਹੋਈਆਂ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਨੋ ਕੁਮਾਰ (ਤੀਜਾ ਮ੍ਰਿਤਕ) ਨੂੰ ਦੋ ਗੋਲੀਆਂ ਇਕ ਕਨਪਟੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਲਗੀਆਂ ਤੇ ਆਰ ਪਾਰ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਵਾਇਰਿੰਗ ਕਮਰੇ ਦਾ ਬੰਦ ਸ਼ਟਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੇ ਇਕਦਮ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਪੁਲਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਉਸੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨਾਲ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤੁਰੰਤ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਲੋਟ ਗਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਵਾਲ-ਵਾਲ ਬਚ ਗਿਆ।

ਸਕੂਟਰ ਚੋਰ ਰੰਗੇ-ਹੱਥੀਂ ਕਾਬੂ

ਖੰਨਾ — ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਸਥਾਨਕ ਨਾਵਲਟੀ ਸਿਨੇਮਾ ਚੌਂ ਇਕ ਬਜਾਜ ਸਕੂਟਰ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਬਲਸ ਨੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਕਰ ਲਈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਕੂਟਰ ਅਤੇ ਸਕੂਟਰ ਚੋਰ ਨੂੰ ਰੰਗੇ ਹੱਥੀਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਜਤਿੰਦਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਜ ਜਾਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਪੁਲਸ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਕੂਟਰ ਕੋਈ "ਵਾਰਦਾਤ" ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਰਾਇਆ ਸੀ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਦਫਾ 379 ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਮੁਕਤਸਰ — ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਿਜ ਫਾਰ ਗਰਲਜ਼ ਦੇ ਐਕਟਿਵ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾਕਟਰ ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਨੇਕ ਪਰਵੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਡਾਕਟਰ ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੈਤੋ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਚ ਆਪ ਪਹਿਲੇ ਡਾਕਟਰ ਸਨ। ਆਪ ਪੰਜਾਬ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮੈਂਬਰ ਸ: ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ ਦੇ ਸੋਹਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸਨ।

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਆਪ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪਰੋਰੋ

ਭਗੋੜੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਅਜੇ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ।

SUKHI

CONSTRUCTIONS

FOR ALL KINDS OF CONSTRUCTION JOBS

- BASEMENT SUITES
- SUNDECKS
- GARAGES
- FRAMING
- PLUMBING
- ELECTRICAL
- COMPLETE DRY WALL SERVICE

Repairs to small jobs accepted

Reasonable rates Free Estimate

CONTACT:
SUKHI
Ph. 590-1567

ਖੇਤਰਵਾਦ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਦਲਾਂ ਦੇ ਉਭਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ 'ਕਾਂਗਰਸ' ਦੋਸ਼ੀ

ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਦੋਹਾਨ ਅਪੰਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਦਾ ਇਕਾ ਨਾਲ ਖਫਾ ਹੋਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੀ ਹੈ। ਅਪੰਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਘਟਨਾ ਚੱਕਰ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿਪਣੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹੀ ਧਿਆਨ ਹਟਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕਾ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਲ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਹੋਵੇ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਵੈ-ਆਲੋਚਨਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਦੇ ਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁੰਦੀ।

ਪਰ ਅਪੰਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਹ ਵੀ ਤਾਂ ਇਕਾ ਤੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਮੱਕਾ ਹੋਣ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਚ ਹੋਈ ਬਾਹਰਵੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਇਕਾ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਲਕੱਤਾ ਦੀ ਪੈਰੋਡ ਗਰਾਊਂਡ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਮਾਰਕਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ 'ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ' ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਇਕਾ ਨੂੰ ਹਰਾਓ। ਸ਼੍ਰੀ ਈ. ਐਮ. ਨੰਬੂਦਰੀਪਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਅਸਮਰਥ ਹੈ।

ਨਿੰਦਾਯੋਗ

ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਅਸਲ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ 'ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਰੋਧੀ' ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਕਾ ਤਾਂ ਕਾਫੀ ਮਾਹਿਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰ ਭਗਤੀ ਕਿਸੇ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੰਨੀ ਛੋਟੀ ਦੂਜਿਆਂ ਤੇ ਚਿੰਕੜ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਅਪਨਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਰਥੇ ਦੀ ਸਮਾਜਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਾਡੇ ਸ਼ਾਸਨਤੰਤਰ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੇਸ਼ਕ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਟੰਗ ਅੜਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਪੰਜੀਸ਼ਨ ਗਰੁੱਪ ਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਹਨ। ਜਾਗੀਰਾਂ ਅਪੰਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਦੀ

ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਏ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨੀਕ ਨੀਕ ਕੀ ਸੰਬੰਧ ਹਨ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੰਗਾ ਰਹੇਗਾ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿਚ ਸਵੈ-ਭਾਤ ਜਾਂ ਸਵੈ-ਆਲੋਚਨਾ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਬਾਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਬੇੜੀ ਬਹੁਤ ਆਲੋਚਨਾ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਟਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ 'ਸਿਆਸੀ-ਸਹਿਮਤੀ' ਦੀ ਚੁਰਚਾ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਦਿਆਂ ਤੇ ਅਪੰਜੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬੇਸ਼ਕ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਅਸਮ ਵਿਰੋਧੀ ਕੁਝ ਪਾਸ ਮੁਦਿਆਂ ਤੇ ਇਕਾ ਅਪੰਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੇ ਦੋਸ਼ ਵਰਗੀ ਇਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ

ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਤਬਾਹੀਭੁੰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਪਰ 'ਰਚਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਤਬਾਹੀਭੁੰਨ' ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵੱਡਾ ਰੋਖਾ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਅਪੰਜੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਅਤੇ ਭੁੱਲਾਂ ਉਪਰ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ

ਕੱਲ੍ਹ, ਅੱਜ ਤੇ ਭਲਕ

ਕੇ. ਆਰ. ਸੁੰਦਰ ਰਾਜਨ

ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਅਪੰਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਉਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਉਕਤੀਆਂ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। 'ਅਸਮ ਗਣ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ' ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰੂਪ ਵਾਲੀ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁੱਖਧਾਰਾ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਅਜੇ ਇਹ ਦੋਖਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਭਾਵਾਤਮਕ ਏਕਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਨੀਕ ਨੀਕ ਕਿੰਨਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਧੜੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਭਗਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸ਼ਕ ਹੈ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰ ਭਗਤੀ ਸੱਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਦ੍ਰਿੜਤੀਅਨ

□ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਨਹਿਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਜ ਤਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮੁਦਲੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਬੇਹੱਦ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ਹੈ □ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੁਖ-ਤਕਲੀਫਾਂ ਹਨ।

ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਟੱਲ ਹੈ ਸਗੋਂ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਨਰੋਪਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਖਤਰਾ

ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪੰਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਸਿਵਾਏ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਅਸਮ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਕਦੀ ਵੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਸਹੇੜ ਸਕਦੀ। ਪਰ ਜਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਪੰਜੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਜਨਤਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀ ਦੋਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿਚ ਅਪੰਜੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ।"

ਆਲੋਚਨਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੋਵੇ

ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ

ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ 'ਸਾਵਧਾਨੀ' ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਰਥਪੂਰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਕ ਹੱਦ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਪੰਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਇਕਾ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਰੀ ਚਰਚਾ, ਲਾਭ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਾਨੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹੀ ਗੱਲ ਸੱਚ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕਾ ਨੂੰ ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਬਾਰੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਖੇਤਰਵਾਦ ਦਾ ਵਾਇਰਸ

'ਖੇਤਰਵਾਦ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਣੂ' (ਵਾਇਰਸ) ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੱਕਾ ਹੋਣ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ। ਇਥੇ ਵੀ ਸਾਡੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਕ ਹੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੀ ਰੋਸੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼

ਦਲ-ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਅੰਨਾ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਅਤੇ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ.—ਹੁਣ ਵਖਰੇਵੇਂ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਅਜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਚਿੱਟੀ ਮੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਇਕਾ ਵਲੋਂ ਸਿਰਫ ਖੇਤਰਵਾਦ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਅਪੰਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਹਿਰੂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਟਵੇਡੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਖੇਤਰੀ ਇਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਲੀਫਾਂ/ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਰਹੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ

ਲਈ ਉਸ ਜਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਉਹ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਵੇ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨੇਤਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਹੀ ਲੜਾਈ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿਚ ਉਲਝ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ।

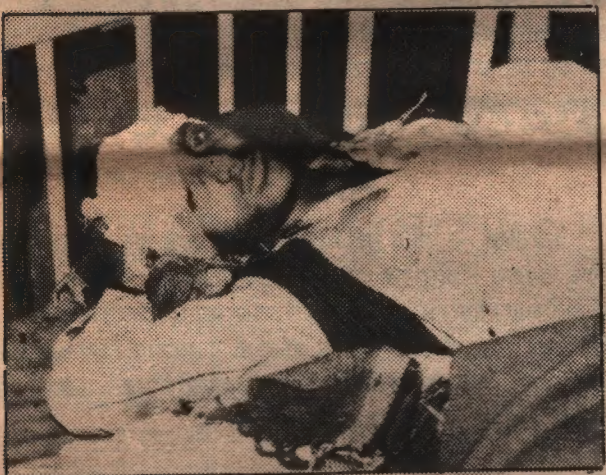
ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ

ਅਸਲੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿਧਰਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੇ ਇਹ ਐਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੁੱਲ ਕੇ ਫੁੱਫਾ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਤਹਿ ਦੇ ਹੋਣਾਂ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ਛਿਪੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਬਰਤਾਨਵੀ ਬਸਤੀਵਾਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਜਾਂਵੂ ਟੁੱਟ ਲਗਾ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੇ ਚੀਕ-ਚੀਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਸੋਝੀ ਸੋਚ ਵਾਲੀਆਂ' ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੋਸ਼ ਕੇ ਸਰਸਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਹੀ ਰੋਂਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੀ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਸ਼ਾਸਨ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਸ਼ਾਇਦ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸਿਧਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਐਨੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਖੇਤਰੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ। ਉਹ ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਇਕ ਵੱਡੀ ਹੱਦ ਤਕ ਬਸਤੀਵਾਦ ਅਤੇ ਬਸਤੀਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਮਹਾਨ ਸਿਧਰਸ਼ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

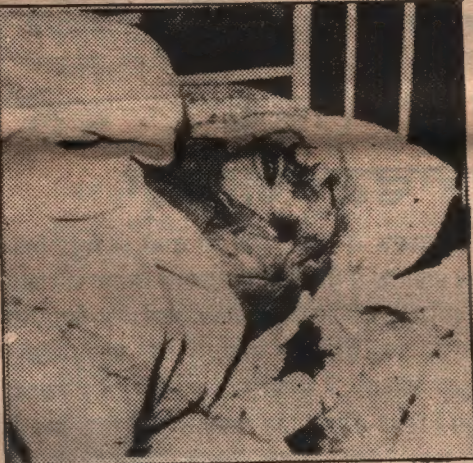
ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਨ। ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੈਂਬਰੀ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਕਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਨੌਤੀ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਤਦ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਿਰਫ ਖੇਤਰਵਾਦ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਇਕਾ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਘਟੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ 21 ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਲਿਜਾਣ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ—ਅਸਲੀ ਭਾਰਤੀਅਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ।

(ਖੱਬੇ) ਜ਼ਿਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਾਨਾਵਾਲਾ ਨੇੜੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਜ਼ਖਮੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਟੋ-ਰਿਕਸ਼ਾ ਡਰਾਈਵਰ ਹਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ (17)। ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਵਾਲ ਕਟਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। (ਸੱਜੇ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਪਾਬ ਕਾਫ਼ੇਨੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਾਲਵੀਆ ਰੋਡ ਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਘਰ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲੜਕੀ ਵੀਨੂ (18) ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਤੇ ਸਿਰ ਤੇ ਕਿਰਪਾਨ ਨਾਲ ਹੋਏ ਫੁੰਘੇ ਜ਼ਖਮ ਹਨ। ਵੀਨੂ ਦੀ ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਰਮਲ ਖੇਨਾ ਦੀ ਮੌਕਾ ਵਾਰਦਾਤ ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। (ਫੋਟੋ: ਓਮ ਭੰਡਾਰੀ)

(ਖੱਬੇ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕਾਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਪਰੇ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਬਕ ਕੁਮਾਰ (40) ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਤੇ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ। ਉਹ ਇਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਟਰੱਕ ਤੇ ਅਟੋਰੀਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। (ਸੱਜੇ) ਇਸ ਹੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਨ (22) ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਡਾਤੀ ਅਤੇ ਬਾਂਹ ਵਿਚ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨਾਚੁਕ ਹੈ।

ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ ਵਾਇਰਿੰਗ

ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, (ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ.)—ਕਲ ਰਾਤੀਂ ਇਥੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਕ ਭੜਕੀ ਹੋਈ ਭੀੜ ਨੂੰ ਖਿਡਾਉਣ ਲਈ ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ ਵਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਹ ਭੀੜ ਕਰਫਿਊ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ ਕਾਨੂਪੁਰ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਉਤੇ ਪਥਰਾਅ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਗੋਮਤੀਪੁਰ ਸਨਅਤੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਕਈ ਬਾਵਾਂ ਉਤੇ ਅੱਗਾਂ ਵੀ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।

ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਰਾਜੀਵ ਨਾਲ ਵਾਰਤਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ.)—ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਪੱਛੂ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਬੁਡਾਮਨੇ ਨੇ ਅੱਜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਮਦਰਾਸ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਬਾਗਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਲਗਭਗ 4 ਲੱਖ ਤਾਮਿਲ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਇਆ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਦੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿਚ ਨਸਲੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਅਮ ਰਾਇ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕੀਤਾ

ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿਚ ਤਾਮਿਲ ਗੁਰੀਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਵਿਛਾਈ ਗਈ ਇਕ ਸੁਰੰਗ ਨਾਲ ਇਕ ਫੌਜੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਉਡਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੱਤ ਫੌਜੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਫੌਜਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੀਲਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈਆਂ ਝੜਪਾਂ/ਜਿਸ ਵਿਚ 13 ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ, ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਹੈ।

ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ ਲਈ ਫੋਨ 581-4473

BOMBAY SWEETS

& Restaurants

6556 - 6560 MAIN ST. VANCOUVER

Ph. 321-1414

874-5722

For Largest Variety in Indian Sweets

Delicious Indian food

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬਦਲੇ ਪਿੰਡ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਸ. ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਤ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਉਸ ਬਿਆਨ ਤੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਬਦਲੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਅੰਬਾਲੇ ਦੇ ਨੇੜੇ 13 ਪਿੰਡ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਸੁਟਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਕ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਕੇ ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਕੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਮਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਮਦਰਾਸ ਰੱਖੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਗੁਜਰਾਤ ਜਾਂ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਬਦਲੇ ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਿੰਡ ਕਿਉਂ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਤਲੁਜ ਯਮਨਾ ਲਿੰਗ ਨਹਿਰ ਦੀ ਸੇਧ ਸਬੰਧ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਦੋ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਉਪਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਜਿਥੇ ਨਹਿਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸੇਧ ਨਾ ਬਦਲਣ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੇਧ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਪੜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਖਰੜ ਤੱਕ ਕਿਤਨੇ ਹਜ਼ਾਰ ਏਕੜ ਭੂਮੀ ਸੇਮ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਕੇ ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਅੰਦਰ ਲੋਕੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ।

ਹਰਿਆਣਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਵਲੋਂ ਰਸਤਾ ਰੋਕੋ ਅੰਦੋਲਨ

ਅਵਸ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਨੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਚੌ. ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੀ ਇਹ ਅਪੀਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਰੁਧ 23 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਸਤਾ ਰੋਕੋ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਲੋਕ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਵੀਰੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਪਹੀਆ ਜਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਲੋਕ ਹਿਤਾਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ 24 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਤੇ 9 ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਖੇਤਰੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਸਵਰਗੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਐਵਾਰਡ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਾਜ਼ਿਲਕਾ ਅਤੇ ਅਬੋਹਰ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। 31 ਦਸੰਬਰ 1981 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਪਾਣੀ ਸਮਝੌਤੇ ਤੇ ਵੀ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਤਲੁਜ-ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੇ ਪੁਟਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਗੈਰ ਤਸਲੀ ਖਬਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ 15 ਅਗਸਤ ਤਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ। ਨਹਿਰ ਪੁਟਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਬੀਤੇ ਤਿੰਨੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਬੰਦ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਮਤੀ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਸਫਲ ਨਿਆਏ ਯਾਤਰਾ ਨਾ ਪਿਛੋਂ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਚੌਧਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਸਟੇਂਡ ਬਦਲਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਮਾਰਚ ਪਿਛੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਹਿਰ ਦੀ ਪੁਟਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਆਵਾਜ਼ ਉਚੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਕਿ ਜੇਹੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹਿਰ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਨਾ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਛੱਡ ਜਾਣਗੇ।

ਅਗਾਂਹ ਵਧ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸ਼ੁਭ ਵਿਆਹ

ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਫਿਨਕਲਾਈ ਕਵੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਸੰਤੋਖ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਕੁਲਦੀਪ ਐਮ. ਟੀ. ਐਸ. ਸੀ. ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਮਲਜੀਤ ਬੀ. ਐਸ. ਸੀ. ਸਪੁੱਤਰੀ ਮਾਸਟਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨਾਹਲ 24 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਲੈਸਟਰ ਵਿਖੇ, ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜੋੜੀ ਵਲੋਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਗਲ "ਹਾਰ ਪਹਿਨਾਕੇ" ਹੋਇਆ। ਭਾਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ ਗਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟਨ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਦਿਕ ਨੇ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦੇਂਦਿਆਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਾਦਾ ਤੇ ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਨੂੰ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅਗਾਂਹ ਵਧ ਕਦਮ ਕਹਿਕੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸਾਥੀ ਸੰਤੋਖ ਦੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਫੌਜੀ ਤੇ ਤਾਇਆ ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਾਰਣ 1926 ਵਿਚ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਫੌਜੀ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਦੋ ਸਾਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੈ ਸਕੇ। ਹੁਣ ਸੰਤੋਖ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਨਾਲ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ ਦੇ ਘੋਲਾਂ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਚਨ ਬਧਤਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਵੇਂ ਹੀ ਮਾਸਟਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਤਾਇਆ ਜੀ ਕਿਰਤੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਬਰ ਹੋਰਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਘੋਲ ਕਰਦਿਆਂ 1939 ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਤੀ ਤੇ ਇਥੇ ਬਬਰ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਤਿਆਲ ਸਿੰਘ ਐਸੀਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ ਗਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟਨ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਵਤਾਰ ਸਾਦਿਕ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜੋੜੀ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਗਾਂਹ ਵਧ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਾਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਗਾਂਹ ਵਧ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਪਰਤੀਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣੇ ਸਗੋਂ ਫੈਕੇ ਭਰਮਾਂ ਵਹਿਮਾਂ ਗੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦਾਜ ਦਰੋਜ ਦੀਆਂ ਲਾਹਲਤਾਂ ਤੋਂ ਉਚਾ ਉਠਕੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਅਗਾਂਹ ਵਧ ਗੀਤੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਿਥੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੁਹਣਾ ਤੇ ਸੁਚੱਜਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋਗੇ ਉਥੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਾਂਗ, ਅਗਾਂਹ ਵਧ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਅਗੇ ਤੋਰਨ ਲਈ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਬੰਦੇ ਹੋਏ ਦੀ ਲੁਟ, ਜਬਰ, ਤਸ਼ੱਦਦ ਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਗਰਮੀ ਵਿਧਾਓਗੇ।

ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਕਵੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੇ ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਥੀ ਪੰਡਤ ਕਿਸ਼ੋਰਜੀ ਲਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀਟੂ (ਪੰਜਾਬ) ਦਾ ਇਸ ਸ਼ੁਭ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੁਜਾ ਪੱਤਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ। ਸਟੇਜ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਭਾਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ ਲੈਸਟਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਿਭਾਈ।

ਇਸ ਸ਼ੁਭ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੋਏ ਦਿਤੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਮਾਇਕ

ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੂੰ :—

ਸਾਥੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਸੰਤੋਖ ਵਲੋਂ :—

ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਨੂੰ 20 ਪੈਂਡ, ਲੋਕਤਾ ਮਾਸਕ ਨੂੰ — 20 ਪੈਂਡ, ਸੀਟੂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ — 10 ਪੈਂਡ, ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮਾਰਕਸਿਸਟ) ਨੂੰ 50 ਪੈਂਡ

ਇਵੇਂ ਹੀ ਮਾਸਟਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ :—

ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਨੂੰ — 20 ਪੈਂਡ, ਲੋਕਤਾ ਮਾਸਕ ਨੂੰ — 20 ਪੈਂਡ, ਸਹਾਇਤਾ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ — 10 ਪੈਂਡ, ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮਾਰਕਸਿਸਟ) ਨੂੰ — 50 ਪੈਂਡ

ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿਚ ਨਸਲੀ ਮਸਲੇ ਦਾ ਫੌਜੀ ਹੱਲ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ — ਰਾਜੀਵ ਦੀ ਤਾੜਨਾ

ਮਦਰਾਸ — ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਵਿਚ ਹਾਲਾਤ ਨਾਰਮਲ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਏ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਇੱਜ਼ਤ ਮਾਣ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਸਕਣ ਅਤੇ ਉਥੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਆਪਣਾ ਧੰਦਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਦਿੱਲੀ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਵਿਚ ਨਸਲੀ ਸੰਕਟ ਦਾ ਕੋਈ ਫੌਜੀ ਹੱਲ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਸਲੇ ਦਾ ਰਾਜਸੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੀ ਹੱਲ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਦਲ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਫਰੰਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਸੁਆਮੀ ਦੀ ਵਾਲੰਟੀਅਰ ਭਰਤੀ ਕਰਕੇ ਤਾਮਿਲ ਗੁਰੀਲਿਆਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਿਆ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਤਾਮਿਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਜਾਂਦੀਆਂ।

ਰੇ

ਲਗੱਤੀ ਵਿਚ ਇਕ ਮੁਸਾਫਰ ਨੇ ਦੂਜੇ ਮੁਸਾਫਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਤੁਸੀਂ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਕਰ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਐਨਕ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਦੇ ਲਈ ਦਿਉਗੇ?"

ਉਸ ਨੇ ਐਨਕ ਉਤਾਰ ਕੇ ਦੇ ਦਿਤੀ।

ਐਨਕ ਲੈ ਕੇ ਮੁਸਾਫਰ ਉਸੇ ਮੁਸਾਫਰ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲਗਾ, "ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਐਨਕ ਦੇ ਬਗੈਰ ਪੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਆਪਣਾ ਅਖਬਾਰ ਵੀ ਮੇਰੇ ਵਲ ਕਰ ਦਿਉ।"

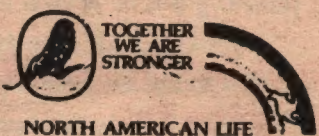
“ਪੁੱਛ

ਨਾ ਯਾਰ! ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸੰਤਰੇ ਦੀ ਫਾੜੀ ਵਰਗੀਆਂ ਨੇ। ਗਲ੍ਹਾਂ ਸੋਬ ਵਰਗੀਆਂ ਲਾਲ-ਲਾਲ। ਹੋਠ ਰਸਭਰੀ ਵਰਗੇ....."

"ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਫਰੂਟ ਸਲਾਦ ਹੋਇਆ, ਪ੍ਰੇਮਕਾ ਥੋੜ੍ਹੀ ਹੋਈ।" ਦੂਜੇ ਯਾਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿਤਾ।

FLEXIBLE PREMIUM LIFE INSURANCE TAILOR-MADE

To your needs which you can afford.

ਪਰਸਨਲ, ਬਿਜਨਿਸ, ਗਰੁੱਪ ਇੰਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਵਾਈਨੈਂਬਲ ਪਲੈਨਿੰਗ ਲਈ ਦਰਬਨ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

NORTH AMERICAN LIFE ASSURANCE CO.

320 - 815 W. HASTINGS ST. VANCOUVER, B.C.

INSURANCE FOR

- Personal
- Children
- Mortgage
- RRSP
- Group Insurance & Annuities

CONTACT

Bus: 685-9335

Res: 581-4473

DARSHAN GILL

ਸਾ ਰਿ ਤ ਦ ਰ ਪ ਟ

ਕਹਾਣੀ:

ਕਾਲੇ ਲੋਕ ਚਿੱਟਾ ਖੂਨ

ਸਾਥੀ ਲੁਧਿਆਣਵੀ

ਮੁੰਡਾ ਲੰਮਾ-ਝੋਮਾ ਛੋਲੀਲਾ ਜਵਾਨ। ਕੁੜੀ ਕੋਈ ਏਡੀ ਸਿਹਟੀ ਨਾ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਾਦੀ ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜੋਤੇ, ਉਹ ਤਾਜ਼ੇ-ਤਾਜ਼ੇ ਹੋਏ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਖਿਚਵਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਗੰਦਮੀ ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਾਲੀ ਬਲਕਦੀ ਪਈ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਥੱਲੀਆਂ ਤੇ ਉਂਦਾ ਰ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਮੁਸਕਰਾਹਟਾਂ ਦੇ ਟਟਹਿਣੇ ਲਿਖਕੇ ਪਏ ਸਨ। ਉਹਦੇ ਦੇਸ ਤੇ ਲਗਪਗ ਉਪਰਿਅਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਤਾ ਉਹ ਥੜ੍ਹਾ-ਥੜ੍ਹਾ ਸ਼ਰਮਾ ਵੀ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਕੈਮਰੇ ਵਾਲੇ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘੜੀ-ਮੁੜੀ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਉੱਤੇ ਉਹ ਜਦੋਂ ਬੈਠਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮੋਤੀਆਂ ਵਰਗੇ ਚਿੱਟੇ ਸ਼ਰਾਫ ਦੰਦ ਬੜੇ ਪਿਆਰੇ ਲਗਦੇ। ਉਸ ਨੇ ਦੁੱਧ ਚਿੱਟੀ ਫਿਫਟੀ ਉੱਤੇ ਤੋਤੇ ਰੰਗੀ ਪੱਗ ਥੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਕਰੀਮ ਰੰਗਾ ਸੂਟ ਕਿਸੇ ਵਧੀਆ ਦਰਜੀ ਦਾ ਸੀਤਾ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ—ਇਹ ਮੁੰਡਾ ਹਾਲੀ ਪਿਛਲੇ ਜਵੇਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਦੂਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਕੋਲ ਏਸ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ—ਇਹ ਪਿਛਿਓਂ ਕਿਸੇ ਬੜੇ ਚੰਗੇ ਤੇ ਸਾਧੂ ਤੇ ਖਾਂਦੇ ਪੀਂਦੇ ਘਰਾਣੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਚੰਗਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਵੀ ਹੈ, ਪਰ ਇੰਗਲਿਸ਼ਤਾਨ ਆਉਣ ਦੇ ਚਾਅ ਨੇ ਇਹਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁੜੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਸੋਚਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਤਾ, ਵਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਉਮਰ ਤੀਕ ਪੜ੍ਹੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਾਧਾਰਨ ਜਿਹੀ ਮਸ਼ੀਨ ਚਲਾਉਂਦੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ! ਕੁੜੀ ਦੇਖਣ ਪਰਖਣ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਪਾਸਕੂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਕਸ਼ ਉਹਦੇ ਤਿੱਖੇ ਨਹੀਂ। ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਥੜ ਤੇ ਜਵਾਨੀ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਚਮਕ ਨਹੀਂ। ਕੱਦ ਉਹਦਾ ਮਧਰਾ ਜਿਹਾ। ਰੰਗ ਪੱਕਾ ਤੇ ਬੋਲ-ਚਾਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਜ਼ਾਕਤ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਾਦੀ-ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਸਾਹਮਣੇ ਮਿੱਤਰਾਂ-ਦੋਸਤਾਂ ਤੇ ਸਬੰਧੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਖੜੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਆਂਦੇ-ਜਾਂਦੇ ਲੋਕੀਂ ਖਚਰੀਆਂ ਮੁਸਕਰਾਈਆਂ ਨਾਲ ਘੁਰਦੇ ਪਏ ਸਨ।

ਸ਼ਾਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਤੇ ਫੈਟਿਆਂ ਆਦਿ ਖਿਚੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਤਾਂ ਲੋਕੀਂ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਘਰੀਂ ਚਲੇ ਗਏ। ਕੁੜੀ ਵਾਲੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲੈ ਗਏ ਤੇ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੈਗਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਟੱਬਰ ਤੇ ਦੇ ਕੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਸਮੇਤ ਭਾੜੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ, ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ। ਦੋਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲ ਤੈਅ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਈਸਟਰ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਕੁੜੀ ਮੁੰਡਾ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪੈਣਗੇ। ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕੁੜੀ ਆਪਣੇ ਹੋਛਾਏ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲੈ ਗਈ। ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਇਹਦਾ ਫਰਕ ਵੀ ਕੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਇਥੇ ਪੱਕਿਆਂ ਰਹਿਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਭੇਜੇਗਾ ਤਾਂ ਸਰਾ ਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਮੈਗਵਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਗੱਲ ਆਈ ਗਈ ਹੋ ਗਈ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਉਦੋਂ ਤੀਕ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਤਕ ਕਿ ਕੁੜੀ ਮੁੰਡਾ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਤੇ ਉਹਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਦੀ-ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਖਣ ਉਪਰੰਤ ਇਥੇ ਪੱਕਿਆਂ ਰਹਿਣ ਦੀ ਮੁਹਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ। ਫਿਲਹਾਲ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਉੱਤੇ ਇਥੇ ਕੋਵਲ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ। ਆਵਾਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤਿੰਨਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਬੜਾ ਚੰਚਲ ਤਬੀਅਤ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਮੈਗਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧੀ ਤੇ ਉਹਦੀ ਪਤਨੀ ਜਦੋਂ ਕੰਮਾਂ ਉੱਤੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਰੋਡਕ ਦੇਖਣ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ। ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵੇਖਦਾ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚਲਾ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵੀ ਉਸ ਵੇਖ ਲਿਆ। ਲੰਡਨ ਦਾ ਟ੍ਰਾਫਲਗਰ ਸਕੇਅਰ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਗੈਲਰੀ ਤੇ ਮਿਡਲ ਟੂਸਾਡ ਆਦਿ ਉਸ ਇਕੱਲੇ ਨੇ ਹੀ ਪੁੱਛ ਪੁੱਛ ਕੇ ਵੇਖ ਲਏ। ਉਹਨੂੰ ਇਹ ਮੁਲਕ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ—ਸਾਫ ਸੁਥਰਾ, ਅਮੀਰ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰਾਹ ਪੁੱਛਦਾ ਤਾਂ ਲੋਕੀਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਉਂਦੇ, ਨਕਸ਼ੇ ਬਣਾ ਬਣਾ ਕੇ ਦਿੰਦੇ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਕੋਠੇ ਵਿਚ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਚਾਹ ਆਦਿ ਵਰਤਾਉਂਦੀਆਂ ਸੇਵਕਾਂ ਵਾਂਗ 'ਬੈਕ ਯੂ', 'ਪਲੀਜ਼' ਤੇ 'ਸੋਰੀ' ਆਦਿ ਦੇ ਬਸ਼ਦ ਵਰਤਦੀਆਂ। ਬੱਸਾਂ, ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਸਫਰ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਸਿਸਟਾਚਾਰ ਦੀ ਹੱਦ ਹੋਈ ਵੇਖਦਾ। ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਉਹਦੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ ਵਿਚ ਲੋਕੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕਿੱਥਾ ਰੁੱਖਾ ਵਰਤਾਅ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਕੰਡਕਟਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹ-ਲਾਹ ਮਾਰਦੇ ਸਨ। ਡਾਕਖਾਨਿਆਂ ਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਬਾਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਨੌਕਰਾਂ ਨੂੰ 'ਬੈਕ ਯੂ' ਕਹਿਣਾ ਹੀਣਤਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕੋਈ ਮਰਯਾਦਾ ਨਹੀਂ। ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਐਪਰ ਸੁਚੇਤ ਸੀ ਕਿ ਇਥੇ ਇਸ ਉਪਰੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਕਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਵੀ ਬੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਹਾਲੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਥੇ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਆਇਆ ਸੀ ਤੇ ਕੰਮ ਇਥੇ ਹਾਲੀ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਫਿਲਹਾਲ ਖੁਸ਼ ਹੀ ਖੁਸ਼ ਸੀ।

ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਏਦਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ ਮਸਤ ਉਹ ਸੜਕ ਦੀ ਪਟੜੀ ਉੱਤੇ ਤੁਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਲਬੇਲੇ ਜਿਹੇ ਫਿਲਮੀ ਗਾਣੇ ਦੀ ਧੁਨ ਉੱਤੇ ਸੀਟੀ ਵਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਸਮਾਨ ਉੱਤੇ ਕਾਲੇ ਬੱਦਲ ਛਾਏ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਠੰਢ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇੰਗਲਿਸ਼ਤਾਨ ਦੇ ਮੌਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਇਤਥਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹੁਣੇ ਪੁੱਧ ਹੋ ਤੇ ਹੁਣੇ ਹੀ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਲੱਗ ਪਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਵੀ ਸਵੇਰੇ ਤਾਂ ਪੁੱਧ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਅਸਮਾਨ ਉੱਤੇ ਕਾਲੇ ਸਿਆਹ ਬੱਦਲ ਪੱਸਰ ਗਏ ਸਨ। ਅਚਾਨਕ ਬਿਜਲੀ ਲਿਖਕੀ ਤੇ ਚੌਗਿਰਦੇ ਨੂੰ ਚਕਾਚੂੱਕ ਕਰ ਗਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬੱਦਲ ਗੱਜਿਆ ਤੇ ਮੀਂਹ ਦਾ ਛਰਾਟਾ ਪਿਆ। ਫਿਜ਼ਾ ਵਿਚ ਦਿਖਣ-ਸੀਮਾ ਘਟ ਗਈ। ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਨੇ, ਸੜਕ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਘਰ ਵੱਲ ਨੱਸਣ ਦੀ ਸੋਚੀ। ਹਾਲੀ ਉਸ ਸੜਕ ਵਿਚ ਪੈਰ ਪਰੇ ਹੀ ਸਨ ਕਿ ਕਟੀਆਂ ਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਦੂਫਾਨ 'ਚੋਂ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸਾਰੀ ਲਾਰੀ ਆਈ ਤੇ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੁਆਂ ਕੇ ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਸੁੱਟ ਗਈ, ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇਕਦਮ ਬਾਅਦ ਉਹਨੂੰ ਇਥੋਂ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹਦੀ ਸੱਜੀ ਲੱਤ ਸੋ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਸੇ ਖਿੱਟ ਉਹਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਹਨੇਰਾ ਜਿਹਾ ਛਾ ਗਿਆ। ਮੁੜ ਜਦੋਂ ਉਹਦੀ ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਤਾਂ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਸੁਚੇਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਕਿ ਉਹਦੀ ਸੱਜੀ ਲੱਤ ਹਾਲੀ ਵੀ ਸੁੱਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਕੰਬਲ ਹੇਠਾਂ ਹੱਥ ਪਾ ਕੇ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਸੁੱਤੀ ਹੋਈ ਲੱਤ ਨੂੰ ਫੁਹਟ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਸਾਥੀ ਲੁਧਿਆਣਵੀ

ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹੱਥ ਨਾ ਆਇਆ। ਸੱਜੇ ਪੱਟ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚਕਾਰੋਂ ਹੇਠਾਂ ਤੀਕ ਉਹਦੀ ਲੱਤ ਗਾਇਬ ਸੀ। ਉਹ ਏਡਾ ਅਚੰਭਿਤ ਤੇ ਪੀੜਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਵੇਰ ਬੋਲੇ ਹੀ ਗਿਆ।

ਦੁਰਘਟਨਾ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਆਉਣ ਉਪਰੰਤ ਡਾਕਟਰਾਂ ਕੋਲ ਉਹਦੀ ਚਿੱਥੀ ਹੋਈ ਲੱਤ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਉਹਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਡਰਾਈਵਰ ਜਾਂ ਉਹਦੀ ਲਾਰੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਖੱਬੜ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੌਕੇ ਦਾ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਖੱਬੜ ਤੁੱਲ ਚੁੱਕਣ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ ਉਹਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਪੁਰਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੀਕ ਉਹਦੀ ਲੱਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਾਫੀ ਵਿਗੜ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।

ਦੁਰਘਟਨਾ ਤੋਂ ਦੋ ਕੁ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਉਹਦੇ ਸੁਰੇਘਰੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਹਨੂੰ ਵੇਖਣ ਆਏ ਤੇ ਮੁੜ ਕੇ ਵੇਰ ਕਦੇ ਕੋਈ ਨਾ ਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਹੁਟੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਵੇਖਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਬਿਸਤਰੇ ਉੱਤੇ ਪਿਆ ਛੱਤ ਦੇ ਕਰੀਮ ਰੰਗੇ ਰੋਗਨ ਨੂੰ ਘੁਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਨਾ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬੋਲਦਾ, ਨਾ ਹੀ ਉਹਨੂੰ ਕੋਈ ਬੁਲਾਉਂਦਾ। ਨਰਸਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਤੇ ਉਹਦੀ ਹਰਾਰਤ ਤੇ ਲਹੂ ਦਾ ਦਬਾਅ ਵੇਖ ਕੇ ਚਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਉਸਦੀ ਕੱਟੀ ਹੋਈ ਲੱਤ ਵਿਚ ਦਰਦ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਦਰਦ-ਮਾਰੂ ਗੱਲੀਆਂ ਦੇ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਉਹ ਖਾਂਦਾ ਪੀਂਦਾ ਵੀ ਘੱਟ ਵੱਧ ਹੀ। ਸ਼ਾਮ ਕੁ ਵੇਲੇ ਉਹਨੂੰ ਮੈਗਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਂ ਉਹਦੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਜਾਂ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਾਕਫ਼ਕਾਰ ਉਹਨੂੰ ਵੇਖਣ ਆਉਂਦਾ ਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਇਤਹਾ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ' 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ' ਕਰਦਾ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਕਈ ਕਈ ਬਾਰਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾ ਆਉਂਦਾ। ਵਾਰਡ ਵਿਚਲੇ ਬਾਕੀ ਗੋਰੇ ਕਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਕੁ ਵੇਲੇ ਮੇਲਾ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਤੇ ਸਨੇਹੀ ਬੀਮਾਰ ਪਏ ਆਪਣੇ (ਝਿੰਦੇ) ਦਾ ਦਿਲ ਪਰਚਾਉਣ ਲਈ ਦਿਲਾਸੇ ਦਿੰਦੇ, ਲਤੀਵੇ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹਸਦੇ ਖੇਡਦੇ ਤੇ ਕਈ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਕੇ ਰੋਂਦੇ ਵੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਹ ਫਲ, ਫਲ-ਰਸ ਤੇ ਝੁੱਲਾਂ ਦੇ ਗੁਲਦਸਤੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਹਾਣੇ ਪਏ ਮੇਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਸਜਾ ਸਜਾ ਰੱਖਦੇ। ਪਰ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਇਕੱਲਾ ਪਿਆ ਹੀ ਇਸ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਵਾਰਡ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ, ਥੱਤੀਆਂ, ਨਰਸਾਂ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਤੇ ਹੋਰਨਾ ਬੀਮਾਰਾਂ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਣ ਆਇਆ ਉਹਨੂੰ ਪੁੱਛ ਲੈਂਦਾ "ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਹਾਲ ਐ?" ਉਹ ਅਭੜਵਾਹਿਆਂ ਬੱਸ ਏਨਾ ਕੁ ਉਤਰ ਦੇ ਸਕਦਾ, "ਤੀਕ ਐ ਜੀ — ਮਿਹਰਬਾਨੀ" ਤੇ ਪਰ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਗਲ਼ ਉੱਤੇ ਟਪਕ ਆਏ ਅੱਖਰੂਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਥ ਸੁੱਟਦਾ।

ਉਹਦੇ ਸੰਬੰਧੀ ਵਲੋਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਉਹੋਂ ਜ ਸਕੂਲਾਸ਼ ਦੀ ਬੋਤਲ ਅਣਖੋਲ੍ਹੀ ਹੀ ਮੇਜ਼ ਉੱਤੇ ਪਈ ਸੀ। ਸਿਰ ਅਤੇ ਸਿੰਗਤਰੇ ਟਰੇਅ ਵਿਚ ਪਏ ਹੁਣ ਤੀਕ ਸੜਨ ਲਗ ਪਏ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਸਰਹਾਣੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਆਈਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਅਣਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਹੀ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਬਾਰੇ ਇਕ ਵੇਰ ਵੀ ਨਾ ਸੋਚਿਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਇੰਗਲਿਸ਼ਤਾਨ ਅਪੜਨ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ। ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਵਿਆਹ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਤੇ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਆਈਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਿਚ ਸੰਬੰਧੀ ਵਲੋਂ ਦਿਤੀ ਖਬਰ ਦੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਚਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੱਕਿਆਂ ਦੇ ਹੜ੍ਹ। ਉਹਦੇ ਭੈਣਾਂ ਭਰਾਵਾਂ, ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਓ ਵੱਲੋਂ ਦਿਲ ਚੀਰਵੇਂ ਵੈਣ ...।

ਉਹਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆਂ ਕਈ ਦਿਨ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਹੁਣ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਇਕ ਮਿਹਰਬਾਨ ਦਿਸਦੀ ਗੋਰੀ ਇਸਤਰੀ ਉਹਨੂੰ ਫੌੜੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹਾਰੇ ਟੁਰਨਾ ਸਿਖਾਉਣ ਆਉਂਦੀ। ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਲੱਕੜ ਦੀ ਲੱਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਫਿਟ ਕਰ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੀਕ ਉਹ ਫੌੜੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਟੁਰ ਵੀ ਨਾ ਸਕੇ।

ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਉਹਦੀ ਲੱਤ ਹੀ ਨਾ ਵੱਢੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਰੂਹ ਦਾ ਇਕ ਅੰਗ ਵੀ ਵੱਢ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਕਈ ਵੇਰ ਸੋਚਦਾ ਕਿ ਇਹਦੇ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਲਾਰੀ ਹੇਠ ਆ ਕੇ ਮਰ ਮੁੱਕ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਸੀ ਉਹਨੂੰ ਕਈ ਵੇਰ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਫਿਲਾਸਫਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਯਾਦ ਆਂਦੀਆਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਿਪਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਰ ਕਰਨਾ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਉਹਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰੇ ਫਲਸਫੇ ਹੀ ਲੱਗਦੇ। ਨਿਰਾ ਫੈਕਟਵਾਦ ਤੇ ਬੱਸ। ਉਤੋਂ ਉਹਦੇ ਸੰਬੰਧੀ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਆਟ ਦੱਸੀ ਕਿ ਕੁੜੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਦੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਹੀਂ ਸਨ ਦਿੰਦੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਮੇਤ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਉਹਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਵੀ ਲਗਪਗ

ਮੁੱਕ ਹੀ ਗਏ ਹਨ। ਸੰਬੰਧੀ ਨੇ ਤੱਖਲਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਤਾਂ ਦਾਲ ਵਿਚ ਕਾਲਾ ਕਾਲਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਕੁੜੀ ਵਾਲੇ ਲੰਡਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਜਵਾਈ ਸ਼ਾਇਦ ਹੁਣ ਕਬੂਲ ਕਰਨੋਂ ਕੰਨੀਂ ਕਤਰਾਉਣ ਲਗ ਪਏ ਹਨ। ਪਰ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਾ ਆਵੇ। ਏਨੇ ਚਿੱਟੇ ਖੂਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਸੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਾਲੇ ਹੁਣ ਤਾਂ ਵਿਆਹ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹਨੂੰ ਏਸ ਮੁਲਕੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਦਾ, "ਮੇਰੇ ਇਥੇ 'ਪਤਨੀ' ਚ ਹੈ!" ਉਹ ਸੋਚਦਾ।

ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਹਸਪਤਾਲੋਂ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਲੱਕੜ ਦੀ ਲੱਤ ਲਗ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਦੋ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕੋ ਫੌੜੀ ਨਾਲ ਟੁਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ਾਦੀ ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਗਿਆ ਤੇ ਇਹ ਆਖ ਕੇ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਗੁਆਚ ਚੁਕਿਆ ਹੈ, ਨਕਲ ਲੈ ਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਈ ਖਤ ਲਿਖੇ ਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਉੱਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਕੋਈ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਉਤਰ ਨਾ ਮਿਲਦਾ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੇਤ ਉਹਦੇ ਘਰ ਵੀ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖਰ੍ਹਵੇਂ ਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤ-ਵਰਤਾਉ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿਮਾਗ 'ਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਕੁੜੀ ਵਾਲੇ ਮੁੱਕ ਗਏ ਹਨ।

ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਬੁਝਾ ਖੜਕਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ, "ਜੀ ਕੁੜੀ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦੀ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਵੀ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਲੰਡੇ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਗੁਜ਼ਾਰਨੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸੋਚੀ ਆਂ।"

ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਸਲਹ ਦਿਤੀ ਕਿ ਉਹ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੇ ਸ਼ਾਦੀ ਸਰਟੀ ਫਿਕੇਟ ਪੂਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਾਲੇ ਖਤ ਸਮੇਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦੇਵੇ, "ਗੱਲ ਸਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪੱਕਿਆਂ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੇਨੂੰ ਮਿਲ ਹੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।"

ਪਰ ਗੱਲ ਏਦਾਂ ਨਾ ਹੋਈ। ਘਰੇਲੂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਬਸ ਬਹਾਨਾ ਹੀ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ, "ਤੁਹਾਡਾ ਖਤ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਸ਼ਾਦੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਾਪਸ ਕਰਦਿਆਂ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਮੁੰਡਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਉੱਤੇ ਹੀ ਉਤਰਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕੁੜੀ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਨਾਪਸੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ, ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕਰਕੇ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਸ ਇਸ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਉਕਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਉਹ ਕੁਝ ਖਾ ਕੇ ਮਰ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਯਕੀਨਾਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਵਿਆਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੁੜੀ ਵਾਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੀਕ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਧਾਰਮਕ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ; ਕਿਉਂਕਿ ਉਦੋਂ ਤੀਕ ਕੁੜੀ ਮੁੰਡਾ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਲਿੰਗ-ਸੰਬੰਧ ਕਾਇਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਆਹ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਸ਼ਹਾਰੇ ਇਥੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਏਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕੁੜੀ ਨੇ ਵਕੀਲ ਸਾਹਮਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਖਤ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਵਿਆਹ ਸੁਖਲ ਦਾ ਵਿਆਹ (Marriage of Convenience) ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀ ਬਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਸੀਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹੋ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਇਕਦਮ ਇਥੋਂ ਚਲੇ ਜਾਓ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਏਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦੇਸ ਦੇ ਆਵਾਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਮੁਕਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਲੋਕਾਂ ਬੜੀਆਂ ਮੱਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਕੁੜੀ ਦੀਆਂ ਮਿਨਤਾਂ ਕਰ ਵੇਖੇ। ਵਕੀਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਘਰੇਲੂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰ ਵੇਖੇ। ਪਰ ਉਹ ਬਜ਼ਿੱਦ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਇਸ ਮੁਲਕ 'ਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਏਸ ਖੁਬਸੂਰਤ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਲ ਏਨੇ ਬਦਸ਼ੁਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਗਾਂ ਵਿਚ ਸੁਰਖ ਦੀ ਥਾਂ ਸਵੈਦ ਖੂਨ ਦੌੜਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਹੀ ਦੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦੇ ਸ਼ਹਾਰੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਕੋਈ ਕਰੋਧੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁੜੀ ਕਰਕਟਾਂ ਵਾਂਗ ਪਰ੍ਹਾਂ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਇਥੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ, ਕਦੀ ਨਹੀਂ।

ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧੀ ਨੇ ਉਹਦੀ ਸੀਟ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਇਕ ਸਵੇਰ ਉਹ ਵਤਨ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਜਾ ਬੈਠਾ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਆਂ 'ਚੋਂ ਉਹਨੂੰ ਗੜੇਮਾਰ ਮੀਂਹ ਪੈਂਦਾ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੱਬੜ ਵਿਚ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੱਜੀ ਲੱਤ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਬੜਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਗਵਾ ਲਿਆ ਸੀ।

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਟ੍ਰਸਟ (ਕੈਨੇਡਾ) ਵਲੋਂ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ

29 ਦਸੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ ਛੇਵਾਂ ਮਨਜੀਤ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਮੋਢੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ

ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਪਲੀਮੈਂਟ

ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ

ਸਾ ਹਿ ਤ

ਦ ਰ ਪ ਟ

ਦੋ ਕਵਿਤਾਵਾਂ

□ ਭਾ: ਮਹਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਇੰਗਲੈਂਡ

ਪੜਾਅ ਦੀ ਮੌਤ

(ਸੰਤ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੂੰ)

ਉਹ ਇਕ ਪੜਾਅ ਸੀ
ਜਿਸ ਨੇ ਅੱਥਰੇ ਵਹਿਣ ਨੂੰ
ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਮੰਦਰ
ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ।
ਜਿਸ ਨੇ ਭਬਕੇ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ
ਪਿੰਜਰੇ 'ਚ
ਪਾਉਣਾ ਸੀ।

ਉਹ ਇਕ ਤਬੀਬ ਸੀ
ਜਿਸ ਨੇ ਫੱਟਣ ਹੋਂਦ ਨੂੰ
ਚਿਕਿਤਸਾ ਦੇ ਜੌਹਰ ਨਾਲ
ਰਾਜੀ ਕਰਨਾ ਸੀ।
ਤੇ ਹਨੇਰੀਆਂ ਖੱਡਾਂ ਵਾਂਗ
ਮੂੰਹ ਅੰਡੀ ਖਲੋਕੇ
ਜ਼ਖਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਸੀ।

ਉਹ ਇਕ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ
ਜੋ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਭਿਆਨਕ ਘੁਟਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ
ਅਗਿਆਤ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ
ਗੁੰਦਾ ਸੀ।
ਤੇ ਹਨੇਰੀਆਂ ਦੇ ਪੇਟੋਂ
ਸੁਖਾਵਾਂ ਚਿਣਨ ਨੂੰ
ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਉਹ ਮਸਨੂਈ ਸਰਜਰੀ ਦਾ ਮਾਹਿਰ
ਦੰਫਾੜ ਹੋਏ
ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ
ਮੁੜ ਸਿਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ
ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਰ ਕਲੀ
ਹਰ ਫੁੱਲ
ਫਿਰ ਤੋਂ
ਜਿਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਅਜ 'ਕੱਟੇ', 'ਵੱਢੇ', 'ਦੋ-ਫਾੜ'
'ਜ਼ਖਮੀ' ਜਿਹੇ
ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੇ
ਦਰਿਆ ਵਗਦੇ ਨੇ।
ਪਰ ਇਸ ਵਕਤ
ਇਹ ਮੈਨੂੰ

ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਦਾ ਦੂਸਰਾ
ਰੂਪ ਲਗਦੇ ਨੇ।

ਮਾਤਮੀ ਸੱਫ 'ਤੇ ਬੈਠ
ਕੋਈ ਇਸ ਮੌਤ ਦਾ
ਕਾਰਨ ਪੁਛਦਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਸਾਗਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਤੇ
ਉਠਦੀਆਂ ਫੱਲਾਂ ਦੀ ਗਲ
ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ।
ਇਹ ਮਾਸੂਮ
ਇਨਸਾਨੀ ਰੱਤ ਨਾਲ
ਇਨਸਾਫੀ ਨਹੀਂ।

ਮਸਾਣਾਂ 'ਚ ਜੁੜੀ ਭੀੜ ਵਿਚ
ਇਸ ਦੇ
ਕਾਤਲ ਵੀ ਆਏ ਨੇ।
ਤੇ ਮੂੰਹ ਰੱਖਣ ਲਈ
ਮਗਰ-ਮੱਛ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ
ਤੋਹਫਾ ਲਿਆਏ ਨੇ।

ਇਹ ਉਹੀ ਨੇ
ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਫਰ 'ਤੇ
ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ ਲਈ
ਤੋਰ ਚੁੱਕੇ ਨੇ।
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੀੜ ਨਾਲ
ਪੰਜ-ਆਬਾਂ ਦੇ
ਨੀਰ ਸੁੱਤੇ ਨੇ।

ਤੇ ਹੁਣ ਜਦ
ਪੜਾਅ ਕਤਲ ਹੋਇਆ
ਤਾਂ ਮਾਲੂਮ ਨਹੀਂ
ਕਿ ਮੰਜ਼ਲ ਹੈ ਕਿਹੜੀ,
ਤੇ ਰਾਹ ਕਿਹੜੀ ਹੋਵੇਗੀ।
ਕਦੋਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ
ਕਿ ਇਸ ਵਾਟ ਦੇ
ਹਰ ਕਦਮ 'ਚੋਂ
ਖੂਨ ਚੌਵੇਗਾ।

ਪਰ ਦਿਲ ਕਹਿੰਦਾ
ਕਿ ਮਹੱਬਤ ਦੀ ਰੱਤ ਦੇ ਕੱਤਰੇ
ਜਿਥੇ ਵੀ ਡਿੱਗਣਗੇ
ਉਥੇ ਹੀ ਸੂਹੇ
ਗੁਲਾਬ ਉਗਣਗੇ:
ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਵੀ ਗਮ ਨਹੀਂ
ਯਾਦਾਂ ਦਿਆਂ ਗੁਮਨਾਂ ਵਿਚ
ਕੁਝ ਅਮਰ ਬੋਲ ਗੂੰਜਣਗੇ।

ਸੋਹ

ਇਹ ਗੀਤ ਸਮੇਂ ਨੇ ਗਾਇਆ ਜੋ
ਬਸ ਪੁੰਜ ਨਿਰਾ ਹੈ ਪੀੜਾਂ ਦਾ
ਨਾ ਬੁਲ੍ਹੀਆਂ 'ਤੇ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ
ਨਾ ਜ਼ਖਮ ਛੁਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਅਸੀਂ ਓਸ ਫਿਜ਼ਾ ਵਿਚ ਜੀਂਦੇ ਹਾਂ
ਜੋ ਜਾਦੀ ਕਿਸੇ ਬਸੰਤਰ ਦੀ
ਹੈ ਅਜਬ ਪੂਰੇ ਦੀ ਵਾ ਕੋਲੋਂ
ਸਾਡੇ ਜਿਸਮ ਜਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਉਹ ਵਤਨਪ੍ਰਸਤੀ ਦਸਦੇ ਨੇ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਲ੍ਹ ਮੰਡੀ ਮਾਂ ਵੇਚੀ ਸੀ
ਆਪਾਂ ਕਦ ਤੋਂ ਆਪਾ ਵਾਰ ਰਹੇ
ਇਹ ਮੌਜ ਲੁਟੇਂਦੇ ਰਹੇ ਸਦਾ।

ਨੇਫਾ ਦੀ ਚਿੱਟੀ ਹਿੰਮ ਉਤੇ
ਵੀ ਖੂਨ ਦੇ ਕਤਰੇ ਦਸਦੇ ਨੇ
ਕੋਈ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਤੋਹਫੇ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ
ਕੋਈ ਖੰਡ ਖੰਡਦੇ ਰਹੇ ਸਦਾ।

ਆਪਾਂ ਉਹ ਗਾਹ ਜਿਹਨੂੰ ਰਹਿਬਰ ਨੇ
ਖੁਦ ਵੰਡਿਆ ਫੰਡਿਆ ਭੰਡਿਆ ਹੈ
ਸਾਡੀ ਹਿੱਕ ਦੇ ਪੁਲਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰ ਤੁਰ ਕੇ
ਜਿਹਨੇ ਸ਼ਹ-ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਲੰਘਿਆ ਸੀ।

ਜੋ ਹਾਕਮ ਨੇ ਸਾਡੀ ਬਸਤੀ ਦੇ
ਸਾਨੂੰ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੰਡਦੇ ਨੇ
ਅੰ ਯਾਰ! ਕਦੋਂ ਦਸ ਕਿਸ ਨੇ ਭਲਾ
ਘਰ ਬਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਧਰਤ ਦੇ ਕਿਣਕੇ ਕਿਣਕੇ 'ਤੇ
ਕੋਈ ਤਨ-ਮਨ ਲਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਸਦਾ
ਇਹਦੀ ਨਾੜ ਨਾੜ ਵਿਚ ਹਰਕਤ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਭਗਤੀ, ਦੇਸ਼-ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ।

ਜਿਨ੍ਹੇ ਲੱਖਾਂ ਹੀਰੋ ਕੀਤੇ ਨੇ
ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾ ਨਿਸ਼ਾਵਰ ਇਸ ਉਤੇ
ਕੋਈ ਤੁਹਮਤ ਕਾਹਤੋਂ ਦਿੰਦਾ ਏ
ਉਹਨੂੰ ਅਜ ਇਸ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦੀ।

ਐ ਦੋਸਤ! ਤੇਨੂੰ ਵਤਨ ਦੀ ਸੋਹ,
ਤੇ ਉਠ ਪਹਿਚਾਣ ਜ਼ਰਾ ਕਾਤਲ
ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਦਾਮਨ ਨੂੰ
ਭਲਾ ਕਾਹਤੋਂ ਲਾਂਬੂ ਲਾਵਾਂਗੇ।

ਜਦ ਅਣੂ-ਬਾਣ ਕੋਈ ਫੱਟਦਾ ਹੈ
ਤਦ ਪੌਣਾ ਜ਼ਹਿਰੀ ਹੋ ਜਾਵਣ
ਫਿਰ ਕਿਸ ਮਹਿਫਲ ਕਿਸ ਮੇਲੇ 'ਤੇ
ਅਸੀਂ ਗੀਤ ਵਤਨ ਦੇ ਗਾਵਾਂਗੇ।

ਗ਼ਮਨਾ

□ ਸੁਦੇਸ਼ ਸੋਨੀ

ਹਰ ਰਾਤ ਬੀਤੀ ਕਹਿਰ ਵਾਂਗੂ
ਜਿੰਦਗੀ ਪੀਤੀ ਹੈ ਜ਼ਹਿਰ ਵਾਂਗੂ
ਜਦ ਕਦੇ ਵੀ ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਆਈ
ਦਿਲ ਤਤਕਿਆ ਇਕੱਲੀ ਲਹਿਰ ਵਾਂਗੂ

ਲਿਖ ਲਿਖ ਕੇ ਜਿਸਮ 'ਤੇ ਨਾਂ ਤੇਰਾ
ਬਰਥਾਦ ਹੋਇਆ ਮੈਂ ਵਸਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਂਗੂ
ਮਰ ਮਰ ਕੇ ਜੀਂਦਾ ਹੋਵਾਂ ਮੈਂ
ਜੋ ਕਿਤੇ ਮਿਲੇ ਤੂੰ ਵਿਛੜੇ ਯਾਰ ਵਾਂਗੂ
ਫਲਵੱਕਤੀ 'ਚ ਕਿਵੇਂ ਕੱਸਦਾ ਤੇਨੂੰ
ਦੋਸਤੀ ਕੀਤੀ ਤੂੰ ਇਕ ਦਰਾਰ ਵਾਂਗੂ
ਅੱਥਰੂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸੁੱਕ ਗਏ ਮੇਰੇ
ਉਡੀਕ ਉਡੀਕ ਕੇ ਤੇਨੂੰ ਬਹਾਰ ਵਾਂਗੂ
ਨਾ ਅਰਸ਼ ਦਾ ਘੇਰਿਆ ਨਾ ਫਰਸ਼ ਦਾ
ਚੀਬੜੇ ਜਿਸਮ ਦੇ ਉੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਂਗੂ
ਉਡੀਕ ਹਾਲੇ ਵੀ ਹੈ ਤੇਰੇ ਆਉਣ ਦੀ ਮੈਨੂੰ
ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਤੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਾਂਗੂ

□ ਬਾਲਮ

ਰਾਹਜਨਾਂ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਕਰੇ ਕੋਈ ਗਿਲਾ?
ਰਹਿਬਰਾਂ ਜਦ ਲੁਟ ਲਏ ਨੇ ਕਾਫਲੇ।
ਮੈਂ ਘਟਾਂਦਾ ਹੀ ਗਿਆ ਹਾਂ ਦੋਸਤੋਂ,
ਉਹ ਵਧਾਂਦੇ ਹੀ ਗਏ ਨੇ ਫਾਸਲੇ।
ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਜੋ ਮਰ ਗਿਆ।
ਅੱਜ ਉਸ ਦੀ ਕਬਰ 'ਤੇ ਦੀਵਾ ਜਲੇ!!
ਦਰ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਬੀਤੀ ਯਾਦ ਇਕ,
ਰੱਜ ਦਸਤਰ ਦੇ ਵੱਦੀ ਹੈ ਦਿਨ ਢਲੇ।
ਇੰਝ ਲੱਗੇ ਉਹ ਹਸ ਰਹੀ ਭੋਲੀ ਦੇ ਵਿਚ,
ਲੋਕ ਲੋ ਕੇ ਜਦ ਉਹਦੀ ਅਰਥੀ ਚਲੇ!
ਭੁਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਭੁਲਾ ਕੇ 'ਬਾਲਮ',
ਆਦਮੀ, ਕੁਝ ਹਾਦਸੇ, ਕੁਝ ਸਿਲਸਿਲੇ।

ਇਕ ਨੂੰ ਸਾਹਿਲ ਤੇ ਲੈ ਜਾਵਣ,
ਇਕ ਨੂੰ ਥਲ ਵਿਚ ਡੋਬਣ ਅੱਖੀਆਂ।

ਤਕਣੀ ਫ਼ਨੀਅਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਏ,
ਜ਼ਹਿਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਘੋਲਣ ਅੱਖੀਆਂ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਿਚ ਵਸ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਵੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਚੋਣਵੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ, ਗੀਤ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਲੋਕ ਗੀਤ ਆਦਿ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕਰਨ। ਰਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣ ਦੀ ਅੰਤਮ ਤਾਰੀਖ ਮਾਰਚ 30, 1986 ਹੈ। ਲਿਖਾਰੀ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ, ਪਤਾ, ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖਣ।

ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਹਰ ਇਕ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਾਮ "ਨੌਰਥ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ" ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਸਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੰਬਰਾਂ ਤੇ ਫ਼ੁਨ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਰਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣ ਦਾ ਪਤਾ :—

Punjabi Sahit Sabha
P.O.BOX 1755
Yuba City, 95992
California, U.S.

ਫ਼ੁਨ ਨੰਬਰ —

ਰਬਿਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ (916)673-6634

ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੂਸ — (916)674-1355

ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੱਗ — (916)695-1318

□ ਹਰਿਆਲ ਸਾਗਰ

ਪਲਾਂ ਵਿਚ ਰੋਲ ਦੇਵੇ ਹਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਹਾਦਸਾ ਜੀਕਣ।
ਉੜਾ ਮੈਨੂੰ ਉੜਾਵੇ ਰੋਤ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਹਵਾ ਜੀਕਣ।

ਸਰਾਪੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਗੁਲਾਬੀ ਖਾਬ ਇਉਂ ਭਟਕਣ,
ਹਨੇਰੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਭਟਕਦਾ ਹੈ ਕਾਫਲਾ ਜੀਕਣ।

ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਘੜੀ, ਹਾਸੇ ਨੂੰ ਜਿਉਂ ਵਰਦਾਨ ਗੁਟਕਣ ਦਾ,
ਅਸਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ, ਹੰਝੂ ਨੂੰ ਉਮਰਾਂ ਦੀ ਸਜਾ ਜੀਕਣ।

ਤੇਰੀ ਮਹਿਫਲ 'ਚ ਬਹਿ ਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,
ਭਰੀ ਕਾਪੀ 'ਚ ਖਾਲੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਸਫਾ ਜੀਕਣ।

ਸਰਾਬੀ ਭਵਨ ਸੰਸਦ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਮਾਸੂਮ ਬਣਿਆ ਹੈ,
ਕੁਆਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਨਖਰਾ ਕਰੇ ਇਕ ਵੇਸਵਾ ਜੀਕਣ।

ਤੇਰਾ ਦਾਅਵਾ, ਤੂੰ ਸਾਡੀ ਪੀੜ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ,
ਕਿਸੇ ਜ਼ਖਮੀ ਲਈ ਖੰਜਰ ਕਰੇ ਸੂਹੀ ਦੁਆ ਜੀਕਣ।

□ ਰਣਬੀਰ ਰਾਣਾ

(ਸੰਤ ਲੌਗੋਵਾਲ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ)

ਮੈਸਮ ਸੋਗੀ ਹੋਇਐ ਤੇਰੇ ਵਿਛੜਣ ਪਿੱਛੋਂ।
ਸਾਰਾ ਆਲਮ ਹੋਇਐ ਤੇਰੇ ਵਿਛੜਣ ਪਿੱਛੋਂ।

ਫ਼ਕਰਾਂ ਵਰਗੀ ਤੇਰੀ ਰਹਿਣੀ ਤੇ ਕਹਿਣੀ ਦਾ,
ਮੈਨੂੰ ਚਾਨਣ ਹੋਇਐ ਤੇਰੇ ਵਿਛੜਣ ਪਿੱਛੋਂ।

ਬੇਚੋਨੀ ਨੇ ਘਰ ਕੀਤੇ— ਘਰ ਸੁੰਨਾ ਲਗਦੇ,
ਜਾਪੇ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਇਐ ਤੇਰੇ ਵਿਛੜਣ ਪਿੱਛੋਂ।

ਤੇਰੇ ਸਚ ਦੇ ਸਾਹਵੇਂ ਜਾਲਿਮ ਖੜੇ ਨਹੀਂ ਸਨ,
ਯਾਰਾ! ਸਚ ਵੀ ਮੋਇਐ ਤੇਰੇ ਵਿਛੜਣ ਪਿੱਛੋਂ।

ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਿਚ ਤੇਰਾ ਹੀ ਚਾਨਣ ਸੀ,
ਘੁੱਪ ਹਨੇਰਾ ਹੋਇਐ ਤੇਰੇ ਵਿਛੜਣ ਪਿੱਛੋਂ।

ਤੂੰ ਦਰਦਾਂ ਦਾ ਦਰਦੀ ਸੀ ਦਿਲ ਦਾ ਮਹਿਰਮ,
ਯਾਰਾ! ਹਰ ਦਿਲ ਹੋਇਐ ਤੇਰੇ ਵਿਛੜਣ ਪਿੱਛੋਂ।

ਮਹਿਫਲ ਦੇ ਵਿਚ ਪੱਥਰ ਦਿਲ ਵੀ ਪਿੱਟ ਉੱਠੇ ਹਨ,
ਰਾਣਾ! ਹੁਬਕੀ ਹੋਇਐ ਤੇਰੇ ਵਿਛੜਣ ਪਿੱਛੋਂ।

ਗੱਦੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਆਹ ਦੀ ਆਮ ਰਸਮ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਵਟਣਾ ਮਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਦੀ ਸੱਜੀ ਕਲਾਈ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਕਾਲੇ ਉਨੀ ਧਾਗੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ। ਲਾਲ ਦੁਪਟੇ ਵਿਚ ਕੱਜ ਕੇ ਫਿਰ ਉਹਦੀ ਮਾਂ ਉਹਨੂੰ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੁਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੁਹਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਲੇ ਧਾਗੇ ਲਾਹ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤੇ ਮੁੰਡਾ ਇਕ ਚੱਪਟੀ ਵਿਚ ਪੁਖ ਰੋ ਕੇ ਲਿਆਂਦਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਨਾਲ ਉਲਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਉੱਤੇ ਪੈ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਲਹਿ ਜਾਵੇ।

ਗੱਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ

ਡਾ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਤੇਜਵਾ
ਰੋਹਤਕ

ਫੇਰ ਪੱਛਤ ਮੱਲੀ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੰਗਣਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਘਿਉ ਤੇ ਗੁੜ ਖਾਣ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਜੋਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਕੱਪੜੇ ਪੁਆਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਚਾਰ ਵਾਲੀਆਂ, ਲੱਕ 'ਤੇ ਧੋਤੀ ਅਤੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਮੰਗਤਿਆਂ ਵਾਲੀ ਥੋਲੀ ਸੁੱਟ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਪੱਛਤ ਉਹਦੇ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋਂਦਾ ਹੈ, ਉਹਦੇ ਮੂੰਹ ਉੱਤੇ ਵੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਮਾਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਬਦਰੀ ਨਰਾਇਣ, ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਨਾਥ ਤੇ ਮਨੀ ਮਹੇਸ਼ ਦੇ ਤੀਰਥ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੰਡਾ ਆਪਣੇ ਗਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਭਿਖਿਆ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਉਹਨੂੰ ਰੋਟੀ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਵਿਚ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬੱਕਰੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਆਦਿ ਦੇਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਇਕ ਟੋਕਰੇ ਵਿਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਉਹਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਸੁੱਕਾ ਘਾਹ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਇਕ ਛੱਕੀ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਮਾਮਾ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦੇ ਤੇਲ ਦਾ ਇਕ ਭਾਂਡਾ ਫੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਤੇਲ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਉਹ ਇਕ ਤੀਰ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਕਮਾਨ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਇਕ ਮਰੀ ਹੋਈ ਬੱਕਰੀ ਦੇ ਸਿਰ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੇਰ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁੜ ਤੇ ਘਿਉ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਸਿਰ 'ਤੇ ਚਿੱਟਾ ਸਾਫਾ ਬੰਨ੍ਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਚਿੱਟਾ ਹੀ ਕੁਰਤਾ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਲ ਚਾਦਰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਵਲੋਂ ਕੁੜੀ ਲਈ ਸੁਗਾਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੱਪੜੇ, ਕੰਘੀ, ਛਹਾਰੇ, ਸੋਗੀ, ਥਾਜਾ ਤੇ ਚਾਵਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਕ ਜਲੂਸ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਕੁੜੀ ਦੇ ਘਰ ਲਿਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਮੁੰਡੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸੁਰਮਾ ਪਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਸਿਹਰਾ ਬੰਨ੍ਹਦੀ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪੁਜਾਰੀ ਇਕ ਥਾਲੀ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਜੋਤਾਂ ਜਗ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਘੁਮਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਮਾਂ ਤਿੰਨ ਰੋਟੀਆਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵਾਰ ਕੇ ਤਿੰਨ ਪਾਸਿਆਂ 'ਤੇ ਸੁੱਟਦੀ ਹੈ।

ਮੁੰਡਾ ਫਿਰ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਪਾਲਕੀ ਵਿਚ ਬਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਥੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਮਾਂ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭਾਤੀ ਚੁੰਘਣ ਲਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਾਲਕੀ ਨੂੰ

ਚਾਰ ਕਹਾਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੋਕੜੀ ਦੇ ਇਕ ਤੋਤੇ ਕੋਲ ਲਿਜਾਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਮੁੰਡਾ, ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਮਾਂ ਤੇ ਪੁਜਾਰੀ ਪੁਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਇਕ ਕਲਸ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੰਡਾ ਇਸ ਵਿਚ ਪੈਸੇ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਫੇਰ ਜਵਾ ਕੁੜੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜਵਾ ਵਿਚ ਦੋਸਤ ਤੇ ਗਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਵਾ ਦੇ ਅਗੇ ਤੁਰਣੀਆਂ ਤੇ ਢੋਲ ਵਜ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਕੁੜੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕਿਸੇ ਘਰ ਵਿਚ ਸਸਤਾ ਕੇ ਜਵਾ ਇਕ ਪੱਛਤ ਦੇ ਨਾਲ ਫੇਰ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦੇ ਚੁਕਦੀ ਹੈ। ਕੁੜੀ ਦੀ ਮਾਂ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਘਰ ਦੀ ਡਿਊਡੀ ਵਿਚ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਬਲ ਰਹੀਆਂ ਜੋਤਾਂ ਵਾਲੀ ਥਾਲੀ ਨੂੰ ਸੱਤ ਵਾਰ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਵਾਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਰੋਟੀਆਂ ਸੁੱਟਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੱਸ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾ ਆ ਕੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਗਲ ਵਿਚ ਇਕ ਚਿੱਟਾ ਕੱਪੜਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹਦੇ ਪੈਰ ਧੋ ਕੇ ਉਹਦੀ ਪੁਜਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪ੍ਰੋਹਤ ਜਿਹੜੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਕ ਪੱਤੇ ਵਿਚ ਚਾਵਲ, ਅਖਰੋਟ ਤੇ ਝੋਲ ਆਦਿ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮੁੰਡਾ ਸਾਹਮਣੇ ਬਰਾਮਦੇ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁੜੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਠਾ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਪ੍ਰੋਹਤ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਗਿੱਚੀਆਂ ਤੋਂ ਫੜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੱਥਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਫੁਹਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਵੇਸਟ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਫੜਕਦੇ ਹਨ। ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀ ਦੇ ਦੋਹੀਂ ਪਾਸੀ ਜੋਤਾਂ ਬਲ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਫੇਰ ਕੁੜੀ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਚੌਲੀ ਦੇ ਸੱਤ ਝੁਸ ਫੜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੁੰਡਾ ਚਮੇਲੀ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਵੀਆਂ ਟਹਿਣੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਇਕ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਮਸਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀ ਦੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਕਰਾਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇੰਜ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਬਿਠਾ ਕੇ ਕੁੜੀ ਦਾ ਪਿਤਾ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਫੇਰ ਉਹ ਕੁੜੀ ਤੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਪੈਰ ਧੋਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਣੇਸ਼, ਬ੍ਰਹਮਾ, ਵਿਸ਼ਨੂੰ, ਕੁੰਭ ਤੇ ਇਕ ਜਗਦੀ ਜੋਤ ਦੀ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੁੰਡਾ ਕੁੜੀ ਦੀ ਚਾਦਰ ਉੱਤੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪੱਛਤ ਚਾਰ ਪੈਸੇ, ਅਖਰੋਟ, ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਦੁੱਭ, ਝੋਲ ਤੇ ਕੁਝ ਚਾਵਲ ਕੁੜੀ ਦੀ ਬੱਕ ਵਿਚ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੁੰਡਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥ

ਕੁੜੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਪ੍ਰੋਹਤ ਕੁੜੀ ਦਾ ਦੁਪੱਟਾ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਕੁੜੀ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਪੇਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਮਦੇਵ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਕੁੜੀ ਦੀ ਮਾਂ ਤੇ ਭੈਣਾਂ ਉਹਦੀ ਕੰਘੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਾਲ ਵਾਹੁੰਦੀਆਂ ਤੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗੀਤ ਵੀ ਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਦੁਪੱਟੇ ਨਾਲ ਕੁੜੀ ਦੀ ਚਾਦਰ ਦੀ ਚੁਕ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਉਹਦਾ ਮਾਮਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਇਕ ਚਬੂਤਰੇ ਜਿਹੇ ਹੇਠ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਹਵਨ ਕਰਕੇ ਵਿਆਹ ਸੰਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਕੁੜੀ ਦਾ ਪਿਤਾ ਮੁੜ ਮੁੜ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀ ਦੇ ਪੈਰ ਧੋਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗਣੇਸ਼, ਬ੍ਰਹਮਾ, ਵਿਸ਼ਨੂੰ, ਕੁੰਭ, ਚਾਰ ਗਿੱਚੀਆਂ ਤੇ ਚਾਰ ਵੇਦਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਪੁਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਭੁੱਜੇ ਹੋਏ ਜਵਾ ਨੂੰ ਇਕ ਛੱਕ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੰਡਾ ਇਕ ਮੁੱਠ ਜਵਾ ਦੀ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਢੇਰੀਆਂ ਵਿਚ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਕੁੜੀ ਦਾ ਭਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਢੇਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਇਕ ਦਮ ਢਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਰਸਮ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀ ਵਿਚ ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਗਿਸ਼ਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਘੜੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੰਡਾ ਤੇ ਕੁੜੀ ਪਵਿੱਤਰ ਅਗਨੀ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਸਜਿਓਂ ਖੱਬੇ, ਚਾਰ ਲਾਵਾਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੁੰਡਾ ਕੁੜੀ ਲਾਵਾਂ ਲੈ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕੋਲ ਖਲੋਤੇ ਮਰਦ ਤੀਵੀਆਂ ਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਇਹ ਰਸਮ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁੰਡਾ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਡੋਲੀ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਦਾ ਦਾਜ ਵੀ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਲਾੜੀ ਲਾੜੇ ਦੇ ਘਰ ਪੁਜਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਦਾ ਕੋਈ ਰਸਮਾਂ ਤੇ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਮਾਂ ਨਵੇਂ ਵਿਆਹੇ ਜੋੜੇ ਦੀ ਪੁਜਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਮ ਦੇਵੀ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਇਕ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਦੀਵੇ ਦੁਆਲੇ ਮੁੰਡਾ ਕੁੜੀ ਚਾਰ ਫੇਰੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਦੀਵੇ ਕੋਲ ਇਕ ਪਾਣੀ ਦਾ ਘੜਾ, ਇਕ ਪਰਾਂਦੀ ਤੇ ਅਨਾਰ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਪ੍ਰੋਹਤ ਕੁੜੀ ਦਾ ਘੁੰਡ ਚੁਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀ ਦੀਆਂ ਕਲਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਥੋਧ ਧਾਗੇ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਤੋਂ ਢਿੱਲੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਘੜੀ ਤੋਂ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀ ਦੇ ਧਰਮ ਭਰਾ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਤੇ ਦੋਸਤ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਸੁਗਾਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਘੁੰਡ ਚੁਕਾਈ ਵੀ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਅਵਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਗਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਗੱਦੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਲੋਕ ਗੀਤ ਵਿਚ ਲਾੜੇ ਨੂੰ 'ਕਾਨ੍ਹ' ਕਰ ਕੇ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਉਂਜ ਲਗਭਗ ਵਾਂਗ ਨਾ ਫਿਰੇ ਸਗੋਂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲੇ।

ਸਿੰਠਣੀਆਂ

—ਤਹਜੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ

ਵਿਆਹ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਗੱਤ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਰਾਹੀਂ ਦੋ ਚੰਪਰੇ ਜੀਵ ਸਦਾ ਲਈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੁੰਡਾ ਕੁੜੀ ਦੇ ਅਸਲੋਂ ਨਵੇਂ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਪੈਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਹਾਨ ਅਵਸਰ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਉਮੀਦਾਂ ਸਾਹ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਜਨਮ-ਦਾਤਾ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਗੀਤ, ਘੋੜੀਆਂ, ਸੁਹਾਗ, ਛੰਦ ਤੇ ਸਿੰਠਣੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿੰਠਣੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਹੱਤਵ ਹੈ, (ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੁਣ ਕਾਫੀ ਘਟ ਗਿਆ ਹੈ) ਜਿਥੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵੇਲੇ ਘੋੜੀਆਂ ਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਕੁੜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੇ ਸੁਹਾਗ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਛੰਦ ਜੀਜੇ-ਸਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਿੰਠਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਜਣਾ-ਖਣਾ ਸਮਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁੜੀ ਦੇ ਘਰ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਠਣੀਆਂ ਵਿਚ ਘੜੀਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਨਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਦਾਦੇ, ਦਾਦੀ ਤੋਂ ਭੈਣਾਂ ਤਕ ਸਭ ਨੂੰ ਵਿਅੰਗ ਕਸਦੀਆਂ ਹਨ।

ਲਾੜੇ ਦੇ ਦਾਦਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਿੰਠਣੀਆਂ ਵਿਚ ਇਉਂ ਵਰਣਨ ਹੋ :-
“ਤੇਰੀਆਂ ਉਪਲ ਗਈਆਂ ਵੇ ਲਾੜਿਆਂ ਦਾਦਕੀਆਂ।
ਚੂਹੜੇ ਛੱਡ ਚੁਮਿਆਰਾਂ ਦੇ
ਗਈਆਂ-ਦਾਦਕੀਆਂ।
ਪੀਤੀ ਪਿੱਛ, ਜੰਮੇ ਰਿੱਛ ਤੇਰੀਆਂ ਉਪਲ ਗਈਆਂ-ਦਾਦਕੀਆਂ।

ਲਾੜੇ ਦਾ ਪਿਉ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਸੁਹਣਾ ਜਾਂ ਬਣਦਾ ਤਣਦਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਸਿੰਠਣੀਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਣਾ ਚਰੂਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :-
“ਸਾਡੇ ਤਾਂ ਵਿਹੜੇ ਤਾਣਾ ਤਣੀਂਦਾ।
ਲਾੜੇ ਦਾ ਪਿਉ ਤਾਂ ਕਾਲਾ ਸੁਟੀਂਦਾ।
ਐਨਕ ਲਾਉਣੀ ਪਈ, ਨਿਲਜਿਉ ਲੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ।”

ਜਦੋਂ ਕੁੜਮਣੀ ਮੋਟੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਕੁੜਮ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਇਉਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ :-
“ਦਿਲ ਮੰਗਦਾ ਨਹੀਂ ਅਖਰੋਟ ਕੁੜੇ।

ਕੁੜਮ ਹੋਗਾ ਪਤਲਾ ਜ਼ੋਰੂ ਹੋ ਗਈ ਤੋਪ ਕੁੜੇ।”

ਜੇ ਕਿਤੇ ਕੁੜਮ ਮੋਟਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਖੂਬ ਮੌਜੂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :-
“ਹੋ, ਪਿੰਜੂ ਤੂੰ ਕਮਲਾ ਦੀਵਾਨ।
ਉ ਕੁੜਮ ਦੀ ਗੋਗੜ ਤੇ ਲੜਿਆ।
ਉਥੇ ਬੜੀ ਰੋਲ ਚੱਲੀ।
ਉਥੇ ਬੜਾ ਬੰਬ ਚਲਿਆ।
ਉਥੇ ਬੜਾ ਸ਼ੋਰ ਪਿਆ।
ਉਥੇ ਵੇਖਣ ਲੋਕ ਗਿਆ।”

ਵਿਹਾੜ ਨੂੰ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :-
ਕੁੜੀ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਤਿੱਲੇ ਦੀ ਤਾਰ ਏ।
ਮੁੰਡਾ ਤਾਂ ਲਗਦਾ ਕੋਈ ਘੁਮਿਆਰ ਏ।
ਜੋੜੀ ਤਾਂ ਫਬਦੀ ਨਹੀਂ।”
ਜਾਂ
ਕੋਠੀ ਤੇ ਤੋੜੀ ਅਸਾਂ ਰਿੰਨੀਆਂ ਗੁੱਲੀਆਂ।
ਝੁੱਝ ਤੇ ਲੱਗੀ ਲਾੜੇ ਕੱਦੀਆਂ ਬੁੱਲੀਆਂ।
ਰੋਟੀ ਖਵਾਉਣੀ ਪਈ।
ਨਿਲਜਿਉ ਲੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ।”
“ਸਾਡੇ ਤਾਂ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮਕੱਦੀ ਦਾ, ਦਾਣੇ ਤਾਂ ਮੰਗਦਾ ਉਪਲ ਗਈ ਦਾ, ਲੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ।”

ਵਿਆਹ ਵੇਲੇ ਲਾੜੇ ਦੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਂਦਰੀ ਤਕ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :-
ਸਾਡੇ ਤਾਂ ਵਿਹੜੇ ਮਾਂਦਰੀ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਭੈਣ ਬਾਂਦਰੀ।
ਸਹੁਰੇ ਘਰੋਂ ਆਏ ਗਹਿਣਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੁੜੀ ਦੀਆਂ ਮਾਮੀਆਂ, ਚਾਚੀਆਂ ਇਵੇਂ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ :-

ਭੇ ਮਹੀਨੇ ਸੁਨਿਆਰ ਬਿਠਾਇਆ।
ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਫਿਰਾਇਆ।
ਪਿੱਤਲ ਪਾਉਣਾ ਸਾਈਂ, ਨਿਲਜਿਉ ਲੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ।
ਪੁਰਾਣੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਤੇ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹਾਇਆ।
ਸਾਡੀ ਤਾਂ ਬੀਬੀ ਦੇ ਪਸੰਦ ਨਾ ਆਇਆ।
ਨਵੇਂ ਘੜਾਏ ਸਈਂ।

ਸਿੰਠਣੀਆਂ ਵਿਚ ਲਾੜੇ ਦੀ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਵੀ ਕਈ ਯਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਵੇਂ ਬੋਲੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ :-

ਹੋਣਹਾਰ

ਇਕ ਅੰਤਰ ਆਪਣੇ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਇਕ ਜੋਤਸ਼ੀ ਕੋਲ ਲੈ ਗਈ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, 'ਪੰਡਤ ਜੀ, ਇਸ ਲੜਕੇ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਤਾਂ ਦਸੋ। ਅੱਗੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਇਹ ਕੀ ਬਣੇਗਾ?'

ਜੋਤਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮਾਤਾ, ਤੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਭਫ਼ਟਾਂ ਬਾਰੇ ਦਸ। ਇਸ ਵਿਚ ਤੂੰ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲ ਦੇਖੀ ਹੈ?'

ਅੰਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇਕ ਦਮ ਰੋਲਾ ਪਾ ਉਠਦਾ ਹੈ-ਜਾਗੇ! ਜਾਗੇ! ਅੱਗੋਂ ਵਧੇ! ਅੱਗੋਂ ਵਧੇ!'

ਜੋਤਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅੱਛਾ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਇੰਜ ਬੋਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਖੁਦ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ?'

ਅੰਤਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, 'ਇਹ ਤਾਂ ਸੁੱਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ-ਪੱਥਰ ਦਾ ਬੁੱਤ ਬਣਿਆ। ਨੀਂਦ ਵਿਚ ਬੋਲਦਾ ਹੈ।'

ਜੋਤਸ਼ੀ ਨੇ ਰਤਾ ਸੋਚ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦਿਤਾ, 'ਮਾਂ, ਤੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਬੜਾ ਉਜੱਲ ਹੈ।' 'ਕੀ ਬਣੇਗਾ ਇਹ ਪੰਡਤ ਜੀ?' 'ਇਹ ਕਿਸੇ ਪਰਜਾਤੰਤਰ ਦਾ ਨੇਤਾ ਬਣੇਗਾ।'

ਦੁੱਖ

ਇਕ ਦਫਤਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਉਸ ਦਿਨ ਬੜੇ ਦੁਖੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇ ਇਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਬਦਲੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਆਦਮੀ ਬੜਾ ਸਾਫ਼ ਸੀ। ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਵਿਦਾਇਗੀ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਇਕ ਕੀਤਾ। ਕਈ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿਤੇ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਇਥੇ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸਕਾ ਭਰਾ ਵਿਛੜ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਕ ਖੁੱਜੇ 'ਚ ਬੈਠਾ ਇਕ ਆਦਮੀ ਬਹੁਤ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਅਥਰੂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਕਿਉਂ ਬਈ, ਇਸ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੁੱਖ ਤੈਨੂੰ ਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।'

'ਹਾਂ' ਸਿਰਕਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨੇ ਉਤਰ ਦਿਤਾ। 'ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿਆਰ ਤੂੰ ਹੀ ਕਰਦੇ?'

'ਨਹੀਂ, ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।'

'ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿਉਂ ਰਿਹਾ?'

ਉਸ ਨੇ ਗੱਭਰ ਭਰ ਕੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਲਾ ਤਰੱਕੀ ਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।'

ਦਵਾਈ

ਕਈ ਅਨੰਗ ਜੀ ਦਾ ਅੰਤ ਸਮਾਂ ਆ ਪੁੱਜਾ ਸੀ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘੱਟੇ ਭਰ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨ ਹਨ। ਅਨੰਗ ਜੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਐਸੀ ਦਵਾਈ ਦੇਵੇ ਕਿ ਇਹ ਪੱਜ-ਛੇ ਘੱਟੇ

ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿ ਸਕਣ ਤਾਂ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਡੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਲੈਣ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦਵਾਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੇ-ਭਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਿਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ।

ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਅਨੰਗ ਜੀ ਦੇ ਇਕ ਮਿੱਤਰ ਆਏ। ਉਹ ਬੋਲੇ, 'ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਕਈ ਘੰਟੇ ਜਿਉਂਦੇ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।'

ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਹੱਸਕੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।'

ਮਿੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਖੈਰ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕਰ ਲੈਣ ਦਿਓ। ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਜਾਓ।' ਸਭ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਮਿੱਤਰ ਅਨੰਗ ਜੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬੈਠ ਗਏ ਤੇ ਬੋਲੇ, 'ਅਨੰਗ ਜੀ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਦਾ ਲਈ ਚਲੇ ਹੋ। ਇਹ ਸੁਰੀਲਾ ਗਲਾ ਹੁਣ ਕਿਥੋਂ ਸੁਣਨ ਲਈ ਮਿਲੇਗਾ। ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਕੁਝ ਸੁਣਾਈ ਜਾਓ।'

ਉਹ ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਅਨੰਗ ਜੀ ਉੱਠ ਕੇ ਬਹਿ ਗਏ ਤੇ ਬੋਲੇ, 'ਦਿਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ, ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ ਬੇਨਤੀ ਟਾਲੀ ਵੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅੱਛਾ, ਅਲਮਾਰੀ 'ਚੋਂ ਮੇਰੀ ਕਾਪੀ ਤਾਂ ਫੜਾਓ।'

ਮਿੱਤਰ ਨੇ ਕਾਪੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਹੱਥ 'ਚ ਦੇ ਦਿਤੀ ਤੇ ਅਨੰਗ ਜੀ ਕਵਿਤਾ-ਪਾਠ ਕਰਨ

ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।'

ਰੋਟੀ

ਪਰਜਾਤੰਤਰ ਦੇ ਰਾਜਾ ਨੇ ਜਹਾਂਗੀਰ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਮਹੱਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਜੰਜੀਰ ਲਟਕਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੁਨਾਦੀ ਕਰਵਾ ਦਿਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਫਰਿਆਦ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਉਹ ਜੰਜੀਰ ਖਿਚ ਦੇਵੇ, ਰਾਜਾ ਖੁਦ ਫਰਿਆਦ ਸੁਣਨਗੇ।

ਇਕ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾੜਾ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਆਦਮੀ ਡੱਲਦਾ ਹੋਇਆ ਉਥੇ ਆਇਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕੰਥੇ ਦੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਜੰਜੀਰ ਖਿਚੀ। ਪਰਜਾਤੰਤਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਤੁਰੰਤ ਮਹੱਲ ਦੀ ਬਾਲਕੋਨੀ ਉੱਤੇ ਆਇਆ ਤੇ ਬੋਲਿਆ, 'ਫਰਿਆਦੀ, ਕੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?'

ਫਰਿਆਦੀ ਬੋਲਿਆ, 'ਰਾਜਾ, ਤੇਰੇ ਰਾਜ 'ਚ ਅਸੀਂ ਭੁੱਖੇ ਮਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਅਨ੍ਹ ਦਾ ਦਾਣਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਰੋਟੀ ਦਿਓ। ਮੈਂ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਅਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਖਾਧਾ। ਮੈਂ ਰੋਟੀ ਮੰਗਣ ਆਇਆ ਹਾਂ।'

ਰਾਜੇ ਨੇ ਬੜੀ ਨਮਰਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, 'ਭਰਾਵਾ, ਤੇਰੇ ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਮੇਰਾ ਮਨ ਬੜਾ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਰੋਟੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੇ

ਹੋ ਗਈ।

ਲਾਸ ਦਾ ਪਸਟਮਾਰਟਮ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਡਾਢੀ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਦਿਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੜੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਇਹ ਆਦਮੀ ਬਿਨਾਂ ਦਿਲ ਦੇ ਕਿਵੇਂ ਜਿਉਂਦਾ ਰਿਹਾ।

ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਖੋਜ ਕੀਤੀ। ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਦਿਲ ਪੈਰ ਦੇ ਤਲੂਏ ਵਿਚੋਂ ਮਿਲਿਆ।

ਉਪਦੇਸ਼

'ਸੇਵਕ' ਜੀ ਨਾਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਬੜੇ ਸਮਰਥਕ ਸਨ। ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਲਈ ਉਹ ਸਖਤ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਇਕ ਸਭਾ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿਤਾ, 'ਸਾਨੂੰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਨੂੰ ਸਵਿਕਾਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਘਰ 'ਚ ਕੈਦ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬੇਜਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਢ ਕੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਚੰਗੇ ਕੰਮਾਂ 'ਚ ਹੱਥ ਵਟਾਉਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।'

ਭਾਸ਼ਨ ਦੀ ਸਭ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ।

'ਸੇਵਕ' ਜੀ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ। ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਲੜਕੇ ਨੇ ਆ ਕੇ ਕਿਹਾ, 'ਪਿਤਾ ਜੀ, ਮਾਂ ਇਸਤਰੀ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਤੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।'

'ਸੇਵਕ' ਜੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਚੜ੍ਹ ਗਈਆਂ। ਬੋਲੇ, 'ਕਹਿ ਦੇ, ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ। ਜਿਧਰ ਦੇਖ ਉਧਰ ਮੂੰਹ ਚੁੱਕੀ ਤੁਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਸ਼ਰਮ-ਹਜ਼ਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ।'

ਲੜਕਾ ਸੀ ਜ਼ਰਾ ਕੱਚਾ। ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਪਿਤਾ ਜੀ, ਹੁਣੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਭ 'ਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਨਿਕਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।'

'ਸੇਵਕ' ਜੀ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ, 'ਤੂੰ ਅਜੇ ਬੱਚਾ ਹੈਂ। ਗੱਲ ਸਮਝਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈਂ। ਓਏ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਏ ਕਿ ਇਸਤਰੀ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ, ਤਦ ਇਹ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੰਤਰਾਂ ਨਿਕਲਣ... ਆਪਣੀਆਂ ਨਹੀਂ।'

ਅਨੁ: ਪ੍ਰੇਮ ਗੋਰਖੀ

- ਪਿਆਰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੀ ਖੈਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਵੇਸ ਧਾਰ ਕੇ ਆ ਜਾਵੇ।
- ਜੁਆਨ ਜੋ ਰਹਿੰਦਾ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਸੱਤ ਹੋ ਜਾ ਭੁੱਖਾ। ਜੋ ਹਸਦਾ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਮੁਕਮ ਹੋ ਜਾ ਝਾਜਸੀ।
- ਉਸਤੀ ਉਹ ਜੰਗ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਲਿਬਕ ਦੇ ਪੁਸ਼ਕਾਰੇ ਚੰਗੇ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਵੀ ਕੰਮ ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦੇਂਦੀ।
- ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦਾ ਡਰ ਲਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਹਾਰ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਪੰਨਾ 17 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਗਏ। ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਖ ਨੇਤਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੋਠੀ ਦੇ ਬਰਾਮਦੇ ਵਿਚ ਲੀਚੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਮਹਿਮਾਨ-ਨਿਵਾਜ਼ੀ ਕਰਦਿਆਂ ਗੱਲਾਂ-ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਲ ਆਏ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਕਾਗਰਸੀ ਕੁੜਮਾ ਬਾਰੇ ਦੁਖੀ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੀਬਾ ਨੂੰ ਉਤਾ-ਆਤਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਸ ਕਾਗਰਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਪਿਛੋਂ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੀਬਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਰੋਜ਼ ਪਾਠ ਕਰਿਆ ਕਰੋ ਤਾਂ ਬੀਬਾ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਆਉਂਦੀ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਦਵਨਾਗਰੀ 'ਚ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਲਿਆ ਕੇ ਦਿਤਾ, ਫੇਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਣ ਲਈ ਕਾਇਦਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹਰ 'ਬੇਇਨਸਾਫੀ' ਵਿਰੁਧ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਲੜਕੇ ਵਾਲੇ ਨੇਤਾ ਦੁਖੀ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੀਬਾ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਹੈ ਸਾਡੇ ਕਹਿੰਦੇ ਕਹਾਉਂਦੇ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ, ਸਿੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ। ਰੂਸ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕ ਰੂਸਲ ਹਮਜਾਤੋਵ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸ਼ਤਿਕਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਕਲਾਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਬਹੁਤ ਨਿਕੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਫਰਾਂਸ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਚਿਤਰਕਲਾ ਬਾਰੇ ਚੇਰ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਜਦ ਹਮਜਾਤੋਵ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਪਰਤਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਕਲਾਕਾਰ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਜਿਉਂਦਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਦਸੀ। ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਬੜਾ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ। ਗੱਲਾਂ ਪੁਛਦਿਆਂ ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, 'ਤੁਸੀਂ ਗੱਲਾਂ ਆਵਾਰ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ?' (ਅਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਹੈ)। ਹਮਜਾਤੋਵ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਦੁਬਾਸੀਏ ਰਾਹੀਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਮੈਂ ਰੂਸੀ ਬੋਲਦਾ ਸਾਂ ਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਪੁੱਤਰ ਫਰਾਂਸੀਸੀ।' ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਕਾਲੇ ਘੁੰਡੇ ਹੇਠ ਲਿਆ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਢਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, 'ਤੈਨੂੰ ਗਲਤੀ ਲਗੀ ਹੈ ਰੂਸਲ, ਮੇਰਾ ਪੁੱਤਰ ਤਾਂ ਕਦੇ ਦਾ ਮਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਹ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁੱਤਰ ਉਹ ਬੋਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭੁੱਲ ਸਕਦਾ ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਂ, ਇਕ ਅਵਾਰ ਮਾਂ ਨੇ ਸਿਖਾਈ ਸੀ।'

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਪੁੱਤ ਪਿਛੇ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਕਾਲੇ ਘੁੰਡੇ ਹੇਠ ਢਕੇ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹੋਂਡਬਾਲ 23 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ

ਕਲਕੱਤਾ, (ਯੂ.ਐਨ.ਆਈ.)—14ਵੀਂ ਜੀਨੀਅਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹੋਂਡਬਾਲ ਚੈਂਪੀਅਨ-ਸ਼ਿਪ ਇਥੋਂ ਨੇੜੇ ਭਦਰੇਸ਼ਵਰ ਵਿਖੇ 23 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਸਮੇਤ 2 ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਟੀਮਾਂ ਭਾਗ ਲੈਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੰਡਾ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਬੁਝੇ ਦੇਬਰੀਪਾਲ ਚਕਰਵਰਤੀ ਨੇ ਦਿੱਤੀ।

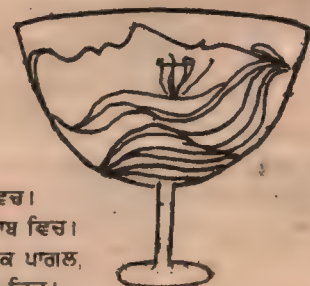
ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਹਰਿਆਣੇ 'ਚ ਅਸਰ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਜਾਇਜ਼ਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਸਾਹਗਰ)—ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਵਾਸੀਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਸਿੱਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਇਕ ਅਹਿਮ ਸਹਾਇਕ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਂਗਰਸੀ (ਏ) ਨੇਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਪੁੱਛ ਪੜਤਾਲ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਵੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਇਕ ਅਹਿਮ ਸਹਾਇਕ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ।

ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ 26 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹਿੰਸਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਫਜ਼ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲਈ ਕਾਫੀ ਅੱਖੀ ਘੜੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਰੁਬਾਈ

ਕੈਸੀ ਇਹ ਹਲਚਲੀ ਹੈ ਅੱਜ ਦੇ ਸਥਾਵਰ ਵਿਚ।
ਘੁਲ ਗਈ ਹੈ ਜਹਿਰ ਮਿੱਠੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦਾਬ ਵਿਚ।
ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਬਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਨੇ ਲੋਕ ਪਾਗਲ,
ਆਪਣੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਹੋ ਭੁੱਖ ਗਈ ਸ਼ਰਾਬ ਵਿਚ।

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ

ਡਲ ਝੀਲ ਜੰਮ ਗਈ ਸ਼ੀਤ ਲਹਿਰ ਜਾਰੀ

ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ, (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.)—ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਡਲ ਝੀਲ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਜੰਮ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਸਮ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਡਲ ਘੱਟਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ 14 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਝੀਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੰਮ ਜਾਵੇਗੀ। 1962-63 ਵਿਚ ਵੀ ਝੀਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੰਮ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਹਲਕੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਚਲੀਆਂ ਸਨ।

ਲੱਦਾਖ ਵਿਚ ਵੀ ਲੋਕ ਦਰਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਉਪਰ ਤੁਰਕੇ ਹੀ ਪਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੇ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਚ ਸ਼ੀਤ ਲਹਿਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪੱਛਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੇ ਪੱਛਮ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਚ ਰਾਤ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਵੱਧਿਆ ਜਦ ਕਿ ਜੰਮੂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਾਰਮਲ ਤੋਂ ਵੀ ਹੇਠਾਂ ਤਾਪਮਾਨ ਰਿਹਾ। ਹਿਮਾਚਲ, ਜੰਮੂ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ ਕਿਧਰੇ ਹੜਤਾਲ ਹੋਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ।

ਲੀਬੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਹਮਲੇ ਦਾ ਡਰ

ਤ੍ਰਿਪੋਲੀ, (ਯੂ. ਪੀ. ਆਈ.)—ਲੀਬੀਆ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਤ੍ਰਿਪੋਲੀ ਵਿਚ ਅੱਜ ਰਾਤ ਬਿਜਲੀ ਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਬਲੈਕ ਆਊਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਸਦੇ ਹੋਏ ਲੀਬੀਆ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਦਾਫੀ ਦੇ ਇਕ ਸਹਾਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਇਸਰਾਈਲ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਲੀਬੀਆ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਲੀਬੀਆ ਨੇ ਅੱਜ ਪੂਰਬੀ ਬਲਾਕ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਜਨਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵਿਚ ਸੱਦ ਕੇ ਤਾਜ਼ਾ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਲੀਬੀਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਬੇਠਕਾਂ ਅਫਰੀਕੀ, ਏਸ਼ੀਆਈ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਯੂਰਪ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਲੀਬੀਆ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਹਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤ੍ਰਿਪੋਲੀ ਵਿਚ ਕੱਲ ਰਾਤ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੜਕੇ ਸਵੇਰੇ ਪੂਰਾ ਹਨੇਰਾ ਰਿਹਾ। ਤ੍ਰਿਪੋਲੀ ਬੇਦਰਗਾਹ ਤੇ ਖੜੇ ਸਭ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਰੋਸ਼ਨੀਆਂ ਬੰਦ ਸਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਤ੍ਰਿਪੋਲੀ ਅਤੇ ਇਕ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਭ ਤੜਨੀਆਂ ਬੰਦ ਸਨ। ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸਹਿਮ ਸੀ।

ਕੈਲਗਰੀ ਵਿਚ
ਨਰੀਨ ਐਨ. ਮਲਿਕ
ਜੋ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ, ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ, ਤਠਾਕ, ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਦੇ ਕਲੇਮ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ
NARIN N. MALIK
LAWYER

Prefrred areas of Practice :
Real Estate, Immigration, Criminal, Accident Claims, Divorces, Wills, Civil Litigation and Collection

NARIN N. MALIK, LAWYER
903, 805 - 8th Ave. S.W.
Calgary - ALTA T2P 1H7
Phone: 232-6535/6536

ਗਮ ਦੇ ਮਾਰੇ ਦਾ ਹਾਲ ਪੁਛਦੇ ਹੋ ?
ਕੋਸ ਵਿਚਾਰੇ ਦਾ ਹਾਲ ਪੁਛਦੇ ਹੋ ?
ਗੈਰ ਦਾ ਹਾਲ ਪੁਛਕੇ ਮੇਥੋਂ ਕਿਉਂ ਅਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਦਾ ਹਾਲ ਪੁਛਦੇ ਹੋ ?
ਕੰਮ ਤੁਹਾਡੇ ਉਸ ਨੇ ਆਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਿਕਾਰੇ ਦਾ ਹਾਲ ਪੁਛਦੇ ਹੋ ?
ਵਾਜ਼ ਆਈ ਪੁਲਾੜ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਗੁਬਾਰੇ ਦਾ ਹਾਲ ਪੁਛਦੇ ਹੋ ?
ਹੋ ਕੇ ਖੁਦ ਚਾਰਾ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦਾ ਤੁਸੀਂ ਮੇਥੋਂ ਚਾਰੇ ਦਾ ਹਾਲ ਪੁਛਦੇ ਹੋ ?
ਮਾਰ ਕੇ ਛਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਕਿਨਾਰੇ ਦਾ ਹਾਲ ਪੁਛਦੇ ਹੋ ?
ਜਿਸ 'ਚ ਮੇਰਾ ਵਜੂਦ ਗੁੰਮ ਹੋਇਆ ਉਸ ਨਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਹਾਲ ਪੁਛਦੇ ਹੋ ?
ਗਹਿਮ 'ਹਮਦਰਦ' ਤੇ ਕਰੇ ਹੁਣ ਤੇ ਕਿਉਂ ਵਿਚਾਰੇ ਦਾ ਹਾਲ ਪੁਛਦੇ ਹੋ।
ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ 'ਹਮਦਰਦ'

FIDELTY REALTY LTD.
5316 Victoria Drive
Vancouver, B.C.

BUYING & SELLING
Always Remember
HARPAL S. TOOR
Member Medallion Club
R.E. Board of Greater Vancouver

Ph. 324-3888
437-3350

ਬੋਦੀ ਵਾਲੇ 'ਤਾਰੇ' ਦੀਆਂ ਕਰਾਮਾਤਾਂ

—ਕੁਲਚਨ ਸਿੰਘ—

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲ ਇਹ ਤਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਭੇਦ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਬਣੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਚਿਰਾਂ ਪਿਛੋਂ ਆਵਰਗੀ ਤੇ ਅਦਭੁਤ ਰੂਪ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਕਈ ਤਾਰਾਂ ਦੇ ਅਪਭਰਮਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ। ਜੇ ਕੋਈ ਦੁਰਘਟਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਗਮਨ ਤੇ ਵਾਪਰ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੀ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਜੋੜ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਜਨਬੀ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਜ ਕੇ ਭੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਨ 1606 ਵਿਚ ਇਕ ਬੋਦੀ ਵਾਲਾ ਤਾਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕੀਵ (ਰੂਸ) ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਨੈਸਟਰ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ... 'ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਇਕ ਦਿਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਤ ਹੋਇਆ... ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਤਾਰਾ ਜਿਸਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਲਗੂ ਵਰਗੀਆਂ ਸਨ, ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਸੂਰਜ ਅਸਤ ਹੋਣ ਪਿਛੋਂ ਚੜ੍ਹਦਾ। ਇਹ ਸੱਤ ਦਿਨ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਖਾਈ ਦੇਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਆਤ੍ਮਿਕ ਯੁਧ ਛਿੜਿਆ ਤੇ ਰੂਸ ਉਪਰ ਆਕਰਸ਼ਣ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਹ ਲਗੂ ਭਿਜਿਆ ਤਾਰਾ ਚੜ੍ਹੇਗਾ ਇਹ ਸਦਾ ਹੀ ਖੁਲ ਖਰਾਬੇ ਦਾ ਪਰਤੀਕ ਬਣੇਗਾ।'

ਇਸ ਤਾਰੇ ਨਾਲ ਬਦਸ਼ਹੀ ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਏਨੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੁੜ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਰਸਤੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਿਊਟਨ ਤੇ ਐਡਮੰਡ ਹੇਲੇ ਤੀਕ ਭਾਵੇਂ ਏਨੀ ਬੇਜ਼ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਮੰਦ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਲੋਕ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਅਜ ਵੀ ਇਹ ਵਰ੍ਹੇ ਭਰਮ ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਇਮ ਹਨ ਤੇ ਲੁਕਾਈ 'ਹੈਲੇ ਦੁਮਦਾਰ ਤਾਰੇ' ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਕੰਬ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਈ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤੀਕ ਦੂਰਬੀਨ ਦੀ ਕਾਢ ਨਾ ਹੋਈ, ਮਨੁੱਖੀ ਕਲਪਨਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੋਦੀ ਵਾਲੇ ਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਭਿਆਨਕ ਕਰੋਧ ਹੀ ਮੰਨਿਆ। ਕਈ ਇਸ ਨੂੰ 'ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਲਈ ਮੌਤ ਦਾ ਸੱਦਾ' ਕਹਿ ਕੇ ਹੀ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਅਦੁਤੀ ਯਾਤਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਲੋਕ ਕੰਬ ਉਠਦੇ, ਯੁਧ ਅਧਵਾਣੇ ਰੁਕ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਸਮਰਾਟ ਆਪਣੇ ਤਖਤ ਤਿਆਗ ਕੇ ਬਣਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪੈਂਦੇ। ਕਈਆਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੇਦ ਗਾਣ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਕਿਧਰੇ ਇਸ ਦੀ ਕਰੋਧੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਹਵਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਕਈ ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗ ਦੇਂਦੇ।

ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮਧ-ਕਾਲ ਵਿਚ ਵੀ ਬੋਦੀ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ ਨੂੰ 'ਕਾਲ ਦਾ ਦੂਤ' ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਆਗਮਨ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸੂਚਕ ਹੈ। 'ਇਹ ਤਾਰਾ ਨਾਜ਼ਾਜ਼ੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਬੁਲਾਵਾ ਹੈ।' ਮੱਧ ਕਾਲ ਦੀ ਹਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨੂੰ ਬੋਦੀ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੋੜ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਦਾ... 'ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ 1223 ਨੂੰ ਬੋਦੀ ਵਾਲਾ ਤਾਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਵਿਚ ਹਲਚਲ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸੀ। ਰਾਜਾ ਵਿਲਿਅਮ ਓਰੰ ਹੀ ਬਿਮਾਰ ਪੈ ਗਿਆ ਅਤੇ 4 ਜੁਲਾਈ 1223 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।'

1456 ਵਿਚ ਤੁਰਕਾਂ ਨੇ ਇਤਬੇਲ ਉਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਰੂੜ ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਬੋਦੀ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿਤਾ। ਇਕ ਹੋਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਅਨੁਸਾਰ 1066 ਵਿਚ ਆਏ ਬੋਦੀ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ ਨੇ ਵਿਲੀਅਮ ਮਹਾਨ ਦੀਆਂ ਜਿੱਤਾਂ ਉਪਰ ਬੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸੈਨਾ ਇਸ ਬੋਦੀ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਦਿਲ ਛੱਡ ਗਈ ਪਰ ਵਿਲੀਅਮ ਨੇ ਇਸ ਤਾਰੇ ਦੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਤੇਜਨਾ ਤੇ ਹੱਥਲੇ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿਤਾ ਕਿ 'ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਵੀਰਿਆਂ ਲਈ ਕਾਲ ਹੈ ਤੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜਿੱਤ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ।'

ਪੈਰਿਸ ਦੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਚ ਸੰਨ 1619 ਦਾ ਇਕ ਪੁਰਾਣਾ ਸਿੱਕਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਉਪਰ ਲੋਕ ਬੋਦੀ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ ਅੱਗੇ ਡੰਡੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਬ਼ਬਦ ਉਕਰੇ ਹੋਏ ਹਨ... 'ਹੋ ਪਰਵਿਰਦਗਾਰ! ਮਿਹਰ ਕਰੋ! ਇਹ ਆਦੁਤੀ ਯਾਤਰੀ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਚੰਗੇਰਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪਰੇਰਨਾ ਦੇਵੇ।'

ਕੋਈ 20 ਕੁ ਵਰ੍ਹੇ ਬੀਤੇ ਸਾਡੇ ਆਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਬੋਦੀ ਵਾਲਾ ਤਾਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਾਪੀ ਇਕ ਖਬਰ ਬੜੀ ਰੋਚਕ ਸਿਧ ਹੋਈ। 'ਬੋਦੀ ਵਾਲੇ ਤਾਰਾ—ਪੀਰਾਂ ਦੀ ਚਾਂਦੀ-ਸਰਹੱਦੀ ਪਿੰਡ ਖਾਲੀ ਹੋ ਗਏ—ਤਵੀਤ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪੰਜਾਹ ਰੁਪੈ ਤਕ

ਚੜ੍ਹਾਂ ਦਿਤੀ ਗਈ—ਬੋਦੀ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੀਤ ਕਰਕੇ ਕਈਆਂ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਕਰੋਧੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪੀਰਾਂ-ਫੀਕਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੀਰ ਵੀ ਪੱਕੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਤਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਨਿੱਤ ਨਿੱਤ ਚੜ੍ਹਨਾ ਹੈ। ਏਸੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਵੀਤਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪੰਜਾਹ ਰੁਪੈ ਤਕ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਹੱਦੀ ਪਿੰਡ ਵੀ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਏਸੇ ਤਾਰੇ ਨੇ ਤੁਰ ਕੀਤੇ ਫਿਰ ਈਰਾਨ ਵਿਚ ਭੂਚਾਲ ਲਿਆਂਦੇ ਸਨ। ਪੀਰਾਂ ਫੀਕਰਾਂ ਨੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਤਵੀਤਾਂ ਥਾਹੇ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਤਵੀਤ ਖਰੀਦੇਗਾ ਉਹ ਤਾਰੇ ਦੀ ਕਰੋਧੀ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਵੇਗਾ।' (ਨਵਾਬੇ ਵਕਤ — 9 ਮਈ 1966)

ਤਹਿਰਾਨ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਕ ਵੇਰ ਲੋਕਾਂ ਇਸ ਅਜਨਬੀ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਕਬਰਾਂ ਪੁਟ ਲਈਆਂ ਸਨ ਤੇ ਕਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਲੁਕੇ ਸਨ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਵੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਤੇ ਕਈ ਲੋਕ ਕਈ ਕਈ ਦਿਨ ਬੰਦ ਭੋਰਿਆਂ ਵਿਚ ਲੁਕੇ ਰਹੇ ਸਨ।

ਬਹੁਤਾ ਦੂਰ ਕਿਉਂ ਜਾਈਏ। ਹੈਲੇ ਦੇ ਬੋਦੀ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਫੇਰੀ (1910) ਸਮੇਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਮਾਚਾਰ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਆਤੰਕਿਤ ਖਬਰਾਂ ਛਪੀਆਂ ਸਨ — 'ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੇ ਕਈਆਂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਵਸੋਂ ਅਕਹਿ ਆਤੰਕ ਵਿਚ ਜਿਓਂ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕ ਆਕਸੀਜਨ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। — ਕਈਆਂ ਨੇ ਮਾਯੂਸੀ ਵਿਚ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਕਈਆਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਫਾਰਮ ਵੇਚ ਛੱਡੇ ਹਨ..।'

ਨਿਰਾ ਵਹਿਮ

ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਨਿਰੇ ਵਹਿਮ ਤੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਉਪਰ ਹੀ ਆਧਾਰਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ... ਫਿਰ ਲਿਖਾਂਗਾ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਏਨਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੇ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਸੱਤ ਅਜਿਹੇ ਬੋਦੀ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ 24 ਮੀਲ ਪ੍ਰਤੀ ਸੈਕਿੰਡ ਚਲੇ ਹੋਏ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘ ਜਾਂਦੇ ਹਨ — ਤੇ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੇ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਹੀ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭੇੜ ਦੇ ਅਵਸਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਹਨ ਮਾਂ ਇਕ ਕਰੋੜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵੇਰ। ਫਿਰ ਤਲਾ ਅਸੀਂ ਭੇੜ ਕਿਉਂ ਹੋਈਏ?

ਲੋਕ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ

ਦੁਨੀਆਂ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਧਰੁਵਾਂ—ਇਕ ਸਵਰਗਾਂ ਦੇ ਝੂਟਿਆਂ ਦਾ ਤੇ ਦੂਜਾ ਨਰਕਾਂ 'ਚ ਗੀਂਗਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ—ਵੱਲ ਵਧੇਰੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਪਰਜੀਵੀ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਦੌਲਤ ਉਤੇ ਕੁੰਡਲੀ ਮਾਰੀ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੀ ਦੌਲਤ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਹਰ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਮਨਮੋਹਕ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਦਮਾਂ 'ਚ ਵਿਛਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੌਲਤ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਸਰੇ ਉਤੇ ਦੁਨੀਆਂ 'ਤੇ ਅਸਲੀ ਸਵਰਗ ਦੇ ਝੂਟੇ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹੈ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਰਕਾਂ 'ਚ ਗੀਂਗਦੀ ਜਿੰਦਗੀ! ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਢਿੱਡ ਭਰਨ ਲਈ ਰੁੱਖੇ ਟੁੱਕੜ ਹੀ ਨਸੀਬ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਨ ਭਾਦੋਂ ਦੀਆਂ ਧੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਸੜਦੇ ਤੇ ਪੌਰ-ਮਾਘ ਦੀਆਂ ਰਾਤਾਂ 'ਚ ਨੰਗੇ ਹੀ ਠਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਨੀਲੇ ਅਸਮਾਨ ਦੇ ਥੱਲੇ ਅੱਡੀਆਂ ਰਗੜ-ਰਗੜ ਕੇ ਕਾਲੀ-ਕਲੂਟੀ ਜਿੰਦਗੀ ਬਸਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਰੁਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਵਿੱਥ ਹਰ ਬੀਤਦੇ ਪਲ ਵਧਦੀ ਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਰਾ ਵੇਖੋ ਤਾਂ ਸਹੀ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੁਰੇ ਹਾਲ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕੁੱਝ ਤੱਥ!

(i) ਜਨ-ਸੰਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਘ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਘੱਟ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ 80% ਵਸੋਂ ਹੈ) ਦੀ ਅੱਧੀ ਵੱਸੋਂ ਗਰੀਬੀ, ਕੁਪੋਸ਼ਨ ਤੇ-ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਭੋਜਨ ਤੇ ਖੇਤੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 1978 ਵਿਚ ਘੱਟ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕੁਪੋਸ਼ਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 43.5 ਕਰੋੜ ਸੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਵਧ ਕੇ 60-70 ਕਰੋੜ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 130 ਕਰੋੜ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਹਰ ਸਾਲ 5 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ 27%, ਅਫਰੀਕਾ ਦੀ 22% ਅਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ 13% ਵਸੋਂ ਭੋਜਨ ਦੀ ਕਮੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ 25000 ਲੋਕ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਰਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(ii) "1982-83 ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ" ਉੱਤੇ ਯੂਨੀਸੇਫ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਘੱਟ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ 40000 ਬੱਚੇ ਕੁਪੋਸ਼ਨ ਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਦਮ ਤੋੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ 40 ਬੱਚੇ ਹਰ ਮਿੰਟ 'ਚ ਮਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਹਰ ਸਾਲ 'ਚ 90 ਲੱਖ ਬੱਚੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਘਾਟ ਨਾਲ ਜਿੰਦੋਂ ਹੱਥ ਧੋਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪਛੜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ 50 ਕਰੋੜ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਭੋਜਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਿਰਤ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 1979 ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਦੇ 15 ਸਾਲ ਤੋਂ ਛੋਟੇ 520 ਲਖ ਬੱਚੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਬੱਚੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਤਰਨਾਕ ਸਨਅਤਾਂ ਵਿਚ, ਘੱਟ ਉਜਰਤਾਂ 'ਤੇ, ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, 25 ਕਰੋੜ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦੇ।

(iii) ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਹਰ ਤਿੰਨ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਇਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੌਟ ਲੱਗਣ ਜਾਂ ਬਿਮਾਰੀ ਕਰਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਸਕਿੰਟ ਵਿਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 4 ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਘਾਤਕ ਸੌਟਾਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਘੱਟ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ 33000 ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਕੇ ਮਰਦੇ ਹਨ ਤੇ 8 ਲੱਖ ਜ਼ਖਮੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਾਕੀ ਪੰਨਾ 15 ਉੱਤੇ

ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਬੇੜੀ ਉਤਾਰੀ ਗਈ। ਬੇੜੀ ਟਾਪੂ ਕੰਢੇ ਤੇ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਕਪਤਾਨ ਬੇੜੀ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਟਾਪੂ ਵਿਚ ਇਕੱਲਤਾ ਦੇ ਮਾਰੇ ਮਲਾਹ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਬੰਡਲ ਉਸ ਵੱਲ ਸੁੱਟਦਾ ਹੋਇਆ ਬੋਲਿਆ, 'ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਇਹ ਅਖਬਾਰ ਪੜ੍ਹ ਲੈ। ਫਿਰ ਦੱਸੀ ਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਤੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਏਥੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਲੈ ਜਾਈਏ?'

* * *

ਫਕੀਰ—ਹਜ਼ੂਰ! ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਰੁਪਈਆ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ? ਰਾਹਗੀਰ—ਅਜੀਬ ਆਦਮੀ ਹੈ, ਹੱਟੇ ਹੱਟੇ ਹੋ ਕੇ ਭੀਖ ਮੰਗਦੇ ਹੋ? ਤੈਨੂੰ ਰੁਪਏ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਫਕੀਰ—ਹਜ਼ੂਰ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਿਰਫ ਉਹੋ ਚੀਜ਼ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ।

* * *

ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਮਲਾਹ ਨੇ ਬੇੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ ਅਤੇ ਇਕ ਵੀਰਾਨ ਟਾਪੂ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਓਥੇ ਉਹ ਦਸ ਸਾਲ ਤਕ ਇਕੱਲਾ ਰਿਹਾ। ਆਖਰ ਇਕ ਦਿਨ ਉਸਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਦੂਰੋਂ ਇਕ ਜਹਾਜ਼ ਆਉਂਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਾ ਰਿਹਾ। ਜਹਾਜ਼ ਨੇੜੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ

DO YOU NEED PLUMBING OR ELECTRICAL SUPPLIES AND SERVICE FOR NEW HOMES OR FOR RENOVATIONS

WE DO NEW HOME PLUMBING ALSO

CONTACT:

PAUL'S

PLUMBING & ELECTRICAL SUPPLY

4774 Main Street, (At 32nd.)

Vancouver, B.C.

PH: 872-3118 (Supply)

872-7227 (Service)

"Free customer parking at rear" OPEN SUNDAYS

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਫਸਲ ਬੀਮਾ ਸਕੀਮ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਭੇਜੀ — ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬਣੀ, ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 100 ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਉਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਸਦੇ ਹੋਏ ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ। ਬੀਤੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਾ ਕੇਵਲ ਰਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਖੇਡ ਖੇਡ ਹੋਈ, ਬਲਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੱਡੇ ਮਤਭੇਦ ਉਠ ਖੜੇ ਹੋਏ। ਇਕ ਹੋਰ ਮਮਾਮਲਾ ਉਹਨਾਂ ਫੌਜੀਆਂ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਰੋ 'ਚ ਆ ਕੇ ਬੈਰਕਾਂ ਛੱਡ ਦਿਤੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭੂਟੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਗਏ। ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਚੁਣੀ ਗਈ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਹੋਏ ਦੰਗਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਵਿਚੋਂ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਮ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਚੰਗੇਰਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਨਅਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਫਿਰ ਤੋਂ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਲੋ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੰਗਾ ਪੀੜਤ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਵਸਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਭਰੋਸੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿਤ ਵਿਚ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਚ 1984-85 ਵਿਚ 116 ਲੱਖ ਟਨ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਲ ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਹੋਣਗੇ। ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇਹਨਾਂ ਖਾਣ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ 51.57 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੇਂਦਰ ਅੰਨ ਭੰਡਾਰ ਵਿਚ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਇਸ ਵਾਧੇ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨੀਅਤ ਸਮਰਥਨ ਮੁਖ਼ਬਲ ਵੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਖਰੀਦ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸਾਲ ਤੈਨਾ ਸਮਰਥਨ ਮੁਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਤੇ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ। ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਾ-ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ ਹੈ। ਚਾਲੂ ਸੀਜ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਐਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਨੇ 27 ਲੱਖ ਟਨ ਧਾਨ ਖਰੀਦ ਦਿਤਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਕੇਵਲ 18 ਲੱਖ ਟਨ ਧਾਨ ਖਰੀਦਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਸੱਤ ਲੱਖ ਟਨ ਧਾਨ ਦੇ ਟੀਚੇ ਦੇ ਉਲਟ 16 ਲੱਖ ਟਨ ਧਾਨ ਖਰੀਦਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕਪਾਹ ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਲਗਪਗ 100 ਤੋਂ 150 ਰੁਪੈ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੇਚੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਤੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਪਾਹ ਨਿਗਮ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਐਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਵਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਗੰਨਾ, ਤੇਲਾਂ ਤੇ ਬੀਜਾਂ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਆਦਿ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਖੇਤਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਅਧੀਨ ਲਿਆਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸ: ਐਸ. ਐਸ. ਜੌਹਲ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਤਬਦੀਲੀ ਪਰੋਗਰਾਮ ਸਬੰਧੀ ਸੁਝਾਵਾਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਅਪਰੈਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਫਸਲ ਬੀਮਾ ਸਕੀਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ-ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਾਂ ਤਹਿਸੀਲ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਿਸਾਨ ਨਾ ਸਮਝ ਕੇ ਇਕ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਰ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਨਵੀਂ ਫਸਲ ਬੀਮਾ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੇਮ ਅਤੇ ਖਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਫਰੀਦਕੋਟ, ਵਿਰੋਜਪੁਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 1.50 ਲੱਖ ਹੈਕਟਰ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਭੂਮੀ ਭਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੈ। ਇਸ ਭੂਮੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਇਕ ਪਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਛੇਤੀ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ, ਡੀਜ਼ਲ, ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਬੀਜਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਕਮੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਰੱਬੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਖਾਦਾਂ ਸਬੰਧੀ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕੀੜੇ-ਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਮੁਲ ਘੱਟ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਖਾਦਾਂ ਤੇ ਕੀੜੇਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਕੜੀ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ

ਤਿਮਰਨਾਸ਼ਕ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਭਾਂਡੀਵਾਲੀ ਦੇ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਭਰਵੀਂ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਆਸ ਬੱਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਵਾਰ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਸੁਖ-ਸਬੰਧੀ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਕਰ ਲਵੇ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਹਮਦਰਦ, ਦੂਜੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ, ਟਾਵੇਂ ਟਾਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਸਾਧਾਰਨ ਲੋਕ ਵੀ ਇਹ ਤੱਖਲਾ ਪੁਰਟ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਪੂਰੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਨਹੀਂ ਚਲ ਸਕੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਗੁੱਟਬੰਦੀਆਂ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਪੂਰੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਨਿਰਵਿਘਨ ਚੱਲੇਗੀ। ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਸੁਲਝੀ ਹੋਈ ਨਿਰਫਲ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਕਾਰਨ ਮਨੋ-ਮਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੱਤੀ ਵਾਅ ਨਾ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰੇ।

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੀ। ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਠਿਨਾਈਆਂ ਜਸਟਿਸ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਵਾਰ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਮੁੱਖ ਲਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਸੁਖਾਵੇਂ ਸਬੰਧ ਬਣਾ ਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਲੈਣ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਵਾਰ ਵਧੇਰੇ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਣ। ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਕੀ ਆਈ. ਏ. ਐਸ. ਅਤੇ ਕੀ ਪੀ. ਸੀ. ਐਸ. ਮਨੋਂ ਚਿੱਤੋਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਸਦਾ ਹੀ ਇਨਕਾਰੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤੇ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਲੋਕ-ਰੋਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਭੜਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਦਾ ਹੀ ਸੂਚੇਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਮੋਰਚਾ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੋਰਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਸਦਾ ਹੀ ਅਣ-ਮਨੁੱਖੀ ਵਤੀਰਾ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਹਿਰ ਦੇ ਸਾਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਦੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਭੂਟੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਕੇ ਹਨੇਰਾ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਨਿਆਂ ਮੰਗਣਾ ਹੈ। ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਇਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਵੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸਰਦੀ ਹੈ?

ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਜੁਰਮ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਾਧਾਰਨ ਲੁੱਟ-ਖੋਹ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਨਾਲ ਛਪ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਲੀਸ ਸਾਧਾਰਨ ਜੁਰਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਬਚਾ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਅਤਿਵਾਦ ਦਾ ਹੁੱਧਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਉਹੋ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਣਗੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਲਏ ਸਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਾਲੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਪਰਦਾ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਸਗੋਂ ਜਿਹਦੇ ਜੀ ਆਇਆ ਉਹਦੇ ਗਲ ਸਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਦਮਨ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਦਮਨ ਚਕਰ ਚਲਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਣੀ ਪਵੇ। ਉਹ ਦਿਨ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਰਾਜ ਭਾਗ ਕੇਵਲ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਜਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦੇ ਸਗੋਂ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਹੋਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਬੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਜਿੰਨੀ ਵਾਰ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਉਤੇ ਕਾਬਜ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਵਲ ਕਦੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਅਕਾਲੀ ਵਜ਼ੀਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫੇਰ

ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਭਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ। ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਬਾਦਲ ਜਾਂ ਜਸਟਿਸ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਗੱਲੋਂ ਵੀ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਹਿਤ ਜਾਂ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਰਹੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜੇ ਭਾਵੇਂ ਦੋ ਚਾਰ ਹੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਅਲਾਮਤ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਹਿਤ ਲਈ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਬੁਣਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਜੇ ਤਕ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਹੀ ਦਮ ਭਰਦੀ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰ ਅਜੇ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਗੀਆਂ ਔਖਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਹਨ। ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਫੌਰੀ ਲੋੜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਨੀਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਢਾਲਣ ਦੀ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਰਤਿਆਂ ਧਰਤਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਸੂਚੇਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਖਤ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਦਲੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪੁੰਜੀਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵਚਨਬੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਰਸਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਵਾਸਾ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪਿੰਡਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਮਿਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਹੈ। ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਸੂਚੇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚਰਚੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੁਰੰਤ ਪੰਜਾਬੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਕਾਰਜ ਬੋਝੀ ਸਖਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਵਜ਼ੀਰ ਇਸ ਪੱਖ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਵਰਤਣਗੇ। ਅਕਾਲੀ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਮਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਪਰਵੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਇਕੱਲੇ ਕਦਮ ਦਾ ਅਸਰ ਜਾਦੂ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਚਿਤਾਵਨੀ ਮਿਲੇਗੀ ਸਗੋਂ ਪੂਰਨ ਭਰੋਸਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਬਜ ਹੈ।

(24 ਜਨਵਰੀ 1986)

(iv) ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਪੇਂਡੂ ਵਸੋਂ ਦੇ ਲਗਪਗ 75% ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਬਾਦੀ ਦੇ ਲਗਪਗ 15 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਜੋ ਕਿ 80% ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ 9 ਲੱਖ ਲੋਕ ਖਸਰੇ ਨਾਲ ਮਰਦੇ ਹਨ। ਘੱਟ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਚਾਰ ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਬਿਲਕੁੱਲ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹਨ ਤੇ ਹਰ ਸਾਲ 24 ਲੱਖ ਬੱਚੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਚਾਰ ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਪੂਰਨ ਪਾਗਲਪਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਦੇਸ਼ੀਆ ਦੀ 40 ਕਰੋੜ ਵਸੋਂ ਗਲਰੀਡ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਸੈਂਕੜੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਹੀ ਅੰਕੜੇ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਕ ਅਰਬ 50 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦਵਾ ਦਾਰੂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਘੱਟ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਔਸਤਨ 3700 ਲੋਕਾਂ ਪਿਛੇ ਇਕ ਡਾਕਟਰ ਹੈ ਜਦਕਿ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਲੱਖ ਪਿਛੇ 85 ਡਾਕਟਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(v) ਘੱਟ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ 60 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ।

(vi) ਇਕ ਹੋਰ ਮੁਸੀਬਤ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਮੰਡਲਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਜੰਗੀ ਤਬਾਹੀਆਂ ਦੀ ਮੁਸੀਬਤ! ਪਹਿਲੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਵਿਚ 1 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਵਿਚ 5 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਮਰੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੀਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਹੀ ਖਤਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਕੱਲੀ ਇਰਾਨ-ਇਰਾਕ ਜੰਗ ਹੀ ਹੁਣ ਤੱਕ 10,00,000 ਜਾਨਾਂ ਲੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ 1000 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਨੇਕਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਗੁਪਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਰਾਸੀਮੀ ਤਜਰਬੇ ਜੰਗੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋਕਿ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਫੈਲਾਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨਾਂ ਨਿਗਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੈ ਇਕ ਝਲਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦੀ।

ਇਹਨਾਂ ਅਲਾਮਤਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਲਾਮਤਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਾਮਰਾਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜੋਟੀਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਲੁੱਟ-ਖਸੂਟ ਕਾਰਨ ਹੀ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਗਰੀਬ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਜਮਾਤ ਤੇ ਇਸਦੇ ਜੋਟੀਦਾਰਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਚੋਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ-ਉਤਪਾਦਕ ਵਸਤਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਹਥਿਆਰ, ਆਦਿ) ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਬਦਤਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਅਲਾਮਤਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੇ ਕਾਬਜ ਜਮਾਤ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜੋਟੀਦਾਰ ਹੀ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਅਲਾਮਤਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀ ਹੈ? ਇਹਨਾਂ (ਅਮਰੀਕੀ ਪਤਿਕਾ 24 ਜਨਵਰੀ 1986)

ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ?

East West Travel Ltd.

ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ
ਸਾਰੀ ਹਰ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀਆਂ
ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

Special for India, Pakistan, Fiji and West Indies.

Mike Brar

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਟਿਕਟਾਂ
ਲਈ ਆਪਣੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਈਸਟ ਵੈਸਟ ਟਰੈਵਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਜਿਥੇ
ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਭ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਲਕੀਤ ਬਰਾਰ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ
Ph.(403)235-3661

5320 - 8th AVE. S.E. CALGARY, ALTA T2A 4L7

ਤੀਜ਼ ਕਾਮ ਦੀ ਯਾਦ
ਅਲਾਮਤਾਂ ਦਾ ਫੇਰੀ ਹੱਲ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਫੇਰੀ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਹੱਲ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਇਸ ਆਦਮਖੋਰ ਸਾਮਰਾਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹੀ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕ ਇਸ ਨਰਕਾਂ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਖਹਿੜਾ ਫੁੱਡਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਵਰਗਾਂ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

JASWANT SINGH ARK
KELOWNA, B.C.
(604) 765-0614

MANAGER
MICHAEL OLAJIDE SR.
PHONE: RES: 255-4719
BUS: 873-0922

ਅਸੀਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਇਕ ਖਾਸ ਖਬਰ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੱਕ ਜੋ ਕਿ ਅੱਗੇ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ amateur ਅਤੇ professional fights ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਫਿਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ boxing ਵਿਚ ਜਿੱਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਦਸੰਬਰ ਦੀ 13 ਤਾਰੀਖ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੈਲਗਰੀ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 7000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ Gordon Henna of Fort St. John ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਬੜੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ Light weight ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਤੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਲਈ ਬੜੇ ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਾਰੀ ਕੌਮ ਦਾ ਨਾਮ ਉਚਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਕੈਲਗਰੀ ਦੇ ਹਰ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਮੋਹਰਲੇ ਸਫੇ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਰੋ ਛਪੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਕੈਲਗਰੀ ਦਾ ਪੇਰ ਵੀ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਦੀ ਖਬਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੇਪਰ ਵਿਚ ਛਾਪਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪ ਜੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਿਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਮਾੜਾ ਨਾਮ ਦਿਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ

। ਹਰ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਮੋਹਰਲੇ ਸਫੇ ਤੇ ਸਾਡੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਬੁਰਾ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਖਬਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਮੋਹਰਲੇ ਸਫੇ ਤੇ ਛਾਪੋ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਵਿਚ ਵੀ ਹਰ ਇਕ ਕੌਮ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਕੁਝ ਇਜ਼ਾਈਆਂ ਵੀ ਹਨ।

ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ — ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕਾਹਨੂੰਵਾਲਨ ਦੇ ਹਿੰਦਕਾਂਸਟੇਬਲ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਮੁਕਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਲਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ ਸ: ਵਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜਫਰਵਾਲਾ ਤੇ ਤਰਸੇਮੇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਸਖਤਾਂ ਨਾਲ ਲਿਖੀ ਚਿਠੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪੁਲਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਤੇ ਮਾਸਟਰ ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਖਤ ਤਸੀਹੇ ਦਿਤੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਬਦਲ ਲੈਣ ਲਈ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸਿਆਣਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ "ਕੁੜਮ ਕੁਪਤਾ ਟੱਕਰਜੇ, ਪਰ ਗਵਾਂਢ ਕੁਪਤਾ ਨਾ ਟੱਕਰੇ" ਕੁੜਮ ਕੁਪਤਾ ਨੇ ਤਾਂ ਆਉਣਾ ਹੋਇਆ ਕਦੇ ਵਰ੍ਹੇ ਛਿਮਾਹੀ ਪਰ ਗੁਆਂਢ ਤਾਂ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਵੜਦੇ ਸਦਾ ਹੀ ਮੱਥੇ ਵੱਜਦਾ ਹੈ।

ਗੁਆਂਢ ਤਾਂ ਘਰ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਇੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਆਂਢੀ ਬਹੁਤ ਮੋਹ ਪਿਆਰ ਵਾਲੇ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਦੇ ਭਾਗੀ, ਮਿਲਣਸਾਰ, ਸੁਹਿਰਦ ਦੋਸਤ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣ। ਪਰ ਆਮ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁੰਦਾ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ? ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਸੁਹਣੀ ਕਮਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵਧੀਆ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੁਹਣਾ ਹੰਡਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਗਵਾਂਢੀ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ? ਚੰਦਰਾ ਗਵਾਂਢ ਤਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਘੁਟ ਵਾਂਗੂੰ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਗਵਾਂਢ ਬਾਰੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸਭ ਹੀ ਸ਼ਕਾਇਤਾਂ ਕਰਦੇ ਮਿਲਣਗੇ। ਭੈਣ ਜੀ ਮੇਰੀ ਗਵਾਂਢਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮੰਗਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਆਦਤ ਹੈ, ਬਾਰ ਹੀ ਵੱਢ ਕੇ ਖਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਗੁਵਾਂਢੀ ਵਿਆਹਿਆ ਵਰ੍ਹਿਆ ਹੈ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਬਾਪ ਹੈ, ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਬਿਟਰ ਬਿਟਰ ਮੇਰੇ ਘਰ ਵਲ ਹੀ ਝਾਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਗਵਾਂਢਣ ਧੱਲਾ ਝਾਟਾ ਸ਼ਰਮ ਦਾ ਘਾਟਾ, ਪਤੀ ਸਿਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਫੈਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕਰਕੇ ਨਿਕਲਦੀ ਏ ਜਿਵੇਂ ਮੁਕਲਾਵੇ ਚਲੀ ਹੋਵੇ। ਸਾਡੇ ਗਵਾਂਢੀ ਤਾਂ ਗਾਲ ਕੱਢਣਾ ਵੀ ਫੈਸ਼ਨ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਆਦਮੀ ਕੀ, ਅੰਰਤ ਕੀ, ਸਣੇ ਬੱਚੇ ਏਨੀਆਂ ਗੱਦੀਆਂ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੁਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਵਾੜ ਵਾੜ ਰਖੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਾ ਸਿੱਖ ਲੈਣ।

ਗਵਾਂਢੀ ਨਾਲ ਉਂਘਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਾਂਝ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਘਰ ਦਾ ਅਸਲ ਭੋਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਗੁਆਂਢ ਤਾਂ ਘਰ ਦੀ ਰਾਖੀ ਵੀ

ਚੰਦਰਾ ਗੁਆਂਢ ਬੁਰਾ

ਪ੍ਰੋ. ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ

ਰਖਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮਾੜਾ ਗਵਾਂਢ ਘਰ ਵਿਚ ਖੁਦ ਚੋਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਵੀ ਮਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਗਵਾਂਢ ਤੁਹਾਡੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਘੁੰਮਣ, ਫਿਰਨ, ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਕਦੀ ਨਿਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਰਖਦਾ ਨਾ ਹੀ ਟੋਕਾ ਟਾਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੁਗਲੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਚੰਦਰਾ ਗਵਾਂਢ ਤਾਂ ਬਾਰ ਟੱਪਦਿਆਂ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੁੱਛੇਗਾ ਕਿ ਕਿਥੇ ਚਲੇ ਹੋ, ਕੀ ਲੈਣ ਚਲੇ ਹੋ। ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜੁਆਬ ਵੀ ਦੇਣਾ ਪਏਗਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਆਉਣ ਤਕ ਉਹ ਫਿਰ ਤੁਹਾਡੇ ਗਾਹਾਂ 'ਚ ਅੱਖਾਂ ਵਿਛਾਈ ਤੁਹਾਡੀ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਧਰੇ ਉਸ ਨਾਲ ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦ ਲਿਆਏ। ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਖਾਓਗੇ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਗਿੱਧਰ ਲੈਂਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਪਹਿਨੋਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਭ ਰੋਟ ਉਸ ਦੀ ਡਾਇਰੀ ਤੇ ਨੱਟ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਚੰਗਾ ਗਵਾਂਢ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸਗੋਂ ਆਪਣੀ ਚਾਦਰ ਵੇਖ ਕੇ ਪਰ ਪਸਾਰਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਧੀਆ ਪੁੱਟ, ਵਧੀਆ ਹੰਡਾਉਣ ਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਘੁੰਮਣ ਫਿਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਈਰਖਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਚੰਦਰਾ ਗਵਾਂਢ ਵਿਚ ਈਰਖਾ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ

ਹੀ ਹੈ ਗੀਸ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਨਵਾਂ ਸੂਟ ਸਵਾਇਆ ਹੈ, ਅਗਲੇ ਦੇ ਘਰ ਭਾਵੇਂ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਨੂੰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਸ਼ਾਮ ਤਕ ਤੁਹਾਡੇ ਬਰਾਬਰ ਸੂਟ ਜ਼ਰੂਰ ਘਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੇ ਜੇ ਉਹ ਸੂਟ ਨਵਾਂ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੁਹਾਡੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਬਲੈਕ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਸ ਕੇ ਘਰੋਂ ਘਰੀ ਢੰਡਰਾ ਪਿਟਦੀ ਫਿਰੇਗੀ। ਕੀ ਪਤਾ ਕਿਥੋਂ ਪੈਸੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਨਿਤ ਨਵੇਂ ਸੂਟ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪਾ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਰ ਵੀ ਦੋ ਚਾਰ ਗੱਲਾਂ ਜੋੜ ਕੇ ਤੁਹਾਡੀ ਖੂਬ ਖਾਤਰਦਾਰੀ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ।

ਸ਼ਰਾਬੀ ਗਵਾਂਢ ਵੀ ਨਿੱਤ ਦੀ ਸਿਰਦਰਦੀ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣੀ, ਅੰਰਤ ਨੂੰ ਕੁਟਾਪਾ ਚਾੜ੍ਹਨਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਹਾਲ ਦੁਹਾਈ ਕਰਨੀ ਆਦਿ ਉਸ ਘਰ ਦੇ ਖਾਸ ਲਛਣ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਗਵਾਂਢ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਐਸੀ ਤੋਸੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਉਧਰ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸਦਾਚਾਰ ਦਾ ਪੰਛੀ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਤਿੱਤਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਤੁਹਾਡਾ ਗੁਆਂਢ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਨਿਰਖ ਪਰਖ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੰਟ ਕੰਟ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਾਹਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਆਦਿ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜੁਆਬ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸੱਵਿਧਾਨਕ ਹੱਕ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਰੋਡੀਓ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਉੱਚੀ ਕਰਕੇ, ਤੰਗ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਗਵਾਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਪਤਾ ਹੈ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਕਿਹੜੇ ਵਜ਼ੀਫੇ ਜਿਤਣ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਲੋਕਾਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਬਾਰੇ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕਾਲਜਾਂ ਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਫਦ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, —ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਵਫਦ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮੰਡ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਬੀਰ, ਅਜੀਤ ਸਾਹੀ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ: ਐਸ.ਐਸ. ਬੱਲ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ: ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ: ਕਪੂਰ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਅਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ

ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਡਾ: 1985-86 ਤੋਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਪੈਟਰਨ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾਉਣਗੇ। ਉਹ ਮੰਗ ਪਤਰ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ, ਵਿਦਿਆ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ, ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਡਾ: ਬਿੰਦ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿਤੀ ਗਈ।

ਤੇਰੇ ਬੁਹਿਉਂ

ਅਵਤਾਰ (ਲੰਡਨ)

ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਬੁਹਿਉਂ
ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਰੋਵਾਂਗਾ।
ਏਥੇ ਤਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਤਲੀਆਂ
ਦਾ ਇਕ ਝਰਨਾ ਹੈ।
ਤੇ ਹੰਝੂਆਂ ਨੇ ਕੱਲਿਆਂ
ਖਬਰੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।
ਮੈਂ ਨੰਗ ਵੀਰਾਨੇ
ਕੱਪੜ ਲੀੜਾ ਹੋਵਾਂਗਾ
ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਬੁਹਿਉਂ
ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਰੋਵਾਂਗਾ।

ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਬੁਹਿਉਂ
ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਹੱਸਾਂਗਾ।
ਏਥੇ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਸੰਗਤ ਹੈ
ਮਰਯਾਦਾ ਹੈ।
ਤੇ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਤੇਰਾ ਨੌਕ ਇਰਾਦਾ ਹੈ
ਮੈਂ ਬੰਦ ਡੋਡੀਆਂ
ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਦੱਸਾਂਗਾ

ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਬੁਹਿਉਂ
ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਹੱਸਾਂਗਾ।

ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਬੁਹਿਉਂ
ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਬੋਲਾਂਗਾ।
ਏਥੇ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਬੋਲਾਂ
ਦੀ ਇਕ ਆਰੀ ਹੈ।
ਤੇ ਜੀਭ ਮੇਰੀ ਜਿਉਂ
ਸਿੱਕੇ ਵਰਗੀ ਭਾਰੀ ਹੈ।
ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਅ ਦੇ
ਬੁੱਲੇ ਦੇ ਸੰਗ ਤੋਲਾਂਗਾ।
ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਬੁਹਿਉਂ
ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਬੋਲਾਂਗਾ।

ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਬੁਹਿਉਂ
ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਸੋਚਾਂਗਾ।
ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੀ ਸੰਗਤ
ਦੀ ਸਜਬੂਰੀ ਹੈ।
ਜਾਂ ਮਨ ਦਾ ਮਿਰਗ ਡਰਾਉਂਦੀ
ਤਨ ਦੀ ਦੂਰੀ ਹੈ।
ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਵਿਛੜਕੇ
ਬਹੁਤ ਵਿਗੋਚਾਂਗਾ
ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਬੁਹਿਉਂ
ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਸੋਚਾਂਗਾ।

ਡੇਰੇ ਉਤੇ ਹਮਲਾ

ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ, (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ)
—ਨਿਹੰਗ ਚੀਫ ਤਰਨਤਾਰਨ ਬਾਬਾ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਚਿਲੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਅਸਲੇ ਨਾਲ ਡੇਰਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਡੇਰੇ ਉਤੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਬੇਰਹਿਮ ਕਤਲ

ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ, (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ)
—ਬਾਣਾ ਮਹਿਤਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੁੰਗ ਦੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮੇਲੀ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਤਕ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮਹਿਤਾ ਚੌਕ ਦੇ ਇਕ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਤੀ ਸੀ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

NORTH AMERICAN LIFE ASSURANCE COMPANY

NORTH AMERICAN LIFE

- Life Insurance
- Mortgage Insurance
- Children's educational Plans
- R R S P

Malkiat Mutti
representative
320, 815 West Hastings St.
Vancouver, B.C. V6C 2W1

Bus. 685-9335
Res. 522-7167

ਨਿਰਮੋਹੇ ਪੁੱਤਾਂ ਦੀ ਉਦਾਸ ਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੋਟਕਪੂਰਾ

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਭੇਜੇ ਗਏ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਸਗੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਚੁੱਕੀ। ਉਂਜ ਤਾਂ ਇਹ ਬੜੀ ਆਮ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ 14 ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਆਉਂਦੇ ਕਿੱਤੇ ਕੁ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦੇ। ਇਹ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਸ਼ਾਇਦ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਹੀ ਹਿੱਸੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪੁੱਤ ਸਦਾ ਕਪੂਰਤ ਬਣਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਬੰਗਾਲੀਆਂ, ਗੁਜਰਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਮਦਰਾਸੀਆਂ ਵਾਂਗ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਉਤੇ ਮਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਪੰਜਾਬ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਬੇਹੱਦ ਸੰਕਟ ਭਰੇ ਦੌਰ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਿਖਰ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਹੋਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਫਿਰਕੂ ਸੋਚ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਹਿਕੇ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲਣਾ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਗਏ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ 95 ਫੀਸਦੀ ਵਸੋਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਏਧਰਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਮੰਨਣ ਨਾਹ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾਈ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵੰਡਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸੂਬੇ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਫਿਰਕੂ ਜ਼ਹਿਰ ਦਾ ਹੀ ਕ੍ਰਿਸਮਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਪਿਛੋਂ ਅਤੇ ਬੜਾ ਲਮਕਾ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੂਬਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਭਾਸ਼ਾਈ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵੰਡੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਅਖੀਰਲਾ ਸੂਬਾ ਸੀ।

ਉਪਰੀ ਨਜ਼ਰੇ ਵੇਖਿਆਂ ਇਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਨਾ ਮੰਨਣਾ ਹੀ ਸਾਰੇ ਪੁਆੜੇ

ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ ਪਰ ਤਸਵੀਰ ਦਾ ਦੂਜਾ ਰੁਖ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਵਧੇਰੇ ਦਿਲ-ਦੁਖਾਉ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਹਰ ਬੰਦੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਸਦਾ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਪਰ ਗਲਤ ਸੋਚ ਵਾਲੇ (ਜੋ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਬਹੁ-ਸੰਮਤੀ ਵਿਚ ਹਨ) ਦੋਹਾਂ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਸਦਾ ਦਗਾ ਕਮਾਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਮਿਸਾਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਬੜੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਯਾਦ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਗੱਲ 1961 ਦੀ ਮਰਦਮ-ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸਾਡੀ ਇਕ ਮਾਨਯੋਗ ਪੰਜਾਬਣ ਵਿਜੈ ਚੌਹਾਨ ਦੇ ਘਰ ਮਰਦਮ-ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਗਿਆ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਸ਼ਿਵਦਾਨ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ (ਜੋ ਹਿੰਦੀ-ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਹਨ) ਪਾਸੋਂ ਪੁਛ ਪੁਛ ਕੇ ਖਾਨਾਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਗਾ। ਪੁਛ ਗਿਛ ਤੋਂ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੌਹਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਜਦ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੰਮ ਮੁਕਾ ਕੇ ਉਠਣ ਲਗਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਤਾਂ ਪੁੱਛੀ ਨਹੀਂ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੌਹਾਨ ਦੇ ਕੋਟੇ ਵਾਲ ਅਤੇ ਸਾੜੀ ਵੇਖ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲਗਾ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਖਾਨਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਭਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜੀ, ਹਿੰਦੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੌਹਾਨ ਤਾਂ ਵਰ੍ਹ ਪਏ ਕਿ ਮੇਰੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈ ਤੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪੁਛਿਆਂ ਹੀ ਹਿੰਦੀ ਭਰ ਦਿਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਪਾਸੋਂ ਕਟਵਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦਰੁਸਤ ਕਰਵਾਈ। ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਵੇਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਪ੍ਰੀਤ ਲੜੀ ਵਿਚ ਲਿਖ ਦਿਤਾ ਕਿ ਰਾਬਿੰਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਇਹ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਕੋਲ ਬੇਹੱਦ ਤਕੜਾ ਲਿਖਤੀ ਰੋਸ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਵਾਰਸਸਾਹ ਕਿਸ ਗੱਲ 'ਟੈਗੋਰ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚੋਂ ਆਤਮ-ਗੀਣਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕਦੋਂ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹਾਲ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਦਾ ਸੀ। 1967 ਵਿਚ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹੋਈ। ਨਾਵਲਕਾਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੈਂ ਵੀ ਉਦੋਂ ਬੰਬਈ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਪ੍ਰਤੀ ਗੀਣਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ

ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਹਨੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹਿੰਦੂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਆਟੋਗ੍ਰਾਫ ਲੈਣ ਲਈ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਟੋਗ੍ਰਾਫ ਤਾਂ ਦੇ ਦਿਆਂਗਾ, ਪਰ ਦਿਆਂਗਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ। ਬਾਕੀ ਤਾਂ ਮੰਨ ਗਏ ਪਰ ਇਕ ਲੜਕਾ ਕਹਿਣ ਲਗਾ, 'ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਜੀ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਆਟੋਗ੍ਰਾਫ ਦਿਉ।' ਸਾਹਨੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਯਾਰ ਤੂੰ ਏਨੀ ਸੁਹਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਬੋਲੀਐਂ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਹੀ ਜਾਪਦੈਂ। ਮੁੰਡਾ ਕਹਿਣ ਲਗਾ ਜੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਹੀ। ਪਰ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਹੋਇਆ ਦਿੱਲੀ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਹਨੀ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿਣ ਲਗੇ, 'ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੀਲ ਦੂਰ ਰਹਿਨੇ ਮੇਰੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਅਜੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈ ਤੇ ਤੇਰੀ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ

ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਸਗੋਂ ਮੇਰਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਹੋਏ ਹਨ, ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ। ਜਦ ਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੇ 'ਠੇਕੇਦਾਰ' ਬਣੇ ਸਿੱਖ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਤੀ ਗੀਣ-ਭਾਵ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਸਿੱਖ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧ ਮਿਸਾਲਾਂ ਹਨ, ਵਿਕੋਲਿਤਗੀਆਂ ਨਹੀਂ।

ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਲਾਇਨਜ਼ ਕਲੱਬ ਦੇ ਇਕ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਗੋਟਾਇਰਡ ਮੇਜਰ ਸਾਹਿਬ ਹਨ। ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਇਕ ਵੇਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਏ ਕਿ ਲਾਇਨਜ਼ ਕਲੱਬ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਤੁਸੀਂ 'ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ' ਵਿਚ ਦੇ ਦਿਉ। ਮੈਂ ਵੇਰਵੇ ਲੈ ਲਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਰਾਈਟ-ਅੱਪ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਛਪ

ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਹੋਣ ਵਿਚ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾਈ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵੰਡਣ ਦਾ ਵਾਇਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬੋਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸੂਬੇ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਗਿਆਨਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਨੇ ਹਿੰਦੀ 'ਚ ਆਟੋਗ੍ਰਾਫ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਲਈ ਮੇਰੇ ਹੋ ਕੇ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਮਾਣ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ।

ਨਾਲ ਈ ਬੋਲੀ ਹੋਰ ਹੋ ਗਈ। ਮੁੰਡਾ ਭਿਜਕ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲਗਾ ਚੰਗਾ ਜੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਈ ਆਟੋਗ੍ਰਾਫ ਦੇ ਦਿਉ।

ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ, ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ, ਡਾਕਟਰ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ, ਡਾ: ਟੀ ਆਰ ਵਿਨੋਦ, ਰਾਮ ਸ਼ਰੂਪ ਅਟਵੀ ਅਤੇ ਮੋਹਨ ਭੰਡਾਰੀ ਵਰਗੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲੋਂ ਘਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਇਤਫਾਕ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ 'ਸਿੱਖ' ਹਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਬੇਹੱਦ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮੇਰਾ ਭਾਵ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗੋ ਬੋਲੀ

ਗਿਆ। ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਪਿਛੋਂ ਉਹ ਉਚੇਚੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਏ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਕਿ ਸਾਡਾ ਉਹ ਵੇਰਵਾ ਤਾਂ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਹੇਰਾਨ ਹੋਇਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਹ ਤਾਂ ਕਈ ਦਿਨ ਹੋ ਗਏ ਛਪੇ ਨੂੰ। ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਦਿਉ। ਮੈਂ ਲੁੱਭ ਕੇ ਦੇ ਦਿਤਾ। ਅਖਬਾਰ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰਨ ਲਗੇ ਤਾਂ ਬੋਲੇ 'ਦਰਅਸਲ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਜੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਘਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਖਬਾਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਪੜ੍ਹਨ।' ਮੈਂ ਕੁਝ ਅੱਖਾ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਛਪਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਏਨੀ ਨਫਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਵੇਰ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਛਪਾਇਆ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਖਬਾਰ

ਚ ਈ ਕਰੋ।

ਤਿੰਨ ਕੁ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਗੋਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ ਜੋ ਬੀ ਟੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਲੱਗਾ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ ਕੇ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ (ਜੋ ਯੂ ਪੀ ਤੋਂ ਸਨ) ਅਤੇ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਸ ਕਪਤਾਨ (ਜੋ ਬਿਹਾਰ ਨਾਲ ਤੁਅਲਕ ਰਖਦੇ ਸਨ) ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਪਿਛੋਂ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪ੍ਰਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦੇ 'ਸਿੱਖ' ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਭਾਸ਼ਨ ਦੇਣ ਉੱਤੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ, 'ਮੁਆਫ ਕਰਨਾ ਮੈਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਇਸ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਹੀ ਬੋਲਾਂਗਾ...'। ਉਹ ਘੱਟਾ ਭਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ 'ਬੋਲੀ ਗਏ', ਰੋਲਾ ਗੱਪਾ ਪਈ ਗਿਆ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪੱਲੇ ਕੁਝ ਨਾ ਪਿਆ।

ਕੁਝ ਚਿਰ ਹੋਇਆ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ ਇਕ ਪੁੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹੋਈ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਟਾਈਪ ਕਰਕੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡੀ। ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ ਪੁੱਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸੁਚਨਾ ਪੰਜਾਬੀ 'ਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਦ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਜ-ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈ। 'ਸਿੱਖ' ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਉੱਤਰ ਸੀ ਕਿ, 'ਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਉਣ ਨੂੰ ਜੀਅ ਤਾਂ ਬੜਾ ਕਰਦੇ ਪਰ ਪੈਂਟ-ਕੋਟ ਬਿਨਾਂ ਸਰਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਉਣ' ਵਾਂਗ ਲਗਦੀ ਸੀ।

ਇਸ ਗੀਣ-ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸਿਖਰ ਅਤੇ ਬੇਹੱਦ ਦੁਖਦਾਈ ਮਿਸਾਲ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਖ ਨੇਤਾ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਰਾਜ-ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੁਆਉਣ ਲਈ ਹਰ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਮੋਹਰੀ ਹੋ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਵੀ ਬੜਾ ਕੁਝ। ਇਸ ਨੇਤਾ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਇਕ ਕਾਂਗਰਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਗਿਆਂ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਸਾਬੀ ਐਮ ਐਲ ਏ ਹੋਸਟਲ ਲਾਗਲੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਤੋਂ ਕਾਰ ਵਿਚ ਪੈਟਰੋਲ ਪੁਆ ਰਹੇ ਸਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਇਕ ਸਾਬੀ ਦੇ ਇਕ ਮਿੱਤਰ ਅਚਾਨਕ ਉਥੇ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਬੜੇ ਨਿੱਘ ਤਰੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੋਠੀ ਲੈ

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 13 ਤੇ)

AIR-INDIA ANNOUNCES TWO WAYS TO FLY AIR-INDIA TO INDIA. AND LOTS OF REASONS WHY.

From Canada, it's simple to fly your airline to India.

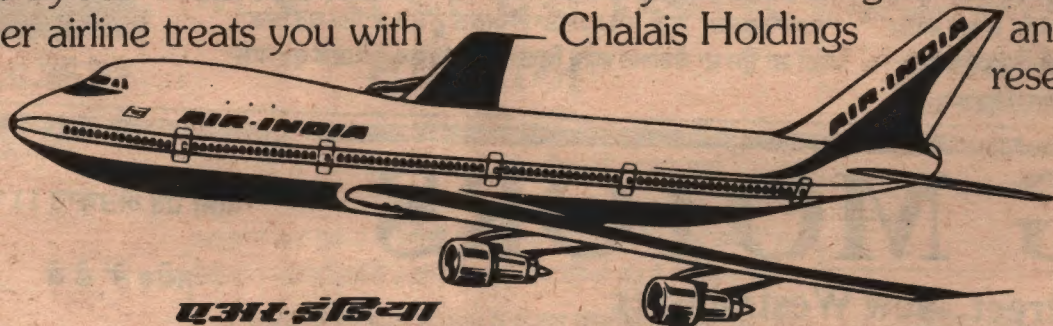
1. Fly to New York and connect with Air-India for our 8:15 nightly departure for Delhi or Bombay.

2. Fly to London and pick up Air-India there.

You'll want to fly Air-India to India because no other airline treats you with

such understanding. Because no other airline provides you with both continental and authentic Indian food, the latest Indian and western movies and music. Because no other airline is, after all, Indian.

So fly Air-India from Canada to India connecting in either New York or London. See your travel agent or contact our GSA Chalais Holdings and make your reservations now.

एअर इंडिया

AIR-INDIA

WE'RE YOUR AIRLINE

Montreal: 842-1805 / 1-800-361-2813

Toronto: 865-1033 / 1-800-268-9582

Vancouver: 879-0271 / 1-800-663-3433

ਫਿਲਮ ਦਰਸ਼ਣ

1985 ਵਪਾਰਕ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਾਲ

ਸਾਲ 1985 ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮੇ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਲ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਵਿਚ ਜੋ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵਿਹੁਣਾ ਮਾਹੌਲ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਸਫਲਤਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਪਾਰਕ ਸਿਨੇਮੇ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸਟ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਮਝਣ ਲਗ ਪਏ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ ਤੇ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਣ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਢੁੱਡਣ ਲਗ ਪਏ ਸਨ ਤੇ ਬਹੁਤੇ ਫਿਲਮੀ ਲੋਕ ਟੀ. ਵੀ. ਵਲ ਰੁਝਾਨ ਕਰਨ ਲਗ ਪਏ ਸਨ। ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਕਲਾਕਾਰ ਤਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਹੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਗਿਮਾਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵੀ ਟੀ ਵੀ ਲਈ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਸੀਰੀਅਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਰੁਝ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਤੋਂ ਖਲਾ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਫਿਲਮੀ ਲੋਕ ਜਿਸ ਟਾਹਟੀ ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਉਸਨੂੰ ਹੀ ਕਟਣ ਲਗ ਪਏ ਹਨ। ਪਰ 1985 ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮੇ ਦਾ ਨਾ ਹੀ ਵੀਡੀਓ ਫਿਲਮਾਂ ਕੁਝ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਸਿਨੇਮੇ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਟੀ. ਵੀ. ਦਾ ਜੋ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਹੈ ਵੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਕਤੀ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਗੁਜਰ ਚੁਕਾ ਹੈ।

ਖੁਸ਼ਬੂ ਅਤੇ ਫਰਹਾ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਵਪਾਰਕ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਾਲ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਸਨੂੰ ਕਲਾ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਲ ਵੀ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਾਲ ਗੋਰੇ, ਸ਼ਰਾਬੀ ਤੇ ਪਿਆਰ ਝੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਗੋਲਡਨ ਜੁਬਲੀ ਮਨਾ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਛੋਟਾ ਚੇਤਨ, ਆਜ ਕੀ ਅਵਾਜ਼, ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ, ਸਾਹਿਬ, ਆਂਧੀ ਤੂਫਾਨ, ਤਵਾਇਫ, ਪਾਤਾਲ ਭੈਰਵੀ, ਯੁਧ, ਅਰਜਨ ਅਤੇ ਮੁਹਬਤ ਆਦਿ ਫਿਲਮਾਂ ਨੇ ਸਿਲਵਰ ਜੁਬਲੀਆਂ ਮਨਾਈਆਂ, ਰਾਮ ਤੇਰੀ ਗੰਗਾ ਮੇਲੀ, ਜੋ ਇਸ ਸਾਲ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਫਲ ਮੰਨੀ ਗਈ 100 ਵਾਂ ਦਿਨ ਮਨਾ ਕੇ ਸਿਲਵਰ ਜੁਬਲੀ ਵਧ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਗੋਲਡਨ ਤੇ ਪਲਾਟੀਨਮ ਜੁਬਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪੁਰਾ ਭਰ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੁਰਾਣਾ ਮੰਦਰ, ਜਾਨ ਜਾਨੀ ਜਨਾਰਦਨ, ਜਾਗੀਰ, ਸ਼ਿਵਾ ਕਾ ਇਨਸਾਫ, ਗੁਲਾਮੀ, ਸਾਗਰ ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ ਸੌ ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ। ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜੀਨੇ ਨਹੀਂ ਦੁੰਗਾ, ਤੇਰੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀਆਂ, ਪਿਆਰੀ ਬਹਿਨਾ, ਗੁਫਤਾਰ, ਘਰ

ਸੰਨੀ ਦਿਓਲ

ਮੰਦਾਕਿਨੀ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਹੁਣ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਦਰਸ਼ਕ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਰੁੜ੍ਹ-ਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਤੇ ਉਹ 'ਦਲੇਰ' ਸੀਨਾਂ ਨੂੰ 'ਦਲੇਰੀ' ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਖਣੇ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। 'ਰਾਮ ਤੇਰੀ ਗੰਗਾ ਮੇਲੀ' ਦੇ ਅਰਧਨਗਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਚੁੰਮਣ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਚੁੰਮਣ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਚੁਰਮਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸੀਨਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭਾਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਇਕਠਿਆਂ ਦੇਖਣ ਦੀ ਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ। ਪਰ 'ਰਾਮ ਤੇਰੀ ਗੰਗਾ ਮੇਲੀ' ਦੇ ਨੰਗੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਤੋਂ ਵਗੇਰ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਾਲ ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਵੀ ਉਘੜ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਕਿ ਸਟਾਰ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਜ਼ਾਮਨ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਹੀ ਸਟਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖ ਸਕਦੀ ਹੈ। 'ਰਾਮ ਤੇਰੀ ਗੰਗਾ ਮੇਲੀ' ਮਨਮੋਹਨ ਡਿਸਾਈ ਦੀ 'ਮਰਦ' ਨਾਲੋਂ ਛੋਟੇ ਸਟਾਰਾਂ ਦੀ ਫਿਲਮ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਧੇਰੇ ਸਫਲ ਰਹੀ। 'ਪਿਆਰ ਝੁਕਤਾ ਨਹੀਂ' ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੇ ਮਿਨੂੰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕਾਇਮ ਕਰ ਦਿਤਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੈਰੀਅਰ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਸੀ। ਜਤਿੰਦਰ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ

ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 19 ਤੇ

FOGG MOTORS

60 - 10th Street, New Westminster

ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਪਿੱਕ ਅਪ ਤੇ ਵੇਨਾਂ ਬੜੀ ਸਸਤੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ

ਚੰਗੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੇਨਾਂ ਤੇ ਪਿੱਕ ਅਪ(ਨਵੀਆਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ) ਖ਼ੀਦਤ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ

ਦੇ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਲਜਮੈਨ ਨੂੰ ਸਦਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ। GMC Chrysler ਜਾਂ Ford ਦੀ ਕਾਰ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਕੇ ਫਖਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਾਰਾਂ ਸਸਤੇ ਰੇਟ ਤੇ ਅਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਹਰ ਐਤਵਾਰ 11 ਵਜੇ

ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ

4 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਖੁਲ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਓ

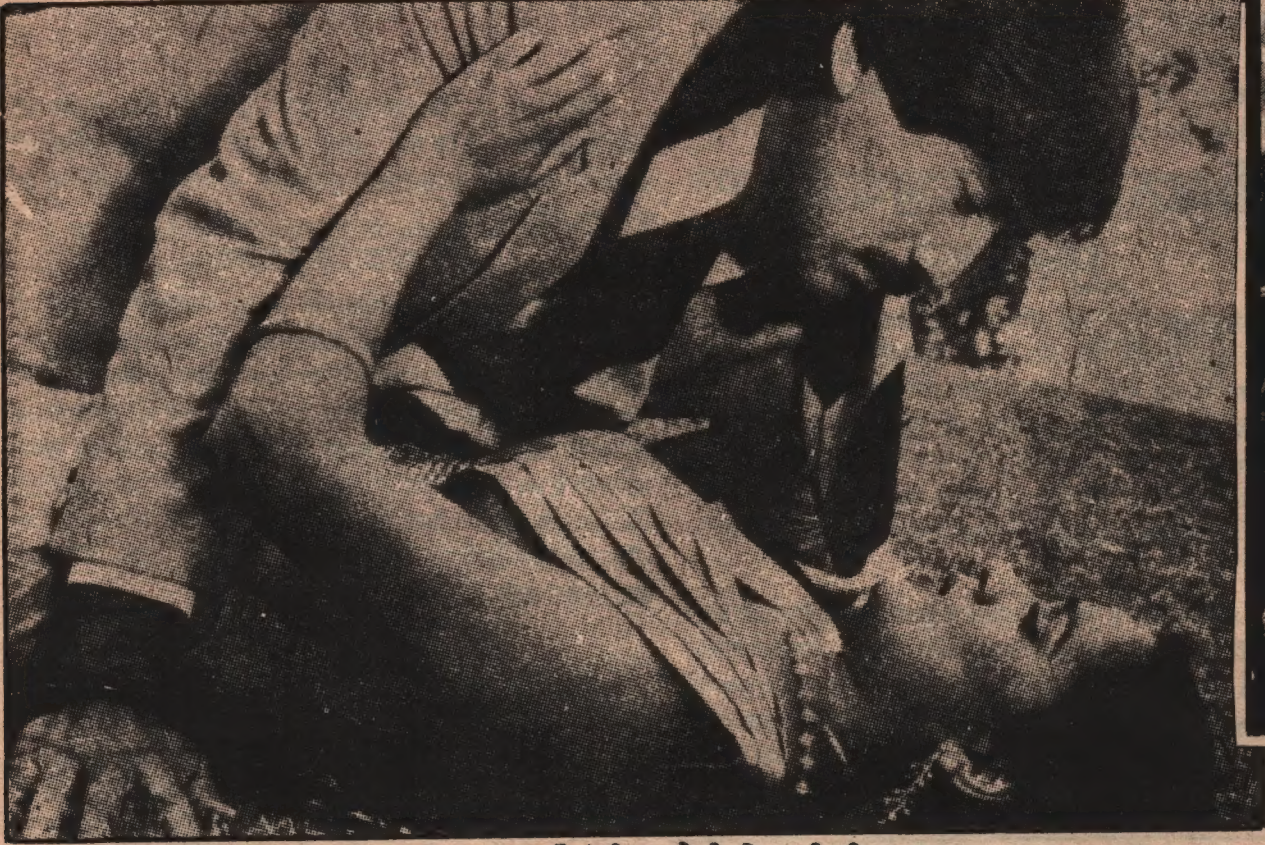
Sukhjinder Bath (Sukhi)
Bus: 522-2821 Res: 594-7712

ਪੰਨਾ 18 ਦੀ ਥਾਂ

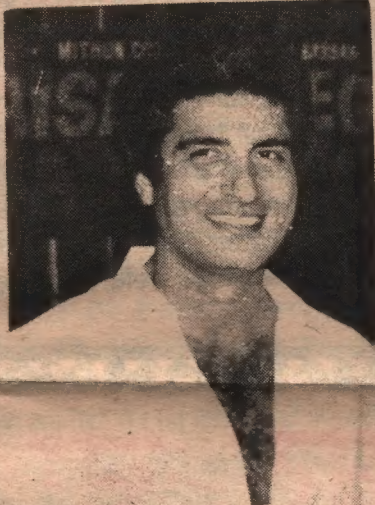
ਵਿਚ 'ਜੈਕਪਾਟ' ਸਮਝਿਆ ਜਾਣ ਲਗ ਪਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕੁਝ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲ ਲਵ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿਗ ਰਹੀ ਉਸਦੀ ਪਸੰਦ 'ਸਿਧੀ' ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਮਸ਼ਾਂ ਬਚੀ।

ਹੀਰੋਇਨਾਂ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੀ ਸੋ ਫੀਸਦੀ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਉਸ ਦੀਆਂ 'ਸਾਹਿਬ' ਅਤੇ 'ਮਰਦ' ਦੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਲੀਜ਼ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਹਿਟ ਹੋਈਆਂ। ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲਾ ਨੰਬਰ ਡਿੱਪਲ ਕਪਾਡੀਆ ਦਾ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਫਿਲਮਾਂ ਰਲੀਜ਼ ਹੋਈਆਂ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 'ਅਰਜਨ' 'ਪਤਾਲ ਭੈਰਵੀ' ਤੇ 'ਸਾਗਰ' ਸਫਲ ਹੋਈਆਂ। ਹੋਮਾ ਮਾਲਿਨੀ ਦੀਆਂ ਸੱਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ,

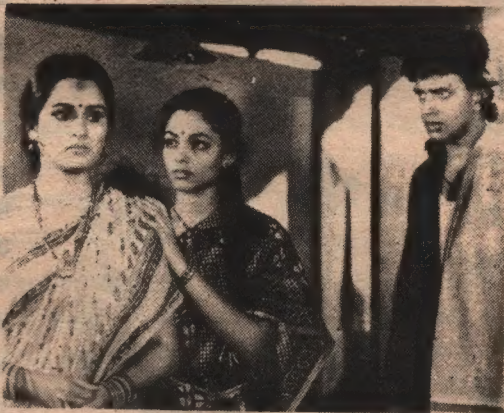

'ਆਜ ਕਾ ਦੌਰ' ਵਿਚ ਜੈਕੀ ਤੇ ਪਦਮਿਨੀ

ਇਸ ਸਾਲ ਅਨਿਲ ਕਪੂਰ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਫਿਲਮਾਂ 'ਸਾਹਿਬ', 'ਯੁੱਧ', 'ਮੁਹੱਬਤ' ਅਤੇ 'ਮੇਰੀ ਜੰਗ' ਰਲੀਜ਼ ਹੋਈਆਂ ਤੇ ਚਾਰੇ ਹੀ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ ਤੇ ਸਫਲ ਰਹੀਆਂ। ਅਮਿਤਾਭ ਬਚਨ ਤੇ ਸਫ ਦੀਆਂ 'ਗੁਵਤਾਰ' ਤੇ 'ਮਰਦ' ਦੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਲੀਜ਼ ਹੋਈਆਂ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸਫਲ ਰਹੀਆਂ। ਅਮੋਲ ਪਾਲੇਕਰ ਦੀ ਇਕ 'ਅਨਕਹੀ' ਰਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਤੇ ਸਫਲ ਰਹੀ। ਕਮਲ ਹਸਨ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਫਿਲਮਾਂ ਰਲੀਜ਼ ਹੋਈਆਂ ਪਰ 'ਸਾਗਰ' ਅਤੇ 'ਗੁਵਤਾਰ' ਹੀ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀਆਂ ਸ਼ਨੀ ਦਿਓਲ ਦੀ ਇਕ 'ਅਰਜਨ' ਆਈ ਤੇ ਚੰਗੀ ਚਲੀ। ਰਜਨੀ ਕਾਂਤ ਦੀ ਵੀ ਅਮਿਤਾਭ ਤੇ ਕ ਕਮਲ ਹਸਨ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਇਕੋ ਫਿਲਮ 'ਗੁਵਤਾਰ' ਰਲੀਜ਼ ਹੋਈ। ਇਸ ਸਾਲ ਸੱਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੱਤ ਫਿਲਮਾਂ ਦ ਜੈਕੀ ਸ਼ਰੂਫ ਦੀਆਂ ਰਲੀਜ਼ ਹੋਈਆਂ, ਪਰ ਤਿੰਨ ਫਿਲਮਾਂ 'ਸ਼ਿਵਾ ਕਾ ਇਨਸ਼ਾਦ', 'ਯੁੱਧ' ਅਤੇ 'ਤੇਰੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀਆਂ' ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀਆਂ। ਰਿਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ 'ਤ ਤਵਾਇਫ' ਅਤੇ 'ਸਾਗਰ' ਚਲੀਆਂ, ਧਰਮਿੰਦਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 'ਗੁਲਾਮੀ' ਠੀਕ ਰਹੀ। ਸ਼ਬੀ ਕਪੂਰ ਦੀਆਂ ਛੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚੋਂ 'ਆਂਧੀ ਝੂਫਾਨ' ਅਤੇ 'ਉਤਸਵ' ਚੰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਚਲੀਆਂ। ਜਦ ਕਿ ਨਸੀਰੁਦੀਨ, ਰਜੀਵ, ਜਤਿੰਦਰ, ਬਤਰੂਘਨ ਸਿਨਹਾ, ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਬੱਬਰ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇਕ ਇਕ ਫਿਲਮ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ ਜਦ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਮਵਾਰ 5, 5, 8, 8, 9 ਤੇ ਦਸ ਫਿਲਮਾਂ ਰਲੀਜ਼ ਹੋਈਆਂ। ਫਾਰੂਖ ਸ਼ੇਖ, ਸਵਰਗੀ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, ਗੌਰਵ, ਰਾਜਨ ਸਿਪੀ, ਸੰਜੇ ਦਤ, ਸੰਦੀਪ ਪਾਟਿਲ ਅਤੇ ਰੋਹਨ ਕਪੂਰ ਦੀਆਂ ਕਰਮਵਾਰ 3, 2, 2, 2, 1 ਅਤੇ 1 ਫਿਲਮਾਂ ਰਲੀਜ਼ ਹੋਈਆਂ ਪਰ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ ਤੇ ਟਿਕ ਨਾ ਸਕੀਆਂ।

ਰਾਜ ਬੱਬਰ

ਰਾਖੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਚੋਂ ਇਕ, ਮੰਦਾਕਿਨੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਚੋਂ ਇਕ, ਦਿਵਿਆ ਰਾਣਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਚੋਂ ਇਕ ਪੁਨਮ ਢਿੱਲੋਂ ਦੀਆਂ ਦਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ, ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਂ ਵਿਚ ਦੋ, ਗੀਤਾ ਰਾਇ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ, ਪਦਮਿਨੀ ਕੋਲ੍ਹਪੁਰੀ ਦੀਆਂ ਛੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ, ਵਿਜੇਅਤਾ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਅਤੇ ਰੇਖਾ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਵਿਚੋਂ ਇਕ 'ਉਤਸਵ' ਹੀ ਹਿਟ ਰਹੀ। ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਸ਼ੇਖਾਵਾਰੀ ਦੀਆਂ ਗਿਆਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ, ਅ ਅਨੀਤਾ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਛੇਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ, ਜਯਾ ਪ੍ਰਧਾ ਦੀਆਂ ਸੱਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ, ਰਤੀ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਦੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਫਿਲਮ ਹਿਟ ਰਹੀ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੁਪਰਹਿਟ ਸਟਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਵ ਦੀਆਂ ਇਸ ਸਾਲ ਤਿੰਨ ਫਿਲਮਾਂ ਰਲੀਜ਼ ਹੋਈਆਂ ਤੇ ਤਿੰਨੇ ਹੀ ਫਲਾਪ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ, ਜਾਨਤ ਅਮਾਨ, ਸਾਧਨਾ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਵੀ ਤਿੰਨ ਤਿੰਨੋਂ ਰਲੀਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਫਲਾਪ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਖੁਸ਼ਬੂ, ਵਰੁਣਾ, ਸਲਮਾ ਆਗਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਦੋ ਫਿਲਮਾਂ ਰਲੀਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਪਿਟ ਗਈਆਂ। ਮੁਨਮੁਨ ਸੇਨ, ਪ੍ਰੀਆ ਤੇ ਦੁਲਕਰ ਤੇ ਪਰਵੀਨ ਬਾਬ ਦੀ ਇਕ ਇਕ ਫਿਲਮ ਰਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਤੇ ਫਿਲਮ ਹੋ ਗਈ।

ਬੀ. ਡੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵੀ ਇਸੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਮਰ ਗਈਆਂ। 'ਫੋਟਾ ਚੋਰਨ' ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਪੜਾਧੜ ਬੀ ਡੀ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਨਾ ਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਸਫਲਤਾ ਸਿਰਫ 'ਸ਼ਿਵਾ ਕਾ ਇਨਸ਼ਾਦ' ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। 'ਮਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ' ਅਤੇ 'ਸਾਮਰੀ' ਫਲਾਪ ਹੋ ਗਈਆਂ ਜਿਸਨੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਤੇ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਬੀ ਡੀ ਵਿਚ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਖਿਆਲ ਛੱਡ ਦਿਤਾ।

ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਤੇ 1985 ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮੇ ਲਈ ਮੁਬਾਰਕ ਸਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਨਵੀਆਂ ਆਸਾਂ ਨਾਲ 1986 ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਲਮੀ ਲੋਕ ਨਵੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਆਸਾਂ ਸੰਜੋਈ ਅਗੇ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ।

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ SUBSCRIPTION FORM

To

The Canada Darpan
P.O.Box. 67344, STN. 'O'
VANCOUVER, B.C.
CANADA V5W 3T1

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as
my Subscription for the year(s)..... I may be
sent the newspaper at the following address :

Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.....

One Year	25 dollars
Two Year	45 dollars
Three year	65 dollars
Life membership.....	300 dollars
ASIA.....	100 dollars[a year]
U.S.A.	30 dollars [a year]
Europe	100 dollars[a year]
Africa	100 dollars [a year]

ਭਜਨ ਲਾਲ ਚੌਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਤਾਰਪੀਡੋ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਹਰਿਆਣਾ ਵਲੋਂ ਅਬੋਹਰ ਫਾਂਜਿਲਕਾ ਅਤੇ ਸਤਲੁਜ ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਖਟਾਈ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਇਸ ਵਿਚ ਖੁਦ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਲੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ ਜਦੋਂ ਤਕ ਅਬੋਹਰ ਫਾਂਜਿਲਕਾ ਦੇ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸਤਲੁਜ ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਮੁਕੰਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਸਿਆਸੀ ਸਰਕਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ 13 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਮੈਥਿਊ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦੀ ਜਾਏਗੀ ਅਤੇ ਮਸਲਾ ਹਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਜਣ ਦਾ ਰੋਲਾ ਪਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਗਰ ਲਾ ਕੇ 23 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਸਤਾ ਰੋਕੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਚੌਧਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ 1987 ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਬਹੁਮਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਰਾਵੀ ਬਿਆਸ ਪਾਣੀਆਂ 'ਚੋਂ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਵਸਥਾ ਤੇ ਸਾਰਾ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ ਨਹਿਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਨਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣਾ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਇਸਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਭਜਨ ਲਾਲ ਵਲੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਹਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮੋਹਰ

ਵਾਜਪਾਈ ਮੁੜ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਨਗੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪਦ ਲਈ ਚੋਣ ਵਿਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਣ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਰੱਖਣ ਪਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਨੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਫੋਰਮ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਸੁਆਗਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਤੀਜੇ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਮਨਿਸਟੀਅਲ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਟਕ ਰਿਹੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਮੰਗਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ, ਬੇਨਸ ਤੇ ਐਲ. ਟੀ. ਸੀ. ਬਾਰੇ ਸਾਂਝੀ ਸਾਲਸੀ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਚੌਥਾ ਦਰਜਾ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਮੰਗ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਪਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ ਹੈ।

ਸਿੰਘ ਸੂਰਜੇਵਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਤਲੁਜ ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈ ਲਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਇਸਦੀ ਉਸਾਰੀ 15 ਅਗਸਤ ਤਕ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਉਹ ਸਤਲੁਜ ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਦੇੜੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹਿਰ ਦੇ ਰਸਤੇ ਹੇਠ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਸੂਰਜੇਵਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਉਥੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਭੋਜੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਜਦਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੇਣੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰੋ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਹੜਤਾਲ, ਵਿਖਾਵੇ ਅਤੇ ਟਰੈਫਿਕ ਜਾਮ

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰੋ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਕੀਤੀ ਕਿਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਵੀ ਮਧ ਕਾਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ।

ਲੁਧਿਆਣਾ 'ਚ ਹੜਤਾਲ

ਪ੍ਰੋ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਹੜਤਾਲ ਅਤੇ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਦਬਾਅ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਾਏ। ਸਿੱਖ ਵੈਲਫੇਅਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਸ: ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਲੁਧਿਆਣਾ 'ਚ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਕ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਵਫਦ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਸ: ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਇਕ ਹੋਰ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰੋ: ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ।

ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਵਿਖਾਵਾ

ਸਾਡੇ ਪੱਤਰ ਪਰਚੇਕ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਯੁਕਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੋ ਦੇ ਲਗਪਗ ਵਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੋ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਡੀ. ਸੀ. ਦਫਤਰ ਅੱਗੇ ਵਿਖਾਵਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਡੀ ਸੀ ਦੇ ਜੀ ਓ ਨੂੰ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲਸ ਦੀ ਇਸ ਘਿਨਾਉਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਪ੍ਰੋ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜੇ ਪ੍ਰੋ: ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਸਿਟਿਆਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਏਗੀ।

ਕਪੂਰਥਲਾ 'ਚ ਟਰੈਫਿਕ ਜਾਮ

ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਨਕ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਚੁੰਗੀ ਨੇੜੇ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਤਕ ਸੜਕ ਟਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਪ੍ਰੋ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਵੀ ਦਿਤਾ।

ਪਟਿਆਲਾ ਮੋਗਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਟਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਗੁ: ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸੜਕ ਟਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ ?

ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

- ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ
- ਇੰਡੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਯਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣੀ ਹੋਵੇ। ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ 'ਚ ਵੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਉ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਹੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਕਿਸੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਦੇ ਬਚੇ ਨੂੰ ਅਡਾਪਟ (ਗੋਦ ਲੈਣਾ) ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ — ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਬੈਠੇ ਹੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਕ 'ਚੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਡਾਪਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਮੁਲਕ 'ਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਅਰਫਨ ਜਾਂ ਯਤੀਮ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ — ਭਰਾ, ਭੈਣ, ਭਤੀਜਾ, ਭਤੀਜੀ, ਭਾਣਜਾ, ਭਾਣਜੀ, ਪੋਤੀ, ਪੋਤਾ, ਦੋਹਤੀ, ਦੋਹਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟ ਹੋਵੇ ਤੇ ਵਿਆਹ ਹੋਏ ਨਾ ਹੋਣ। ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਜੇ ਕਿਸੀ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡਾ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਬੇ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਫੜਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਸੈਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਿਆਦ ਲੰਘ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਫੜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਦੀ ਚਿਠੀ ਭਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਉਸ ਨੂੰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨਾਂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕੰਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ, ਦੋ ਸਾਲ, ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਤੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ। ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲੋਂ ਪਤਾ ਕਰਕੇ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਜਾਂ ਫੁਨ ਕਰੋ

ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ
ਨਵਾਂ ਫੋਨ:

OFF. (604) 733-1644

Res. 228-0452

Malkit Singh Parhar

#201-1275 W. 6th Avenue,

Vancouver, B.C. V6H1A6

World-Wide Immigration To Canada and U.S.A. Ltd.

- ਬਿਜਨਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ।
- ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਸਾਥੋਂ ਲਵੋ।
- ਟੈਂਪਰੇਰੀ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਜਾਂ ਦੋਸਤ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਸੈਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਰਾਹਦਾਰੀ (Declaration) ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਲੈਣ ਦਾ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਡਾਇਵੋਰਸ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਥੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਇਥੇ ਬੈਠੇ ਹੋ ਡਾਇਵੋਰਸ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਇੰਡੀਆ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਵਾ ਕੇ ਫੇਰ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਜਮੀਨ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਉਹੋ ਜਮੀਨ ਕਿਵੇਂ ਵੇਚ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਹੋਵੇ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਡਾਊਨ ਪੇਮਿੰਟ ਦੇਣ ਲਈ ਥੋੜੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਦੇ ਉਪਰ ਫਸਟ, ਸੈਕਿੰਡ, ਥਰਡ ਮੌਰਗੇਜ ਥੋੜੇ ਤੋਂ ਥੋੜੇ ਵਿਆਜ ਤੇ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਬਿਜਨਿਸ ਖਰੀਦਣੀ ਹੋਵੇ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਥੋਂ ਜਾਂ ਕਿਦਾਂ ਪੈਸੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਵਸੀਅਤ ਖਿਆਲ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਨਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਗਰਲੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਗਰੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਕਲੀਫਾਂ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਗੈਰਮਿਟ ਉਸਦੇ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਟੈਕਸ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਹੀ ਵਸੀਅਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।